

Ds 2009:37

Nya avfallsregler

REGERINGSKANSLIET

Miljödepartementet

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

*Svara på remiss. Hur och varför. Statsrådsberedningen,
(SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02)*

– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/remiss>

Tryckt av Edita Sverige AB
Stockholm 2009

ISBN 978-91-38-23261-3
ISSN 0284-6012

Innehåll

1	Sammanfattning	7
2	Författningsförslag	9
2.1	Förslag till lag om ändring i miljöbalken	9
2.2	Förslag till avfallsförordning	35
3	Ärendet och dess beredning	107
4	Gällande rätt	109
4.1	EG-regler	109
4.2	Svenska regler	110
5	Det nya ramdirektivet om avfall	113
6	Behovet av ändringar för att genomföra ramdirektivet	117
6.1	Syfte, tillämpning och definitioner	117
6.2	Direktivets allmänna krav	119
6.3	Avfallshantering	120

6.4	Tillstånd och registrering.....	121
6.5	Planer och program.....	121
6.6	Inspektioner, register och sanktioner.....	122
7	Ändringar i miljöbalken.....	123
7.1	Ett nytt 15 kap. miljöbalken.....	123
7.1.1	Avfallshierarkin.....	125
7.1.2	Definitioner.....	127
7.1.3	Kommunens ansvar.....	133
7.1.4	Förbud för andra att hantera avfall som kommunen eller en producent ska hantera.....	136
7.1.5	Bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter.....	139
7.1.6	Kommunal renhållningsordning.....	142
7.1.7	Skyldighet för kommunerna att informera.....	143
7.2	Ändringar i 19 och 22 kap. miljöbalken.....	144
8	Förordningsändringar.....	147
8.1	Det nya ramdirektivet och tidigare förslag till ändringar i avfallsförordningen.....	147
8.2	En ny avfallsförordning.....	149
8.2.1	Hantering som ska anses vara ”återvinning” eller ”bortskaffande”.....	151
8.2.2	Definition av ”farligt avfall”.....	152
8.2.3	Definition av ”insamling”.....	153
8.2.4	Definitioner av ”handlare” och ”mäklare”.....	154
8.2.5	Definition av ”PCB-produkt”.....	155
8.2.6	Definition av ”spillolja”.....	155
8.2.7	Undantag från förordningens tillämpning för vissa avfallsslag och hanteringar.....	157
8.2.8	Biprodukter.....	164

8.2.9	När avfall upphör att vara avfall.....	167
8.2.10	Anmälningssplikt	170
8.2.11	Möjlighet att lämna hushållsavfall till någon annan än kommunen	174
8.2.12	Kontroll när man lämnar avfall till någon annan ..	180
8.2.13	Blandning av farligt avfall.....	180
8.2.14	Anteckningar om återvinning och bortskaffande och om hantering av farligt avfall.....	182
8.2.15	Transportdokument för farligt avfall	183
8.2.16	Föreskrifter om att avfall ska hanteras som farligt avfall och dispenser från bestämmelserna om farligt avfall	185
8.2.17	Undantag för farligt avfall som ingår i hushållsavfall	187
8.2.18	Spillolja	189
8.2.19	Dispenser från dumpningsförbudet	190
8.2.20	Den kommunala renhållningsordningen.....	190
8.2.21	Regional och nationell avfallsplanering.....	191
9	Ikraftträdande.....	193
10	Konsekvenser	195
10.1	Ändringar med anledning av ramdirektivet.....	195
10.1.1	Ändringarna i miljöbalken	195
10.1.2	Förordningsändringarna.....	197
10.2	Möjlighet att lämna hushållsavfall till annan än kommunen.....	201
10.3	Regelförenkling för avfallstransportörer	207
11	Författningskommentar till ändringarna i miljöbalken	209

11.1	15 kap. Avfall.....	209
11.2	19 kap.	220
11.3	22 kap.	220
	Bilaga 1	Regelförenkling avseende dumpningsdispenser..223
	Bilaga 2	Jämförande paragrafregister.....241

1 Sammanfattning

I denna promemoria presenteras ändringar i miljöbalken och avfallsförordningen (2001:1063) som behövs för att genomföra EG:s nya ramdirektiv om avfall. I promemorian presenteras också förslag som innebär att den som bedriver en yrkesmässig verksamhet kan välja att låta hushållsavfall som uppkommer i samband med verksamheten hanteras av någon annan än kommunen. Vidare föreslås att tillståndsplikten för avfallstransportörer ska ersättas med en anmälningsplikt.

I miljöbalken innebär ändringarna i huvudsak följande. En ny bestämmelse om avfallshierarkin införs i 15 kap. och bl.a. kommunens ansvar för avfallshanteringen kopplas till avfallshierarkin. Definitioner införs i fråga om bl.a. återanvändning, återvinning och bortskaffande. Normgivningsbemyndigandena struktureras om och dubbelregleringar tas bort. Möjligheten att ge tillstånd till omhändertagande av avfall på den egna fastigheten, även om tillstånd inte krävs, utökas till en möjlighet att ge tillstånd för all avfallshantering. Regeringen får meddela föreskrifter om hur kommunerna ska hålla sina avfallsplaner aktuella och om skyldighet för kommunerna att informera om innehållet i avfallsplanerna. Ett tillstånd till förbränning av avfall ska innehålla villkor om att energiåtervinning ska ske med hög energieffektivitet.

I avfallsförordningen innebär ändringarna i huvudsak följande. Vissa hanteringar av avfall ska anses vara återvinning eller bortskaffande. Definitioner införs i fråga om avfallsmäklare och avfallshandlare. Naturligt material från jord- eller skogsbruk, icke-förorenad jord och annat naturligt material som har grävts ut i samband med en byggverksamhet samt vissa restprodukter

undantas från förordningens tillämpning, om vissa förutsättningar är uppfyllda som innebär att det inte finns något behov av den kontroll som avfallsreglerna innebär. Det ges vidare möjlighet att meddela föreskrifter om när ”avfall upphör att vara avfall”, också detta för att underlätta tillämpningen av avfallsreglerna. Reglerna om anmälningsplikt anpassas till EG-direktivets krav. För den som bedriver en yrkesmässig verksamhet införs det en möjlighet att under vissa förutsättningar lämna hushållsavfall till någon annan än kommunen eller den som kommunen har anlitat. Den som i en yrkesmässig verksamhet lämnar avfall för hantering till någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar ska kontrollera att den som tar emot avfallet omfattas av den anmälan eller det tillstånd som krävs för hanteringen. Förbudet mot blandning av farligt avfall ska omfatta även utspädning av farliga ämnen. I enlighet med EG-direktivet får undantag från blandningsförbudet ges endast till den som bedriver en sådan miljöfarlig verksamhet som omfattas av en anmälan eller av ett tillstånd. Även reglerna om anteckningsskyldighet och transportdokument anpassas till EG-direktivets krav. De flesta bestämmelserna i förordningen (1993:1268) om spillolja upphävs och återstoden tas in i avfallsförordningen. Dispenser från dumpningsförbudet får ges av länsstyrelserna.

Ändringarna föreslås träda i kraft i fråga om regelförenkling för avfallstransportörer den 1 januari 2010 och i övrigt den 1 augusti 2010.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken

dels att 15 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 22 kap. 25 a § ska betecknas 22 kap. 25 c §,

dels att 19 kap. 5 §, 22 kap. 25 b § och nya 22 kap. 25 c § ska ha följande lydelse,

dels att det i balken ska införas ett nytt kapitel, 15 kap., samt en ny paragraf, 22 kap. 25 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap. Avfall

Syfte

1 §

Bestämmelserna i detta kapitel syftar till att förebygga att avfall uppkommer och på det sätt som är mest lämpligt från hälso- och miljösynpunkt hantera det avfall som ändå uppkommer så att

1. det eller de föremål som avfallet utgörs av återanvänds,

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2. *avfallet återvinns genom kompostering, rötning eller på annat sätt genom att materialet i avfallet tas tillvara, men endast om detta är lämpligare än återanvändning,*

3. *avfallet återvinns genom att energin i avfallet tas tillvara, men endast om detta är lämpligare än återanvändning eller materialåtervinning, och*

4. *avfallet bortskaffas, men endast om detta är lämpligare än återanvändning eller återvinning.*

*Definitioner**2 §*

I detta kapitel avses med

avfall: varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med,

hushållsavfall: avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet, och

uttjänt bil: en personbil, buss eller lastbil vars totalvikt inte överstiger 3 500 kilogram och som är avfall.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

I detta kapitel avses med

återanvändning: en åtgärd som innebär att ett föremål eller ämne används igen för att fylla väsentligen samma funktion som det ursprungligen var avsett för och utan annan förberedande bearbetning än rengöring eller reparation,

återvinning: en åtgärd som resulterar i att avfall ersätter annat material eller att energin i avfallet tas till vara, och

bortskaffande: en åtgärd som resulterar i att man gör sig av med avfall utan att avfallets innehåll blir återanvänt eller återvunnet.

4 §

Med hantera avfall avses i detta kapitel att

1. samla in, transportera, återvinna, bortskaffa eller på annat sätt fysiskt befatta sig med avfall, eller

2. vidta åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, återvinns, bortskaffas eller byter ägare eller innehavare.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**5 §*

Med producent avses i detta kapitel den som

- 1. yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning, eller*
- 2. i sin yrkesmässiga verksamhet ger upphov till avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl.*

6 §

Med fastighetsinnehavare avses i detta kapitel den som i fråga om den fastighet där avfall finns

- 1. äger fastigheten eller enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare, eller*
- 2. har nyttjanderätt till fastigheten.*

7 §

Med bilskrotare avses i detta kapitel den som bedriver en yrkesmässig verksamhet som syftar till att återvinna, återanvända eller bortskaffa uttjänta bilar.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Avfallsinnehavarens ansvar

8 §

Den som innehar avfall ska se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Producentansvar

9 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas på ett sätt som kan krävas för en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshantering. Sådana föreskrifter får meddelas i fråga om avfallet från sådan verksamhet som producenterna bedriver och avfall som utgörs av sådana varor eller förpackningar som producenterna tillverkar, för in till Sverige eller säljer.

Föreskrifter om skyldighet för en producent att ta hand om avfall som utgörs av varor eller förpackningar som producenten

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

inte har tillverkat, fört in till Sverige eller sålt får endast avse den del av avfallet som motsvarar producentens andel av marknaden för nya sådana varor eller förpackningar eller på annat sätt står i rimlig proportion till producentens verksamhet.

10 §

För att främja en minskad uppkomst av avfall eller en hälso- och miljömässigt godtagbar hantering av avfall får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldigheter för producenterna att

1. märka en vara eller en förpackning,

2. lämna uppgifter av betydelse för producentansvaret om vilka ämnen och material som en vara eller en förpackning innehåller samt om insamling, återanvändningsgrad, återvinningsgrad eller andra förhållanden, och

3. se till att varor eller förpackningar har en viss sammansättning, återanvändbarhet och återvinningsbarhet.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Föreskrifter enligt första stycket 3 får i fråga om andra varor än förpackningar endast avse sådant som behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

11 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för producenter av förpackningar och av papper för tidningar, tidskrifter, direktreklam, kataloger eller andra liknande pappersprodukter att se till att förpackningarna eller papperet omfattas av ett insamlingsystem för återvinning eller återanvändning,

2. skyldighet för producenter av förpackningar för konsumtionsfärdig dryck gjorda av plast eller metall att se till att insamlingsystemen utformas så att de genom utbetalning av pant eller premie uppmuntrar att förpackningar lämnas tillbaka till systemen,

3. förbud för producenter som avses i 2 att överlåta eller saluföra förpackningar som inte ingår i ett insamlingsystem,

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4. skyldighet för producenter som avses i 2 att se till att förpackningarna förses med märkning med uppgifter om insamlingsystemet, och

5. avgift vid införsel och annat som behövs för att säkerställa att inhemska och till Sverige införda förpackningar för konsumtionsfärdig dryck gjorda av plast eller metall kan konkurrera på lika villkor.

Kommunens ansvar*12 §*

Varje kommun ska svara för att hushållsavfall inom kommunen blir återvunnet eller bortskaffat på det sätt som sägs i 1 § och, om det behövs, transporteras från den fastighet där avfallet finns.

13 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från 12 § i fråga om

1. avfall som omfattas av producentansvar eller hanteras av en producent enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9, 10 eller 11 §,

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2. avfall som med hänsyn till fastighetsinnehavarens förmåga att hantera avfallet på det sätt som sägs i 1 § inte behöver återvinnas eller bortskaffas av kommunen

3. transporter som det inte är oskäligt att fastighetsinnehavaren själv ska svara för.

Regeringen får bemyndiga kommunerna att meddela föreskrifter som avses i första stycket 2 och 3.

14 §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, kommunen får i fråga om annat avfall än hushållsavfall meddela föreskrifter om att kommunen ska svara för att avfallet blir återvunnet eller bortskaffat på det sätt som sägs i 1 § och, om det behövs, transporteras från den fastighet där avfallet finns.

Föreskrifter enligt första stycket får

1. endast avse avfall som av hälso- eller miljöskäl behöver hanteras av kommunen, och

2. inte avse avfall som hanteras av producenter enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9, 10 eller 11 §.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**15 §*

När kommunen fullgör de skyldigheter som följer av 12–14 §§ eller meddelar föreskrifter med stöd av regeringens bemyndigande enligt detta kapitel, ska kommunen ta hänsyn till

1. fastighetsinnehavarnas möjligheter att själva hantera hushållsavfall enligt 13 § 2, och

2. de behov som finns hos olika slag av bebyggelse.

Förbud för andra att hantera avfall som kommunen ska hantera

16 §

Om kommunen enligt 12 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 § ska svara för en viss hantering av avfall, får den hanteringen inte utföras av någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar.

Trots första stycket får fastighetsinnehavaren återvinna eller bortskaffa avfall på fastigheten, om det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

Kommunen får i det enskilda fallet

1. ge dispens från förbudet i 16 §, om det finns särskilda skäl och den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt, och

2. ge tillstånd till en viss avfallshantering även om tillstånd inte krävs.

Förbud mot nedskräpning

18 §

Ingen får skräpa ned utombus på en plats som allmänheten har tillträde eller insyn till.

Förbud mot dumpning och förbränning

19 §

Inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon får avfall inte dumpas eller förbrännas, vare sig som fast ämne, vätska eller gas. Avfall får inte heller dumpas från eller förbrännas på svenska fartyg på eller luftfartyg över det

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

fria havet. Avfall som är avsett att dumpas i eller förbrännas på det fria havet får inte föras ut ur landet eller ur den ekonomiska zonen.

Det som sägs i första stycket om dumpning gäller inte sådana utsläpp av skadliga ämnen från fartyg som regleras genom lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

20 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet mot dumpning i 19 § första stycket, om avfallet kan dumpas utan olägenhet för människors hälsa och miljön.

Den som har gett en dispens enligt första stycket får

1. förelägga den som har fått dispensen att avhjälpa en olägenhet som uppkommer genom dumpningen, om olägenheten inte förutsågs när dispensen gavs, och

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2. återkalla dispensen, om ett villkor eller en föreskrift som gäller för dumpningen inte följs eller om en olägenhet som avses med ett föreläggande enligt 1 inte avhjälps.

***Krav på tillstånd,
auktorisering eller certifiering***

21 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att det krävs tillstånd för yrkesmässig

1. drift av ett sådant insamlingsystem som avses i 11 § 1, och

2. tappning av konsumtionsfärdig dryck i förpackningar gjorda av plast eller metall eller införsel till Sverige av konsumtionsfärdig dryck i sådana förpackningar.

22 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att bilskerotare ska vara auktoriserade och om villkoren för auktorisering av bilskerotare.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

23 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som yrkesmässigt bedriver en verksamhet som syftar till att genom demontering, sortering eller på annat sätt förbehandla avfall som utgörs av elektriska eller elektroniska produkter ska ha personal eller kvalitetssystem som certifierats av ett organ som har ackrediterats för uppgiften enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll.

Föreskrifter enligt första stycket får endast avse åtgärder som krävs av återanvändnings- eller återvinningskäl eller andra hälso- eller miljöskäl.

Anmälningsplikt

24 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att det krävs en anmälan till den myndighet som regeringen bestämmer eller till kommunen för att

1. transportera, samla in, köpa eller sälja avfall,

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2. förmedla avfall för bortskaffande eller återvinning,

3. lämna avfall till någon annan än kommunen, eller

4. ta hand om avfall med stöd av 16 § andra stycket.

Regeringen får bemyndiga kommunerna att meddela sådana föreskrifter som avses i första stycket 3 och 4.

*Uppgifter om och
borttransport av avfall som
uppkommer i samband med
yrkesmässig verksamhet*

25 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för den som i eller i samband med en yrkesmässig verksamhet ger upphov till avfall att

1. lämna uppgift till kommunen om avfallet och dess hantering, och

2. lämna avfallet till någon som för sin hantering har gjort den anmälan eller har det tillstånd som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 24 § första stycket 1 eller 2 eller med stöd av 9 kap.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Regeringen får bemyndiga kommunerna att meddela sådana föreskrifter som avses i första stycket 1.

*Särskilda skyldigheter för den som hanterar uttjänta bilar**26 §*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter

1. om skyldighet för den som har förvärvat en uttjänt bil för skrotning att utfärda ett bevis om att bilen har mottagits för detta syfte (mottagningsbevis) och se till att bilen blir omhändertagen av en auktoriserad bilskrotare samt om utfärdandet av sådana bevis,

2. om skyldighet för bilskrotare att lämna uppgifter om återanvändningsgrad, återvinningsgrad eller andra förhållanden som rör de uttjänta bilar som bilskrotaren har samlat in eller tagit emot, och

3. om skyldighet för auktoriserade bilskrotare att utfärda ett intyg om att åtgärder har vidtagits för en hälso- och miljömässigt godtagbar hantering av en

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

uttjänt bil (skrotningsintyg) samt om utfärdandet av sådana intyg.

*Deponering av avfall**27 §*

Ett tillstånd till en verksamhet som omfattar deponering av avfall får ges endast om verksamhetsutövaren för fullgörandet av de skyldigheter som gäller för deponeringsverksamheten ställer säkerhet enligt 16 kap. 3 § eller vidtar någon annan lämplig åtgärd för sådant säkerställande.

28 §

Den som bedriver en verksamhet med deponering av avfall ska ta betalt för samtliga kostnader som rör avfallsdeponin. I kostnadsberäkningen ska ingå alla kostnader för att inrätta och driva deponin samt, så långt det är möjligt, alla kostnader som är nödvändiga för att fullgöra de skyldigheter som gäller för deponeringsverksamheten.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**Anordningar för hantering av avfall**29 §*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om anordningar för hantering av avfall. Regeringen får bemyndiga kommunerna att meddela sådana föreskrifter.

*Ytterligare föreskrifter om avfall**30 §*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. föreskrifter om vilka hanteringar av avfall som utgör återvinning och bortscaffande,

2. föreskrifter som i fråga om avfall behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, och

3. de ytterligare föreskrifter om hur avfall ska hanteras som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Regeringen får bemyndiga kommunerna att meddela sådana föreskrifter som avses i första stycket 3.

***Kommunal
renhållningsordning***

31 §

För varje kommun ska det finnas en renhållningsordning som ska antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen ska innehålla en avfallsplan och de föreskrifter som kommunen meddelar med stöd av regeringens bemyndigande enligt detta kapitel.

Avfallsplanen ska ge en samlad bild av det avfall som förväntas uppkomma och behöva hanteras inom kommunen, hur kommunen fullgör sina skyldigheter enligt detta kapitel samt kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

32 §

När ett förslag till renhållningsordning upprättas, ska kommunen på lämpligt sätt och i skälig

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

omfattning samråda med de fastighetsinnehavare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse i saken.

33 §

Innan kommunen antar förslaget till renhållningsordning, ska kommunen ställa ut förslaget till granskning under minst fyra veckor.

Kommunen ska kungöra att förslaget ställs ut. Kungörelsen ska göras i en ortstidning före utställningstidens början. Kungörelsen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut och inom vilken tid och till vem invändningar mot förslaget ska lämnas.

34 §

När kommunen antar renhållningsordningen ska kommunen beakta de synpunkter som har kommit fram i samrådet och granskningen enligt 32 och 33 §§.

35 §

Bestämmelserna i 32-34 §§ gäller även förslag till ändringar i en renhållningsordning.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

En kommun behöver inte ställa ut ett förslag till ändring i renhållningsordningen, om ändringen berör endast ett litet antal fastighetsinnehavare eller annars har en begränsad omfattning.

36 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad en avfallsplan ska innehålla och hur den ska hållas aktuell.

*Skyldighet för kommunerna att informera**37 §*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att lämna information om hanteringen av avfall och om innehållet i avfallsplanerna.

*Föreskrifter för försvaret**38 §*

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, generalläkaren får meddela särskilda före-

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

skrifter för Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt som avviker från det som annars sägs i detta kapitel.

19 kap.5 §¹

I ärenden som prövas av länsstyrelser eller kommunala nämnder *skall tillämpas bestämmelserna i*

1. 22 kap. 1 § första stycket om ansökans form och innehåll,

2. 22 kap. 2 § om en ansökans ingivande och brister i den,

2 a. 22 kap. 2 a § om prövningar som avses i 24 kap. 3, 5 och 8 §§,

3. 22 kap. 3 § om kungörelses innehåll,

4. 22 kap. 6 § om talerätt,

5. 22 kap. 9 § om rätt att företräda fastighet,

6. 22 kap. 12 § om sakkunniga,

I ärenden som prövas av länsstyrelser eller kommunala nämnder *ska man tillämpa*

1. *bestämmelserna i 22 kap. 1 § första stycket om ansökans form och innehåll,*

2. *bestämmelserna i 22 kap. 2 § om en ansökans ingivande och brister i den,*

3. *bestämmelserna i 22 kap. 2 a § om prövningar som avses i 24 kap. 3, 5 och 8 §§,*

4. *bestämmelserna i 22 kap. 3 § om en kungörelses innehåll,*

5. *bestämmelserna i 22 kap. 6 § om talerätt,*

6. *bestämmelserna i 22 kap. 9 § om rätt att företräda en fastighet,*

7. *bestämmelserna i 22 kap. 12 § om sakkunniga,*

¹ Senaste lydelse 2003:518.

Nuvarande lydelse

7. 22 kap. 13 § om undersökning på platsen,

8. 22 kap. 25 § första stycket 1–3 och 5–11 samt andra stycket sista meningen och tredje stycket om tillståndsdoms innehåll,

9. 22 kap. 26 § om särskild dom,

10. 22 kap. 27 § första stycket, andra stycket andra meningen samt tredje stycket första meningen om uppskjutna frågor och provisoriska föreskrifter,

11. 22 kap. 28 § första stycket första meningen om verkställighetsförordnande, och

12. 23 kap. 3 § när det gäller särskild överklagan i frågor om sakkunniga som avses i 22 kap. 12 §.

I ärenden som rör *deponering* eller *förbränning* av avfall *skall* också de bestämmelser som anges i 22 kap. 25 *a* *respektive* 25 *b* § om en tillståndsdoms innehåll tillämpas.

Föreslagen lydelse

8. *bestämmelserna i* 22 kap. 13 § om undersökning på platsen,

9. *bestämmelserna i* 22 kap. 25 § första stycket 1–3 och 5–11 samt andra stycket sista meningen och tredje stycket om *en* tillståndsdoms innehåll,

10. *bestämmelserna i* 22 kap. 26 § om särskild dom,

11. *bestämmelserna i* 22 kap. 27 § första stycket, andra stycket andra meningen samt tredje stycket första meningen om uppskjutna frågor och provisoriska föreskrifter,

12. *bestämmelserna i* 22 kap. 28 § första stycket första meningen om verkställighetsförordnande, och

13. *bestämmelserna i* 23 kap. 3 § när det gäller särskild överklagan i frågor om sakkunniga som avses i 22 kap. 12 §.

I ärenden som rör *lagring*, *återvinning* eller *bortskaffande* av avfall *ska* också de bestämmelser som anges i 22 kap. 25 *a*–25 *c* §§ om en tillståndsdoms innehåll tillämpas.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***22 kap.***25 a §*

En dom som omfattar tillstånd att lagra, återvinna eller bortskaffa avfall ska dessutom alltid innehålla

1. en förteckning över de typer av avfall och den totala mängd avfall som får återvinnas och den totala mängd avfall som får bortskaffas,

2. uppgift om den metod för återvinning eller bortskaffande som ska tillämpas, och

3. de villkor som behövs i fråga om åtgärder för övervakning och kontroll av att de skyldigheter uppfylls som gäller för verksamheten.

25 b §²

En dom som omfattar tillstånd att bedriva verksamhet med förbränning av avfall *skall* dessutom alltid innehålla

1. uppgifter om förbränningsanläggningens totala kapacitet för förbränning av avfall,

En dom som omfattar tillstånd att bedriva verksamhet med förbränning av avfall *ska* dessutom alltid innehålla

² Senaste lydelse 2003:518.

Nuvarande lydelse

2. en förteckning över de avfallskategorier och de avfallsmängder som får förbrännas,

3. en förteckning över de mängder av olika kategorier av farligt avfall som får förbrännas,

4. i fråga om det farliga avfall som får förbrännas, villkor om avfallets minsta och högsta flöde, lägsta och högsta värmevärde samt maximala innehåll av föroreningar,

5. villkor om längsta tid under vilken det i samband med tekniskt oundvikliga driftstopp, driftstörningar eller fel i renings- eller mätutrustning får ske sådana utsläpp av föroreningar till luft och vatten som överskrider fastställda värden.

25 a §

En dom som omfattar tillstånd att bedriva verksamhet med deponering av avfall *skall* dessutom alltid innehålla

Föreslagen lydelse

2. en förteckning över de mängder av olika kategorier av farligt avfall som får förbrännas,

3. i fråga om det farliga avfall som får förbrännas, villkor om avfallets minsta och högsta flöde, lägsta och högsta värmevärde samt maximala innehåll av föroreningar,

4. villkor om längsta tid under vilken det i samband med tekniskt oundvikliga driftstopp, driftstörningar eller fel i renings- eller mätutrustning får ske sådana utsläpp av föroreningar till luft och vatten som överskrider fastställda värden,
och

5. villkor om att energiåtervinning ska ske med hög energieffektivitet.

25 c §³

En dom som omfattar tillstånd att bedriva verksamhet med deponering av avfall *ska* dessutom alltid innehålla

³ Senaste lydelse av tidigare 25 a § 2002:175.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1. uppgift om vilken av deponiklasserna farligt avfall, icke-farligt avfall eller inert avfall som tillståndet avser,

2. en förteckning över de typer av avfall och den totala mängd som får deponeras,

3. de villkor som behövs i fråga om åtgärder före och under driften av deponin,

4. de villkor som, enligt vad som kan förutses *vid tillståndets beviljande*, behövs i fråga om avslutning av deponin,

5. de villkor som behövs i fråga om åtgärder för övervakning och kontroll av att de skyldigheter uppfylls som gäller för verksamheten,

6. de villkor som behövs i fråga om skyldighet att rapportera om typer och mängder av avfall som har deponerats.

2. de villkor som behövs i fråga om åtgärder före och under driften av deponin,

3. de villkor som, enligt vad som kan förutses *när tillståndet ges*, behövs i fråga om avslutning av deponin, *och*

4. de villkor som behövs i fråga om skyldighet att rapportera om typer och mängder av avfall som har deponerats.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2010.

2.2 Förslag till avfallsförordning

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna förordning gäller avfall, avfallets hantering och skyldigheter som har samband med avfallets hantering. För vissa avfallsslag och viss avfallshantering finns det ytterligare bestämmelser i andra förordningar eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av andra förordningar. Om en sådan bestämmelse avviker från denna förordning, gäller den bestämmelsen.

Förordningen är meddelad

1. med stöd av 15 kap. 13 § miljöbalken i fråga om 18 §,
2. med stöd av 15 kap. 14 § miljöbalken i fråga om 47 §,
3. med stöd av 15 kap. 20 § miljöbalken i fråga om 51 och 52 §§,
4. med stöd av 15 kap. 23 § miljöbalken i fråga om 39 och 40 §§,
5. med stöd av 15 kap. 24 § miljöbalken i fråga om 11–16 och 19 §§ samt 57 § 1,
6. med stöd av 15 kap. 25 § miljöbalken i fråga om 20 och 48 §§ samt 57 § 6,
7. med stöd av 15 kap. 29 § miljöbalken i fråga om 57 § 2,
8. med stöd av 15 kap. 30 § miljöbalken i fråga om 2, 21–23, 25–30, 35–38, 41–46, 49–50 och 53 §§, 57 § 3–5 samt 65 och 68 §§,
9. med stöd av 15 kap. 36 § miljöbalken i fråga om 59 §,
10. med stöd av 15 kap. 37 § miljöbalken i fråga om 60 § och 63 § 2,
11. med stöd av 15 kap. 38 § miljöbalken i fråga om 66 §, och
12. i övrigt med stöd av 8 kap. 13 § regeringsformen.

Definitioner

2 § Termer och uttryck som används i denna förordning har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken.

En hantering av avfall som beskrivs i bilaga 3 ska anses vara *återvinning*.

En hantering av avfall som beskrivs i bilaga 4 ska anses vara *bortskaffande*.

3 § I denna förordning avses med

batteri: en källa till elektrisk energi som består av en eller flera battericeller och där energin genereras genom direkt omvandling av kemisk energi,

brännbart avfall: avfall som brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen har startat,

farligt avfall: ett ämne eller ett föremål som är avfall och som är markerat med en asterisk (*) i bilaga 1 eller som har någon av de egenskaper som anges i bilaga 2,

handlare: den som yrkesmässigt köper och säljer avfall,

insamling: insamling, uppsamling, sortering eller inledande lagring av avfall för vidare transport,

mäklare: den som yrkesmässigt förmedlar avfall för återvinning eller bortskaffande,

organiskt avfall: biologiskt avfall, plastavfall och annat avfall som innehåller organiskt kol, och

PCB-produkt: detsamma som i 3 § förordningen (2007:19) om PCB m.m.

4 § Med *elektriska och elektroniska produkter* avses i denna förordning

1. produkter som i sin utformning och för en korrekt funktion är beroende av elektriska strömmar eller elektromagnetiska fält,

2. utrustning för generering, överföring och mätning av elektriska strömmar eller elektromagnetiska fält, och

3. material som ingår eller har ingått i sådana produkter eller utrustning som avses i 1 och 2.

Med elektriska och elektroniska produkter avses inte sammansatta produkter som huvudsakligen använder annan energi än elektrisk energi. Komponenter som ingår i en sådan sammansatt produkt och som där har en elektrisk funktion ska dock anses som elektriska och elektroniska produkter. Även material

som används för kylning, värmning eller skydd av sådana komponenter eller som på annat sätt används för sådana komponenters funktion i den sammansatta produkten ska anses som elektriska och elektroniska produkter.

Med elektriska och elektroniska produkter avses inte tillbehör till eller förbrukningsvaror som har använts i en elektrisk eller elektronisk produkt, om tillbehöret eller förbrukningsvaran inte har eller har haft en elektrisk eller elektronisk funktion.

5 § Med *spillolja* avses i denna förordning avfall som utgörs av

1. en hydraulolja, en olja avsedd för förbränningsmotorer eller växellådor, en smörjolja eller en olja för ett industriellt ändamål, om oljan är mineralbaserad, syntetisk eller vegetabilisk, och

2. rester av eldningsolja eller oljehaltigt drivmedel som har förvarats i en cistern eller annat oljehaltigt avfall som uppkommit efter rengöring.

Med spillolja avses inte en olja som är ätlig.

6 § Med *deponering* avses i denna förordning ett bortskaffande som innebär att avfall läggs på en upplagsplats för avfall (deponi).

Som deponi anses inte en plats eller anläggning där avfall

1. omlastas för att beredas för vidare transport till en annan plats där det skall återvinnas, behandlas eller bortskaffas,

2. lagras innan det återvinns eller behandlas, om lagringen sker för en kortare period än tre år, eller

3. lagras innan det bortskaffas, om lagringen sker för en kortare period än ett år.

7 § I denna förordning avses med

direktiv 2002/96/EG: Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/96/EG av den 27 januari 2003 om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE)⁴,

⁴ EUT L 37, 13.2.2003, s. 24 (Celex 32002L0096).

senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/112/EG⁵.

direktiv 2008/98/EG: Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv⁶,

förordning (EG) nr 1774/2002: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 av den 3 oktober 2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel⁷, och

förordning (EG) nr 1013/2006: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall⁸.

Undantag från förordningens tillämpning

8 § Denna förordning ska inte tillämpas på

1. naturligt material från jord- eller skogsbruk som är avsett att användas inom jord- eller skogsbruk eller för energiproduktion och där användningen inte skadar eller innebär någon olägenhet för människors hälsa eller miljön,

2. icke-förorenad jord och annat naturligt material som har grävts ut i samband med en byggverksamhet, om det är säkerställt att materialet kommer att användas för byggnation i sitt naturliga tillstånd på den plats där grävningen utfördes,

3. använt kärnbränsle eller kärnavfall enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,

4. explosiva varor,

5. animaliska biprodukter, inbegripet bearbetade produkter, som omfattas av förordning (EG) nr 1774/2002, om produkterna är avsedda för annat än förbränning, deponering eller biogas- eller komposteringsanläggning, och

⁵ EUT L 345, 23.12.2008, s. 68 (Celex 32008L0112).

⁶ EUT L 312, 22.11.2008, s. 3 (Celex 32008L0098).

⁷ EGT L 273, 10.10.2002, s. 1 (Celex 32002R1774).

⁸ EUT L 190, 12.7.2006, s. 1 (Celex 32006R1013).

6. kroppar från djur som har dött på annat sätt än genom slakt, inbegripet djur som avlivats för att utrota epizootiska sjukdomar, och som bortskaffas enligt förordning (EG) nr 1774/2002.

9 § Denna förordning ska inte tillämpas på ett ämne eller föremål som

1. har uppkommit i en tillverkningsprocess där huvudsyftet inte är att producera ämnet eller föremålet men där produktionen av ämnet eller föremålet är en nödvändig del i den huvudsakliga tillverkningsprocessen,

2. kan användas direkt utan någon annan bearbetning än den bearbetning som i industriell praxis är normal, och

3. kommer att fortsätta att användas på ett sätt som är hälso- och miljömässigt godtagbart och som inte strider mot lag eller annan författning.

10 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om att denna förordning inte ska tillämpas på avfall som har återvunnits med någon sådan hantering som anges i bilaga 3 och utgörs av ett ämne eller föremål som

1. är avsett att allmänt kunna användas för ett visst ändamål,

2. det finns en efterfrågan på,

3. uppfyller de tekniska krav som enligt lag eller annan författning gäller för den avsedda användningen,

4. innebär att den avsedda användningen är hälso- och miljömässigt godtagbar, och

5. uppfyller de kriterier som Europeiska kommissionen har beslutat enligt artikel 6.2 i direktiv 2008/98/EG.

Anmälningssplikt

11 § En fastighetsinnehavare som avser att på fastigheten kompostera eller gräva ned eller på annat sätt återvinna eller bortskaffa annat avfall än trädgårdsavfall, ska anmäla detta till kommunen.

12 § Den som samlar in avfall ska anmäla detta till länsstyrelsen, om insamlingen

1. sker i en yrkesmässig verksamhet där insamling av avfall är normalt och regelbundet förekommande, eller

2. avser avfall som innehåller kvicksilver (med undantag för hela lysrör eller andra ljuskällor), cyanid, kadmium eller en PCB-produkt.

Det som sägs i första stycket 1 om insamling gäller inte om insamlingen sker inom ramen för en annan verksamhet som syftar till annat än insamling men där insamling normalt förekommer.

13 § Den som transporterar avfall ska anmäla detta till länsstyrelsen, om transporterna

1. sker i en yrkesmässig verksamhet där transport av avfall är normalt och regelbundet förekommande, eller

2. avser avfall som innehåller kvicksilver (med undantag för hela lysrör eller andra ljuskällor), cyanid, kadmium eller en PCB-produkt.

14 § Den som är handlare eller mäklare ska anmäla sin verksamhet till länsstyrelsen.

15 § Anmälningsskyldigheterna i 11–14 §§ gäller inte verksamheter som omfattas av ett tillstånd eller en anmälan enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

16 § En anmälan enligt 11, 12, 13 eller 14 § ska göras till länsstyrelsen i det län där verksamhetsutövaren har sitt säte eller bedriver den huvudsakliga delen av sin verksamhet. Om verksamhetsutövaren har sitt säte och bedriver den huvudsakliga delen av sin verksamhet utomlands, ska anmälan göras till länsstyrelsen i något av de län där avfallet hämtas eller lämnas.

Anmälan ska innehålla uppgifter om verksamhetsutövarens namn, organisationsnummer och adress.

17 § Länsstyrelsen ska föra ett register över de verksamhetsutövare som är anmälda enligt 11–14 §§ och, när en anmälan görs, underrätta de kommuner där den anmälda verksamheten bedrivs.

Möjlighet att lämna hushållsavfall till någon annan än kommunen

18 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet och innehar hushållsavfall som har uppkommit i samband med den verksamheten får låta hushållsavfallet transporteras bort och i övrigt tas om hand av någon annan än kommunen eller den som kommunen har anlitat, om den som tar om hand avfallet kan visa att avfallet kommer att hanteras på det sätt som är mest lämpligt enligt 15 kap. 1 § miljöbalken.

Första stycket gäller inte hushållsavfall som har uppkommit i andra bostäder än hotell eller institutioner för vård eller tillsyn.

19 § Den som enligt 18 § avser att låta hushållsavfall hanteras av någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar, ska anmäla detta till kommunen.

Anmälan ska innehålla uppgifter om verksamhetsutövarens namn, organisationsnummer och adress samt uppgift om från vilken tidpunkt verksamhetsutövaren avser att använda sig av möjligheten enligt 18 §.

Om förutsättningarna för att lämna avfall till någon annan än kommunen upphör efter en anmälan enligt första stycket, ska den som har gjort anmälan upplysa kommunen om detta.

Kontroll när man lämnar avfall till någon annan

20 § Den som i en yrkesmässig verksamhet lämnar avfall till någon som ska transportera eller på annat sätt hantera avfallet ska kontrollera att transportören eller mottagaren har gjort den anmälan eller har det tillstånd som krävs för hanteringen.

Första stycket gäller inte avfall som lämnas till kommunen eller den som kommunen har anlitat.

Anteckningar om återvinning och bortskaffande

21 § Den som yrkesmässigt bedriver en verksamhet med återvinning eller bortskaffande av avfall ska för varje slag av avfall som hanteras i verksamheten föra anteckningar om

1. varifrån avfallet kommer,
2. de metoder för återvinning eller bortskaffande som används,
3. den mängd avfall som återvinns eller bortskaffas årligen, och
4. vart avfallet lämnas när det återvinns eller bortskaffas.

Anteckningarna ska bevaras i minst tre år.

Hantering av farligt avfall

22 § Olika slag av farligt avfall får inte blandas med varandra. Farligt avfall får inte heller blandas eller spädas ut med andra slag av avfall eller andra ämnen eller material.

23 § Om det behövs från miljöskyddssynpunkt och är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt, ska

1. olika slag av farligt avfall som har blandats med varandra separeras från varandra,
2. farligt avfall som har blandats med andra slag av avfall separeras från de andra avfallsslagen, och
3. farligt avfall som har blandats med andra ämnen eller material separeras från de andra ämnena och materialen.

24 § Om det vid hantering av farligt avfall har uppkommit skador på människors hälsa eller miljön till följd av särskilda omständigheter eller om det finns risk för sådana skador, får den ansvariga tillsynsmyndigheten meddela de beslut om tillfälliga åtgärder som är nödvändiga för att förhindra eller förebygga sådana skador.

Anteckningar om hantering av farligt avfall

25 § Den som bedriver en verksamhet där farligt avfall uppkommer ska för varje slag av farligt avfall föra anteckningar om den mängd avfall som uppkommer årligen.

26 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet där insamling av farligt avfall är normalt och regelbundet förekommande ska för varje slag av farligt avfall som hanteras i verksamheten föra anteckningar om

1. varifrån avfallet kommer,
2. hur ofta insamling sker, och
3. den mängd som samlas in årligen.

Anteckningarna ska bevaras i minst tre år.

Första stycket gäller inte om insamlingen sker inom ramen för en annan verksamhet som syftar till annat än insamling men där insamling normalt förekommer.

27 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet där transport av farligt avfall är normalt och regelbundet förekommande ska för varje slag av farligt avfall som transporteras i verksamheten föra anteckningar om

1. varifrån avfallet kommer,
2. den mängd som transporteras årligen,
3. på vilket sätt avfallet transporteras, och
4. vart avfallet transporteras.

Anteckningarna ska bevaras i minst ett år.

28 § Den som är handlare eller mäklare ska för varje slag av farligt avfall som säljs eller förmedlas i verksamheten föra anteckningar om

1. varifrån avfallet kommer,
2. den mängd som säljs eller förmedlas årligen, och
3. till vem avfallet säljs eller förmedlas.

Anteckningarna ska bevaras i minst tre år.

Transportdokument för farligt avfall

29 § När farligt avfall inom landet överförs från en innehavare till en ny innehavare har den som lämnar ifrån sig avfallet (lämnaren) och den som tar emot avfallet (mottagaren) skyldighet att se till att det finns ett transportdokument.

Transportdokumentet ska innehålla uppgifter om vilket slags avfall och vilken mängd avfall som omfattas av överlämnandet samt vem som är lämnare och vem som är mottagare. Om mottagaren är någon som ska transportera avfallet till en tredje person, ska detta framgå transportdokumentet.

Transportdokumentet ska vara undertecknat av lämnaren. Om transportdokumentet är elektroniskt ska undertecknandet ske med lämnarens elektroniska signatur.

30 § Naturvårdsverket får meddela närmare föreskrifter om hur transportdokument enligt 29 § ska utformas och hanteras.

Undantag från bestämmelserna om farligt avfall

31 § Bestämmelserna om farligt i avfall i 22 och 23 §§ ska inte tillämpas på hushållsavfall som är farligt avfall, om det farliga avfallet är blandat med annat hushållsavfall.

32 § Bestämmelserna om farligt i avfall i 22 och 23 §§ ska inte tillämpas i fråga om sådan blandning av avfall som har gjorts eller görs

1. av någon vars verksamhet med avfallet omfattas av ett tillstånd eller en anmälan enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd,
2. på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt, och
3. med användning av bästa möjliga teknik.

33 § Bestämmelserna om farligt avfall i 25–30 §§ ska tillämpas på hushållsavfall som är farligt avfall endast om det farliga avfallet har

1. sorterats ut från annat hushållsavfall, och

2. tagits om hand av någon vars verksamhet med avfallet omfattas av en anmälan enligt 12–14 §§ eller ett tillstånd eller en anmälan enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

34 § Bestämmelserna om farligt avfall i 22, 23 och 25–30 §§ ska inte tillämpas på oljehaltigt barlast- eller tankspolvatten från fartyg som tas emot och behandlas enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg eller förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg.

35 § Länsstyrelsen får i det enskilda fallet ge dispens från bestämmelserna om farligt avfall i 22, 23 och 25–30 §§. En sådan dispens får ges endast om avfallsinnehavaren visar att avfallet inte har någon av de farliga egenskaper som anges i bilaga 2 och avsaknaden av de farliga egenskaperna inte är en följd av att avfallet har blandats med annat avfall eller späts ut i syfte att inte behöva tillämpa bestämmelserna om farligt avfall.

Elektriska och elektroniska produkter

36 § Den som innehar avfall som innehåller eller utgörs av elektriska eller elektroniska produkter ska

1. sortera ut produkterna och hantera dem skilt från annat avfall, och

2. hantera produkterna på ett sätt som främjar återanvändning av hela eller delar av produkterna och i övrigt underlättar återvinning eller annan hantering som är godtagbar från miljösynpunkt.

Om ett batteri är inbyggt eller på annat sätt ingår i en annan vara och batteriet med lätthet kan avlägsnas från den andra varan, ska batteriet vid tillämpningen av första stycket 1 avlägsnas från den andra varan.

Bestämmelser om skyldighet för producenter att ta hand om avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter finns i förordningen (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer, förordningen (2005:209) om pro-

ducentansvar för elektriska och elektroniska produkter och förordningen (2008:834) om producentansvar för batterier.

37 § Den som yrkesmässigt hanterar avfall som innehåller eller utgörs av batterier ska se till att avfallet inte bränns eller deponeras utan att

1. vätskor och syror har avlägsnats från batterierna för att hanteras skilt från batteriavfallet i övrigt, och

2. de åtgärder har vidtagits som är möjliga och lämpliga för att nå de mål för särskilt omhändertagande och återvinning som anges i 8 § förordningen (2008:834) om producentansvar för batterier.

38 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om sådan yrkesmässig verksamhet som syftar till att genom demontering, sortering eller andra förbehandlande åtgärder säkerställa att återvinning eller bortskaffande av avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter kan ske på ett sätt som är lämpligt från hälso- och miljösynpunkt.

Naturvårdsverket får meddela de föreskrifter om återvinning och bortskaffande av avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter som behövs till följd av bilaga II till direktiv 2002/96/EG.

39 § Avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter får återvinnas, fragmenteras, förbrännas, deponeras eller bortskaffas på annat sätt endast om

1. produkterna har förbehandlats i en sådan verksamhet som anges i 38 §, och den förbehandlande verksamheten har personal eller system för kvalitet eller miljöledning som certifierats av ett organ vars kompetens för uppgiften har styrkts genom ackreditering enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll, eller

2. produkterna har förbehandlats utomlands på ett sätt som motsvarar kraven i direktiv 2002/96/EG.

Certifieringen enligt första stycket 1 ska avse den kompetens eller det system för kvalitet eller miljöledning som behövs med

hänsyn till det ändamål som anges i 38 § och de föreskrifter som meddelats med stöd av 38 §.

40 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om undantag från kravet på certifiering i 39 § första stycket 1.

Kvicksilver

41 § Avfall som innehåller minst 0,1 viktprocent kvicksilver och som inte är slutligt deponerat i enlighet med ett tillstånd enligt miljöbalken eller föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, ska bortskaffas i ett djupt bergförvar.

Första stycket gäller inte avfall som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1102/2008 av den 22 oktober 2008 om exportförbud för metalliskt kvicksilver och vissa kvicksilverföreningar och kvicksilverblandningar och säker förvaring av metalliskt kvicksilver⁹.

42 § Naturvårdsverket får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 41 §, om det med hänsyn till omständigheterna framstår som oskäligt att kräva ett bortskaffande i ett djupt bergförvar. Om avfallet innehåller mer än 1 viktprocent kvicksilver får dock en sådan dispens ges endast om det finns synnerliga skäl eller om det är fråga om så små mängder avfall att det är uppenbart att ett bortskaffande i ett djupt bergförvar är oskäligt.

Spillolja

43 § Insamling av spillolja ska göras separat från annat avfall.

44 § En spillolja som är en isolerolja ska hållas åtskild från andra isoleroljor och andra spilloljor till dess halten av PCB-produkter isoleroljan har fastställts.

⁹ EUT L 304, 14.11.2008, s. 75 (Celex 32008R1102).

45 § Utöver det som följer av 43 och 44 §§ ska, i den mån som det är tekniskt genomförbart och ekonomiskt rimligt, den som hanterar en spillolja se till att spilloljan inte blandas med andra slags spilloljor eller blandas med andra typer av avfall eller ämnen på ett sätt som försvårar behandlingen av spilloljan.

46 § Spillolja ska hanteras på det sätt som är mest lämpligt enligt 15 kap. 1 § miljöbalken.

Avfall från fartyg i hamn

47 § Kommunen ska svara för att oljeavfall, toalettavfall, fast avfall och rester av andra skadliga ämnen som det är förbjudet att släppa ut enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen transporteras från en sådan mottagningsanordning för avfall från fartyg som avses i förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg.

Första stycket gäller inte oljehaltigt barlast- eller tankspolvatten som avses i 3 kap. 1 § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg eller barlastvatten eller tankspolvätska som avses i 3 kap. 2 § samma lag.

48 § Den som är innehavare av en hamn ska lämna uppgift om behovet av avfallshantering enligt 47 § till kommunen.

Brännbart avfall

49 § Brännbart avfall ska förvaras och transporteras bort skilt från annat avfall.

Bestämmelser med förbud mot att deponera utsorterat brännbart avfall och organiskt avfall finns i 9 och 10 §§ förordningen (2001:512) om deponering av avfall.

50 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om

1. sortering av brännbart avfall, och
2. undantag från kraven i 49 §.

Dispens från förbudet mot dumping

51 § Frågor om dispens från dumpningsförbudet i 15 kap. 19 § miljöbalken prövas av länsstyrelsen i det län där avfallet avses att dumpas. En sådan dispens ska avse en viss mängd av ett visst slag av avfall samt tiden, platsen och sättet för dumpningen.

Innan länsstyrelsen ger en dispens ska länsstyrelsen samråda med Fiskeriverket och Sveriges geologiska undersökning och de myndigheter i övrigt som berörs.

Länsstyrelsen ska varje år till Naturvårdsverket lämna uppgift om de dispenser som länsstyrelsen har meddelat enligt första stycket och om de dumpningar som har utförts med stöd av dispenser enligt första stycket.

52 § Naturvårdsverket får meddela närmare föreskrifter om ansökningar om dispens enligt 51 §.

Införsel och utförsel av avfall

53 § Sådant avfall som avses i någon av bilagorna IV och IV A till (EG) 1013/2006 får föras in till Sverige endast om den som för in avfallet kan visa att avfallet kommer att tas om hand av någon vars hantering av avfallet omfattas av den anmälan eller det tillstånd som krävs för hanteringen enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

54 § Naturvårdsverket är

1. den behöriga myndighet som avses i artikel 53 och det kontaktorgan som avses i artikel 54 i förordning (EG) 1013/2006, och

2. den behöriga myndighet som avses i artikel 5 i Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och slutligt omhändertagande av farligt avfall.

55 § Om Naturvårdsverket i sin egenskap av behörig myndighet enligt 54 § får kännedom om eller handlägger ett ärende om

en avfallstransport som omfattas av förordning (EG) 1013/2006, ska verket underrätta den eller de berörda länsstyrelserna och den eller de berörda kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

56 § Bestämmelser om transportdokument för transporter av avfall till eller från utlandet finns i artiklarna 4 och 16 i förordning (EG) 1013/2006.

Den kommunala renhållningsordningen

57 § Kommunen får meddela föreskrifter om

1. hur anmälningar enligt 11 och 19 §§ ska göras,
2. hur utrymmen, behållare och andra anordningar för hantering av avfall ska vara beskaffade och skötas,
3. att vissa slag av avfall ska förvaras och transporteras skilt från annat avfall,
4. hur hushållsavfall i övrigt ska hanteras,
5. skyldighet att i fråga om förvaring och transport vidta andra åtgärder som behövs av återanvändnings- eller återvinningskäl eller andra hälso- eller miljöskäl, och
6. att den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen ska lämna de uppgifter som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning och avser arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av
 - a) annat avfall än hushållsavfall som uppkommer eller hanteras i verksamheten, eller
 - b) hushållsavfall som uppkommer i eller i samband med verksamheten och tas om hand av någon annan än kommunen.

58 § Föreskrifter enligt 57 § 2–5 får inte avse

1. hur mottagnings- och behandlingsanordningar för avfall i hamnar ska vara beskaffade och skötas, eller
2. hantering av avfall som hanteras genom en producents försorg enligt föreskrifter om producentansvar som har meddelats med stöd av 15 kap. 9–11 §§ miljöbalken.

59 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om vad den kommunala renhållningsordningens avfallsplan enligt 15 kap. 31 § miljöbalken ska innehålla.

Bestämmelser om att avfallsplanen ska innehålla ett särskilt avsnitt om förpackningsavfall finns i förordningen (2006:1273) om producentansvar för förpackningar. Bestämmelser om miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar av planer och program finns i 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Regional och nationell avfallsplanering

60 § Kommunen ska sända en kopia av sin avfallsplan till länsstyrelsen. Avfallsplanen får inte vara äldre än fyra år.

När avfallsplanen ändras ska kommunen genast underrätta länsstyrelsen om ändringen.

61 § Länsstyrelsen ska sammanställa de kommunala avfallsplanerna och göra en analys av kapaciteten för avfallsbehandling inom länet. Analysen ska avse förutsättningarna för att hantera avfallet enligt det som sägs i 15 kap. 1 § miljöbalken.

Om det behövs för att åtgärda en befintlig eller förutsebar kapacitetsbrist eller för att tydliggöra ett befintligt eller förutsebart kapacitetsöverskott när det gäller en viss behandlingsmetod, ska länsstyrelsen samråda med berörda kommuner, näringsidkare och andra länsstyrelser.

62 § Länsstyrelsen ska överlämna sin sammanställning och analys enligt 61 § till Naturvårdsverket.

63 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om

1. hur sammanställningen och analysen enligt 61 § ska utformas samt hur och när de ska överlämnas enligt 62 §, och

2. skyldighet för kommunerna att underrätta Naturvårdsverket om den avfallshantering som bedrivs och om resultatet av verksamheten jämfört med avfallsplanen.

64 § Naturvårdsverket ska se till att det finns en nationell avfallsplan och ett program för att förebygga uppkomsten av avfall som uppfyller kraven i artiklarna 28–33 i direktiv 2008/98/EG. Naturvårdsverket ska fortlöpande göra de uppdateringar av planen som behövs för att hålla den aktuell.

När planen tas fram eller ändras ska Naturvårdsverket följa direktivets krav i fråga om allmänhetens medverkan och samarbete med övriga berörda medlemsstater och med kommissionen.

Underrättelser till Europeiska kommissionen

65 § Om en tillsynsmyndighet har fått kännedom om en dispens enligt 35 § eller har fått kännedom om ett avfallsslag som inte är farligt avfall enligt bilaga 1 men som har någon av de farliga egenskaper som anges i bilaga 2, ska myndigheten underrätta Naturvårdsverket. Naturvårdsverket ska underrätta Europeiska kommissionen i enlighet med det som följer av artikel 7 i direktiv 2008/98/EG.

Föreskrifter för försvaret

66 § Generalläkaren får meddela föreskrifter som avviker från bestämmelserna i 15 kap. miljöbalken och bestämmelserna i denna förordning i fråga om hantering av hushållsavfall och farligt avfall inom Försvarmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt.

Generalläkaren ska samråda med Naturvårdsverket innan sådana föreskrifter meddelas.

Tillsyn

67 § Bestämmelser om tillsyn finns i 26 kap. miljöbalken och i förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken.

68 § Den som är anteckningsskyldig enligt 21, 25, 26, 27 eller 28 § ska lämna uppgifter ur anteckningarna till den tillsynsmyndighet som begär det.

69 § Tillsynsmyndigheterna ska samråda med Tullverket i frågor som rör tillsynen över att förordning (EG) 1013/2006 följs.

Avgifter

70 § Bestämmelser om avgifter finns i 27 kap. miljöbalken och i förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Överklagande

71 § Bestämmelser om överklagande finns i 19 kap. 1 § och 23 kap. 1 § miljöbalken.

Naturvårdsverkets beslut enligt förordning (EG) 1013/2006 får överklagas hos regeringen.

Straff och förverkande

72 § Bestämmelser om straff finns i 29 kap. miljöbalken.

Bestämmelser om ansvar och förverkande på grund av transporter i strid med förordning (EG) 1013/2006 finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2010 då avfallsförordningen (2001:1063) och förordningen (1993:1268) om spillolja ska upphöra att gälla.

*Bilaga 1***Avfallstyper**

Denna bilaga innehåller en förteckning över olika typer av avfall. För varje avfallstyp anges en sexsiffrig kod. Med en asterisk (*) efter koden anges att avfallstypen är farligt avfall.

Avfallstyperna är indelade i kapitel (tvåsiffrig kod) och underkapitel (fysiffrig kod).

Att identifiera ett avfall till en viss avfallstyp

För att identifiera en viss typ av avfall går man till väga på följande sätt.

1. Först identifierar man den källa som gett upphov till avfallet (kapitel med tvåsiffrig kod) och sedan via underkapiteln (fysiffrig kod) bestämmer vilken avfallstyp (sexsiffrig kod) i kapitlet som är den mest passande beskrivningen av avfallet – dock inte någon avfallstyp där den sexsiffriga koden slutar på 99.

2. Om man inte finner någon passande avfallstyp i kapitel 01–12 eller 17–20, undersöker man om avfallet kan identifieras i kapitel 13, 14 eller 15. Om ingen av dessa avfallstyper är passande, undersöker man om avfallet kan identifieras i kapitel 16.

3. Om man efter att ha undersökt enligt 1 och 2 inte har funnit någon passande avfallstyp, ska man identifiera avfallet som den avfallstyp där den sexsiffriga koden slutar på 99 i det underkapitel som i undersökningen enligt 1 passar bäst.

Olika slags avfall som uppkommer vid en och samma anläggning kan behöva identifieras i olika avfallstyper.

Farliga ämnen och tungmetaller

Med *farligt ämne* avses i förteckningen ett ämne som har klassificerats eller som kommer att klassificeras som farligt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direkti-

ven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006¹⁰.

Med *tungmetall* avses i förteckningen en förening av antimon, arsenik, kadmium, krom (VI), koppar, bly, kvicksilver, nickel, selen, tellur, tallium eller tenn, samt dessa ämnen i metallisk form om de är klassificerade som farliga ämnen.

Om en avfallstyp identifieras som farlig genom en specifik eller allmän hänvisning till farliga ämnen, ska avfallet betraktas som farligt endast om det innehåller dessa ämnen i koncentrationer (dvs. viktprocent) som är så höga att avfallet har en eller flera av de egenskaper som anges i bilaga 2.

Definitionen av farligt avfall gäller inte rena legeringar som inte är förorenade med farliga ämnen. För avfall som redan är upptaget i denna förteckning gäller den nuvarande klassificeringen.

01 Avfall från prospektering, ovan- och underjordsbrytning samt fysikalisk och kemisk behandling av mineral

01 01 Avfall från mineralbrytning:

01 01 01 Avfall från brytning av metallhaltiga material.

01 01 02 Avfall från brytning av icke-metallhaltiga material.

01 03 Avfall från fysikalisk och kemisk behandling av metallhaltiga mineral:

01 03 04* Syrabildande gruvavfall från bearbetning av sulfidmalm.

01 01 05* Annat gruvavfall som innehåller farliga ämnen.

01 03 07* Annat avfall som innehåller farliga ämnen från fysikalisk och kemisk behandling av metallhaltiga mineral.

01 03 08 Annat stoft- och partikelformigt avfall än det som anges i 01 03 07.

01 03 09 Annat avfall som utgörs av annat rödslam från aluminiumoxidproduktion än det som anges i 01 03 07.

01 03 99 Annat avfall än det som anges i 01 03 04–01 03 09.

¹⁰ EUT L 353, 31.12.2008, s. 1 (Celex 32008R1272).

01 04 Avfall från fysikalisk och kemisk behandling av icke-metallhaltiga mineral:

*01 04 07** Avfall som innehåller farliga ämnen från fysikalisk och kemisk behandling av icke-metallhaltiga mineral.

01 04 08 Annat kasserat grus och krossat bergartsmaterial än det som anges i 01 04 07.

01 04 09 Kasserad sand och lera.

01 04 10 Annat stoft- och partikelformigt avfall än det som anges i 01 04 07–01 04 09.

01 04 11 Annat avfall från tillverkning av pottaska och stensalt än det som anges i 01 04 07–01 04 10.

01 04 12 Annat avfall från tvättning och rensning av mineral än det som anges i 01 04 07–01 04 11.

01 04 13 Annat avfall från stenhuggning och stensågning än det som anges i 01 04 07–01 04 12.

01 04 99 Annat avfall än det som anges i 01 04 07–01 04 13.

01 05 Borrslam och annat borrhavfall:

01 05 04 Slam och avfall från borring efter sötvatten.

*01 05 05** Oljehaltigt borrhavfall och annat borrhavfall.

*01 05 06** Borrslam och annat borrhavfall som innehåller farliga ämnen.

01 05 07 Annat barythaltigt borrhavfall och borrhavfall än det som anges i 01 05 05 och 01 05 06.

01 05 08 Annat kloridhaltigt borrhavfall och borrhavfall än det som anges i 01 05 05 och 01 05 06.

01 05 99 Annat borrhavfall än det som anges i 01 05 04–01 05 08.

02 Avfall från jordbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, skogsbruk, jakt och fiske samt från bearbetning och beredning av livsmedel**02 01** Avfall från jordbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, skogsbruk, jakt och fiske:

02 01 01 Slam från tvättning och rengöring i jordbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, skogsbruk, jakt eller fiske.

- 02 01 02 Vävnadsdelar från djur.
- 02 01 03 Växtdelar.
- 02 01 04 Plastavfall (utom förpackningar).
- 02 01 06 Spillning och urin från djur, naturgödsel (även använd halm) samt flytande avfall som samlats upp separat och behandlats utanför produktionsstället.
- 02 01 07 Skogsbruksavfall.
- 02 01 08* Avfall som innehåller farliga jordbrukskemikalier.
- 02 01 09 Annat avfall som innehåller jordbrukskemikalier än det som anges i 02 01 08.
- 02 01 10 Metallavfall.
- 02 01 99 Annat avfall än det som anges i 02 01 01–02 01 10.

02 02 Avfall från bearbetning och beredning av kött, fisk och andra livsmedel av animaliskt ursprung:

- 02 02 01 Slam från tvättning och rengöring.
- 02 02 02 Vävnadsdelar från djur.
- 02 02 03 Material som är olämpliga för konsumtion eller beredning.
- 02 02 04 Slam från avloppsbehandling på produktionsstället.
- 02 02 99 Annat avfall än det som anges i 02 02 01–02 02 04.

02 03 Avfall från bearbetning och beredning av frukt, grönsaker, spannmål, ätliga oljor, kakao, kaffe och tobak; tillverkning av konserver; tillverkning av jäst och jästextrakt, bearbetning och jäsning av melass:

- 02 03 01 Slam från tvättning, rengöring, skalning, centrifugering och separering.
- 02 03 02 Konserveringsmedelsavfall.
- 02 03 03 Avfall från vätskeextraktion.
- 02 03 04 Material som är olämpliga för konsumtion eller beredning.
- 02 03 05 Slam från avloppsbehandling på produktionsstället.
- 02 03 99 Annat avfall än det som anges i 02 03 01–02 03 05.

02 04 Avfall från sockertillverkning:

- 02 04 01* Jord från rengöring och tvättning av betor.
- 02 04 02* Kalciumkarbonat som inte uppfyller uppställda krav.
- 02 04 03* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället.
- 02 04 99* Annat avfall än det som anges i 02 04 01–02 04 03.

02 05 Avfall från tillverkning av mejeriprodukter:

- 02 05 01* Material som är olämpliga för konsumtion eller beredning.
- 02 05 02* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället.
- 02 05 99* Annat avfall än det som anges i 02 05 01 och 02 05 02.

02 06 Avfall från bagerier och konfektyrfabriker:

- 02 06 01* Material som är olämpliga för konsumtion eller beredning.
- 02 06 02* Konserveringsmedelsavfall.
- 02 06 03* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället.
- 02 06 99* Annat avfall än det som anges i 02 06 01–02 06 03.

02 07 Avfall från produktion av alkoholhaltiga och alkoholfria drycker (utom kaffe, te och kakao):

- 02 07 01* Avfall från tvättning, rengöring och mekanisk fragmentering av råvaror.
- 02 07 02* Avfall från spritdestillation.
- 02 07 03* Avfall från kemisk behandling.
- 02 07 04* Material som är olämpliga för konsumtion eller beredning.
- 02 07 05* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället.
- 02 07 99* Annat avfall än det som anges i 02 07 01–02 07 05.

03 Avfall från träförädling och tillverkning av plattor och möbler, pappersmassa, papper och papp

03 01 Avfall från träförädling och tillverkning av plattor och möbler:

03 01 01 Bark- och korkavfall.

*03 01 04** Spån, spill, trä, fanér och spånskivor som innehåller farliga ämnen.

03 01 05 Annat spån, spill, trä och fanér och andra spånskivor än de som anges i 03 01 04.

03 01 99 Annat avfall än det som anges i 03 01 01–03 01 05.

03 02 Avfall från träskyddsbehandling:

*03 02 01** Icke-halogenerade organiska träskyddsmedel.

*03 02 02** Träskyddsmedel som innehåller organiska klorföreningar.

*03 02 03** Träskyddsmedel som innehåller organiska metallföreningar.

*03 02 04** Oorganiska träskyddsmedel.

*03 02 05** Andra träskyddsmedel än de som anges i 03 02 01–03 02 04 men som innehåller farliga ämnen.

03 02 99 Andra träskyddsmedel än de som anges i 03 02 01–03 02 05.

03 03 Avfall från tillverkning och förädling av pappersmassa, papper och papp:

03 03 01 Bark- och träavfall.

03 03 02 Grönlutslam (från återvinning av kokvätska).

03 03 05 Slam från avsvärtning av returpapper.

03 03 07 Mekaniskt avskilt rejekt från tillverkning av pappersmassa från returfiber.

03 03 08 Avfall från sortering av papper och papp för återvinning.

03 03 09 Kalkslamsavfall.

03 03 10 Fiberrejekt, fiber-, fyllmedels- och ytbeläggningsslam från mekanisk avskiljning.

03 03 11 Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 03 03 10.

03 03 99 Annat avfall än det som anges i 03 03 01–03 03 11.

04 Avfall från läder-, päls- och textilindustri

04 01 Avfall från läder- och pälsindustri:

04 01 01 Avfall från skrapning och spaltning med kalk.

04 01 02 Avfall från kalkbehandling.

*04 01 03** Avfettningsavfall som innehåller lösningsmedel utan flytande fas.

04 01 04 Kromhaltiga garvmedel.

04 01 05 Kromfria garvmedel.

04 01 06 Slam, särskilt från avloppsbehandling på produktionsstället, som innehåller krom.

04 01 07 Slam, särskilt från avloppsbehandling på produktionsstället, som inte innehåller krom.

04 01 08 Garvat läderavfall (avskrap, avskuret material, puts-pulver) som innehåller krom.

04 01 09 Avfall från beredning och färdigbearbetning.

04 01 99 Annat avfall än det som anges i 04 01 01–04 01 09.

04 02 Avfall från textilindustri:

04 02 09 Sammansatt material (impregnerade textilier, elastomer, plastomer).

04 02 10 Organiskt naturmaterial (t.ex. fett, vax).

*04 02 14** Avfall från appretering som innehåller organiska lösningsmedel.

04 02 15 Annat avfall från appretering än det som anges i 04 02 14.

*04 02 16** Färgämnen och pigment som innehåller farliga ämnen.

04 02 17 Andra färgämnen och pigment än de som anges i 04 02 16.

*04 02 19** Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

04 02 20 Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 04 02 19.

04 02 21 Oförädlade textilfibrer.

04 02 22 Förädlade textilfibrer.

04 02 99 Annat avfall än det som anges i 04 02 09–04 02 22.

05 Avfall från oljeraffinering, naturgasrening och kolpyrolys

05 01 Avfall från raffinering av petroleum:

05 01 02* Slam från avsaltning.

05 01 03* Bottenslam från tankar.

05 01 04* Surt alkylslam.

05 01 05* Oljespill.

05 01 06* Oljeslam från underhåll av anläggning eller utrustning.

05 01 07* Sur tjära.

05 01 08* Andra former av tjära.

05 01 09* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

05 01 10 Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 05 01 09.

05 01 11* Avfall från rening av bränslen med baser.

05 01 12* Oljehaltiga syror.

05 01 13 Slam från matarvatten.

05 01 14 Avfall från kyltorn.

05 01 15* Förbrukad filterlera.

05 01 16 Svavelhaltigt avfall från avsvavling av petroleum.

05 01 17 Bitumen.

05 01 99 Annat avfall än det som anges i 05 01 02–05 01 17.

05 06 Avfall från kolpyrolys:

05 06 01* Sur tjära.

05 06 03* Andra former av tjära.

05 06 04 Avfall från kyltorn.

05 06 99 Annat avfall än det som anges i 05 06 01–05 06 04.

- 05 07** Avfall från rening och transport av naturgas:
*05 07 01** Kvicksilverhaltigt avfall.
05 07 02 Svavelhaltigt avfall.
05 07 99 Annat avfall än det som anges i 05 07 01 och 05 07 02.
- 06 Avfall från oorganisk-kemiska processer**
- 06 01** Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av syror:
*06 01 01** Svavelsyra och svavelsyrlighet.
*06 01 02** Saltsyra.
*06 01 03** Fluorvätesyra.
*06 01 04** Fosforsyra och fosforsyrighet.
*06 01 05** Salpetersyra och salpetersyrighet.
*06 01 06** Andra syror.
06 01 99 Annat avfall än det som anges i 06 01 01–06 01 06.
- 06 02** Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av baser:
*06 02 01** Kalciumhydroxid.
*06 02 03** Ammoniumhydroxid.
*06 02 04** Natrium- och kaliumhydroxid.
*06 02 05** Andra baser.
06 02 99 Annat avfall än det som anges i 06 02 01–06 02 05.
- 06 03** Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av salter, saltlösningar och metalloxider:
*06 03 11** Salter i fast form och saltlösningar som innehåller cyanider.
*06 03 13** Salter i fast form och saltlösningar som innehåller tungmetaller.
06 03 14 Andra salter i fast form och andra saltlösningar än de som anges i 06 03 11 och 06 03 13.
*06 03 15** Metalloxider som innehåller tungmetaller.
06 03 16 Andra metalloxider än de som anges i 06 03 15.
06 03 99 Annat avfall än det som anges i 06 03 11–06 03 16.

06 04 Annat metallhaltigt avfall än det som anges i 06 03:

06 04 03* Arsenikhaltigt avfall.

06 04 04* Kvicksilverhaltigt avfall.

06 04 05* Avfall som innehåller andra tungmetaller.

06 04 99 Annat metallhaltigt avfall än det som anges i 06 04 03–06 04 05.

06 05 Avfall från avloppsbehandling på produktionsstället:

06 05 02* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

06 05 03 Annat slam än det som anges i 06 05 02.

06 06 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av svavelhaltiga kemikalier, samt från kemiska processer där svavelföreningar ingår och avsvavlingsprocesser:

06 06 02* Avfall som innehåller farliga sulfider.

06 06 03 Annat sulfidhaltigt avfall än det som anges i 06 06 02.

06 06 99 Annat avfall än det som anges i 06 06 02 och 06 06 03.

06 07 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av halogener samt från kemiska processer där halogenföreningar ingår:

06 07 01* Asbesthaltigt avfall från elektrolys.

06 07 02* Aktivt kol från klorproduktion.

06 07 03* Kvicksilverhaltigt bariumsulfatslam.

06 07 04* Lösningar och syror, t.ex. svavelsyra från kontaktprocessen.

06 07 99 Annat avfall än det som anges i 06 07 01–06 07 04.

06 08 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av kisel och kiselderivat:

06 08 02* Avfall som innehåller farliga klorsilaner.

06 08 99 Annat avfall än det som anges i 06 08 99.

06 09 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av fosforhaltiga kemikalier samt från kemiska processer där fosforföreningar ingår:

06 09 02 Fosforslagg.

*06 09 03** Kalciumbaserat reaktionsavfall som innehåller eller är förorenat med farliga ämnen.

06 09 04 Annat kalciumbaserat reaktionsavfall än det som anges i 06 09 03.

06 09 99 Annat avfall än det som anges i 06 09 02–06 09 04.

06 10 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av kvävehaltiga kemikalier, samt från kemiska processer där kväveföreningar ingår och från tillverkning av gödningsmedel:

*06 10 02** Avfall som innehåller farliga ämnen.

06 10 99 Annat avfall än det som anges i 06 10 02.

06 11 Avfall från tillverkning av oorganiska pigment och täckmedel:

06 11 01 Kalciumbaserat reaktionsavfall från tillverkning av titandioxid.

06 11 99 Annat avfall än det som anges i 06 11 01.

06 13 Annat avfall från oorganiska kemiska processer:

*06 13 01** Oorganiska växtskyddsmedel, träskyddsmedel och andra biocider.

*06 13 02** Förbrukat aktivt kol (utom 06 07 02).

06 13 03 Kimrök.

*06 13 04** Avfall från asbestbearbetning.

*06 13 05** Sot.

06 13 99 Annat avfall än det som anges i 06 13 01–06 13 05.

07 Avfall från organisk-kemiska processer

07 01 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av organiska baskemikalier:

07 01 01* Tvättvatten och vattenbaserad moderlut.

07 01 03* Halogenerade organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 01 04* Andra organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 01 07* Halogenerade destillations- och reaktionsrester.

07 01 08* Andra destillations- och reaktionsrester.

07 01 09* Halogenerade filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 01 10* Andra filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 01 11* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

07 01 12 Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 01 11.

07 01 99 Annat avfall än det som anges i 07 01 07–07 01 12.

07 02 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av plast, syntetgummi och konstfibrer:

07 02 01* Tvättvatten och vattenbaserad moderlut.

07 02 03* Halogenerade organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 02 04* Andra organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 02 07* Halogenerade destillations- och reaktionsrester.

07 02 08* Andra destillations- och reaktionsrester.

07 02 09* Halogenerade filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 02 10* Andra filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 02 11* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

07 02 12 Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 02 11.

07 02 13 Plastavfall.

07 02 14* Avfall från tillsatser som innehåller farliga ämnen.

07 02 15 Annat avfall från tillsatser än det som anges i 07 02 14.

07 02 16* Avfall som innehåller farliga silikoner.

07 02 17 Avfall som innehåller andra silikoner än dem som anges i 07 02 16.

07 02 99 Annat avfall än det som anges i 07 02 01–07 02 17.

07 03 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av organiska färgämnen och pigment (utom 06 11):

07 03 01* Tvättvatten och vattenbaserad moderlut.

07 03 03* Halogenerade organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 03 04* Andra organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 03 07* Halogenerade destillations- och reaktionsrester.

07 03 08* Andra destillations- och reaktionsrester.

07 03 09* Halogenerade filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 03 10* Andra filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 03 11* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

07 03 12 Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 03 11.

07 03 99 Annat avfall än det som anges i 07 03 01–07 03 12.

07 04 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av organiska växtskyddsprodukter (utom 02 01 08 och 02 01 09), träskyddsprodukter (utom 03 02) och andra biocider:

07 04 01* Tvättvatten och vattenbaserad moderlut.

07 04 03* Halogenerade organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 04 04* Andra organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 04 07* Halogenerade destillations- och reaktionsrester.

07 04 08* Andra destillations- och reaktionsrester.

07 04 09* Halogenerade filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 04 10* Andra filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 04 11* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

07 04 12 Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 04 11.

07 04 13* Fast avfall som innehåller farliga ämnen.

07 04 99 Annat avfall än det som anges i 07 04 01–07 04 13.

07 05 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av farmaceutiska produkter:

07 05 01* Tvättvatten och vattenbaserad moderlut.

07 05 03* Halogenerade organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 05 04* Andra organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 05 07* Halogenerade destillations- och reaktionsrester.

07 05 08* Andra destillations- och reaktionsrester.

07 05 09* Halogenerade filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 05 10* Andra filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 05 11* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

07 05 12 Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 05 11.

07 05 13* Fast avfall som innehåller farliga ämnen.

07 05 14 Annat fast avfall än det som anges i 07 05 13.

07 05 99 Annat avfall än det som anges i 07 05 01–07 05 14.

07 06 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av fetter, smörjmedel, såpa, rengöringsmedel, desinfektionsmedel och kosmetika:

07 06 01* Tvättvatten och vattenbaserad moderlut.

07 06 03* Halogenerade organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 06 04* Andra organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 06 07* Halogenerade destillations- och reaktionsrester.

07 06 08* Andra destillations- och reaktionsrester.

07 06 09* Halogenerade filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 06 10* Andra filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 06 11* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

07 06 12 Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 06 11.

07 06 99 Annat avfall än det som anges i 07 06 01–07 06 12.

07 07 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av finkemikalier och kemiska produkter, som inte anges på annan plats:

07 07 01* Tvättvatten och vattenbaserad moderlut.

07 07 03* Halogenerade organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 07 04* Andra organiska lösningsmedel, tvättvätskor och moderlutar.

07 07 07* Halogenerade destillations- och reaktionsrester.

07 07 08* Andra destillations- och reaktionsrester.

07 07 09* Halogenerade filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 07 10* Andra filterkakor och förbrukade absorbermedel.

07 07 11* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

07 07 12 Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 07 07 11.

07 07 99 Annat avfall än det som anges i 07 07 01–07 07 12.

08 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av ytbeläggningar (färg, lack och porslinsmalj), lim, fogmassa och tryckfärg

08 01 Avfall från tillverkning, formulering, distribution, användning och borttagning av färg och lack:

08 01 11* Färg- och lackavfall som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen.

08 01 12 Annat färg- och lackavfall än det som anges i 08 01 11.

08 01 13* Slam från färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen.

08 01 14 Annat slam från färg eller lack än det som anges i 08 01 13.

08 01 15* Vattenhaltigt slam innehållande färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen.

08 01 16 Annat vattenhaltigt slam innehållande färg eller lack än det som anges i 08 01 15.

08 01 17* Avfall från färg- och lackborttagning som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen.

08 01 18 Annat avfall från färg- och lackborttagning än det som anges i 08 01 17.

08 01 19* Vattensuspensioner innehållande färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen.

08 01 20 Andra vattensuspensioner innehållande färg eller lack än de som anges i 08 01 19.

08 01 21* Avfall från färg- och lackborttagningsmedel.

08 01 99 Annat avfall än det som anges i 08 01 11–08 01 21.

08 02 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av andra ytbeläggningsmedel (även keramiska material):

08 02 01 Pulverlackavfall.

08 02 02 Vattenhaltigt slam som innehåller keramiska material.

08 02 03 Vattensuspensioner som innehåller keramiska material.

08 02 99 Annat avfall än det som anges i 08 02 01–08 02 03.

08 03 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av tryckfärg:

08 03 07 Vattenhaltigt slam som innehåller tryckfärg.

08 03 08 Vattenhaltigt flytande avfall som innehåller tryckfärg.

08 03 12* Tryckfärgsavfall som innehåller farliga ämnen.

08 03 13 Annat tryckfärgsavfall än det som anges i 08 03 12.

- 08 03 14** Tryckfärgsslam som innehåller farliga ämnen.
- 08 03 15* Annat tryckfärgsslam än det som anges i 08 03 14.
- 08 03 16** Etsbad.
- 08 03 17** Toneravfall som innehåller farliga ämnen.
- 08 03 18* Annat toneravfall än det som anges i 08 03 17.
- 08 03 19** Dispergerad olja.
- 08 03 99* Annat avfall än det som anges i 08 03 07–08 03 19.

08 04 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av lim och fogmassa (även impregneringsmedel):

- 08 04 09** Lim och fogmassa som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen.
- 08 04 10* Annat lim och annan fogmassa än de som anges i 08 04 09.
- 08 04 11** Lim- och fogmasseslam som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen.
- 08 04 12* Annat lim- och fogmasseslam än det som anges i 08 04 11.
- 08 04 13** Vattenhaltigt slam innehållande lim eller fogmassa som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen.
- 08 04 14* Annat vattenhaltigt slam innehållande lim eller fogmassa än det som anges i 08 04 13.
- 08 04 15** Vattenhaltigt flytande avfall innehållande lim eller fogmassa som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen.
- 08 04 16* Annat vattenhaltigt flytande avfall innehållande lim eller fogmassa än det som anges i 08 04 15.
- 08 04 17** Hartsolja.
- 08 04 99* Annat avfall än det som anges i 08 04 09–08 04 17.

08 05 Avfall som inte anges på annan plats i kapitel 08.

- 08 05 01** Avfall som utgörs av isocyanater.

09 Avfall från fotografisk industri

09 01 Avfall från fotografisk industri:

09 01 01* Vattenbaserad framkallare och aktivator.

09 01 02* Vattenbaserad framkallare för offsetplåtar.

09 01 03* Lösningsmedelsbaserad framkallare.

09 01 04* Fixerbad.

09 01 05* Blekbad och blek-fixerbad.

09 01 06* Silverhaltigt avfall från behandling av fotografiskt avfall på produktionsstället.

09 01 07 Fotografisk film och fotopapper som innehåller silver eller silverföreningar.

09 01 08 Fotografisk film och fotopapper som inte innehåller silver eller silverföreningar.

09 01 10 Engångskameror utan batterier.

09 01 11* Engångskameror med batterier inbegripna under 16 06 01, 16 06 02 eller 16 06 03.

09 01 12 Engångskameror med andra batterier än de som anges i 09 01 11.

09 01 13* Annat vattenhaltigt flytande avfall från återvinning av silver än det som anges i 09 01 06.

09 01 99 Annat avfall än det som anges i 09 01 01–09 01 13.

10 Avfall från termiska processer

10 01 Avfall från kraftverk och andra förbränningsanläggningar (utom 19):

10 01 01 Bottenaska, slagg och pannaska (utom pannaska som anges i 10 01 04).

10 01 02 Flygaska från kolförbränning.

10 01 03 Flygaska från förbränning av torv och obehandlat trä.

10 01 04* Flygaska och pannaska från oljeförbränning.

10 01 05 Kalciumbaserat reaktionsavfall i fast form från rök-gasavsvavling.

10 01 07 Kalciumbaserat reaktionsavfall i slamform från rök-gasavsvavling.

10 01 09* Svavelsyra.

10 01 13* Flygaska från emulgerade kolväten som används som bränsle.

10 01 14* Bottenaska, slagg och pannaska från samförbränning som innehåller farliga ämnen.

10 01 15 Annan bottenaska, slagg och pannaska från samförbränning än den som anges i 10 01 14.

10 01 16* Flygaska från samförbränning som innehåller farliga ämnen.

10 01 17 Annan flygaska från samförbränning än den som anges i 10 01 16.

10 01 18* Avfall från rökgasrening som innehåller farliga ämnen.

10 01 19 Annat avfall från rökgasrening än det som anges i 10 01 05, 10 01 07 och 10 01 18.

10 01 20* Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

10 01 21 Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 10 01 20.

10 01 22* Vattenhaltigt slam från rengöring av pannor som innehåller farliga ämnen.

10 01 23 Annat vattenhaltigt slam från rengöring av pannor än det som anges i 10 01 22.

10 01 24 Sand från fluidiserade bäddar.

10 01 25 Avfall från lagring och bearbetning av bränsle för koleldade kraftverk.

10 01 26 Avfall från kylvattenbehandling.

10 01 99 Annat avfall än det som anges i 10 01 01–10 01 26.

10 02 Avfall från järn- och stålindustri:

10 02 01 Avfall från slaggbehandling.

10 02 02 Obehandlad slagg.

10 02 07* Fast avfall från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen.

10 02 08 Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 02 07.

10 02 10 Glödskal.

10 02 11* Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja.

10 02 12 Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 02 11.

10 02 13* Slam och filterkakor från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen.

10 02 14 Annat slam och andra filterkakor från rökgasbehandling än de som anges i 10 02 13.

10 02 15 Annat slam och andra filterkakor.

10 02 99 Annat avfall än det som anges i 10 02 01–10 02 15.

10 03 Avfall från aluminiumsmältverk:

10 03 02 Anodrester.

10 03 04* Slagg från primär smältning.

10 03 05 Aluminiumoxidavfall.

10 03 08* Saltslag från sekundär smältning.

10 03 09* Svart slagg från sekundär smältning.

10 03 15* Avdraget material som är brandfarligt eller som vid kontakt med vatten utvecklar brandfarliga gaser i farliga mängder.

10 03 16 Annat avdraget material än det som anges i 10 03 15.

10 03 17* Tjårhaltigt avfall från anodtillverkning.

10 03 18 Annat kolhaltigt avfall från anodtillverkning än det som anges i 10 03 17.

10 03 19* Stoft från rökgasrening som innehåller farliga ämnen.

10 03 20 Annat stoft från rökgasrening än det som anges i 10 03 19.

10 03 21* Annat partikelformigt material och stoft (även stoft från kulkvarnar) som innehåller farliga ämnen.

10 03 22 Annat partikelformigt material och stoft (även stoft från kulkvarnar) än det som anges i 10 03 21.

10 03 23* Fast avfall från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen.

10 03 24 Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 03 23.

10 03 25* Slam och filterkakor från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen.

10 03 26 Annat slam och andra filterkakor från rökgasbehandling än de som anges i 10 03 25.

10 03 27* Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja.

10 03 28 Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 03 27.

10 03 29* Avfall från behandling av saltslagg och svart slagg som innehåller farliga ämnen.

10 03 30 Annat avfall från behandling av saltslagg och svart slagg än det som anges i 10 03 29.

10 03 99 Annat avfall än det som anges i 10 03 02–10 03 30.

10 04 Avfall från blysmältverk:

10 04 01* Slagg från primär och sekundär smältning.

10 04 02* Slagg och avdraget material från primär och sekundär smältning.

10 04 03* Kalciumarsenat.

10 04 04* Stoft från rökgasrening.

10 04 05* Annat partikelformigt material och stoft.

10 04 06* Fast avfall från rökgasbehandling.

10 04 07* Slam och filterkakor från rökgasbehandling.

10 04 09* Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja.

10 04 10 Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 04 09.

10 04 99 Annat avfall än det som anges i 10 04 01–10 04 10.

10 05 Avfall från zinksmältverk:

10 05 01 Slagg från primär och sekundär smältning.

10 05 03* Stoft från rökgasrening.

10 05 04 Annat partikelformigt material och stoft.

10 05 05* Fast avfall från rökgasbehandling.

10 05 06* Slam och filterkakor från rökgasbehandling.

10 05 08* Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja.

10 05 09 Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 05 08.

10 05 10* Slagg och avdraget material som är brandfarligt eller som vid kontakt med vatten utvecklar brandfarliga gaser i farliga mängder.

10 05 11 Annan slagg och annat avdraget material än det som anges i 10 05 10.

10 05 99 Annat avfall än det som anges i 10 05 01–10 05 11.

10 06 Avfall från kopparsmältverk:

10 06 01 Slagg från primär och sekundär smältning.

10 06 02 Slagg och avdraget material från primär och sekundär smältning.

10 06 03* Stoft från rökgasrening.

10 06 04 Annat partikelformigt material och stoft.

10 06 06* Fast avfall från rökgasbehandling.

10 06 07* Slam och filterkakor från rökgasbehandling.

10 06 09* Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja.

10 06 10 Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 06 09.

10 06 99 Annat avfall än det som anges i 10 06 01–10 06 10.

10 07 Avfall från silver-, guld- och platinasmältverk:

10 07 01 Slagg från primär och sekundär smältning.

10 07 02 Slagg och avdraget material från primär och sekundär smältning.

10 07 03 Fast avfall från rökgasbehandling.

10 07 04 Annat partikelformigt material och stoft.

10 07 05 Slam och filterkakor från rökgasbehandling.

10 07 07* Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja.

10 07 08 Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 07 07.

10 07 99 Annat avfall än det som anges i 10 07 01–10 07 08.

10 08 Avfall från andra icke-järnsmältverk:

10 08 04 Partikelformigt material och stoft.

10 08 08* Saltslag från primär och sekundär smältning.

10 08 09 Annan slagg.

*10 08 10** Slagg och avdraget material som är brandfarligt eller som vid kontakt med vatten utvecklar brandfarliga gaser i farliga mängder.

10 08 11 Annan slagg och annat avdraget material än det som anges i 10 08 10.

*10 08 12** Tjärhaltigt avfall från anodtillverkning.

10 08 13 Annat kolhaltigt avfall från anodtillverkning än det som anges i 10 08 12.

10 08 14 Anodrester.

*10 08 15** Stoft från rökgasrening som innehåller farliga ämnen.

10 08 16 Annat stoft från rökgasrening än det som anges i 10 08 15.

*10 08 17** Slam och filterkakor från rökgasbehandling som innehållerfarliga ämnen.

10 08 18 Annat slam och andra filterkakor från rökgasbehandling än de som anges i 10 08 17.

*10 08 19** Avfall från kylvattenbehandling som innehåller olja.

10 08 20 Annat avfall från kylvattenbehandling än det som anges i 10 08 19.

10 08 99 Annat avfall än det som anges i 10 08 04–10 08 20.

10 09 Avfall från järngjuterier:

10 09 03 Ugnsslagg.

*10 09 05** Oanvända gjutkärnor och gjutformor som innehåller farliga ämnen.

10 09 06 Andra oanvända gjutkärnor och gjutformor än de som anges i 10 09 05.

*10 09 07** Använda gjutkärnor och gjutformor som innehåller farliga ämnen.

10 09 08 Andra använda gjutkärnor och gjutformor än de som anges i 10 09 07.

*10 09 09** Stoft från rökgasrening som innehåller farliga ämnen.

10 09 10 Annat stoft från rökgasrening än det som anges i 10 09 09.

10 09 11* Annat partikelformigt material som innehåller farliga ämnen.

10 09 12 Annat partikelformigt material än det som anges i 10 09 11.

10 09 13* Bindemedelsavfall som innehåller farliga ämnen.

10 09 14 Annat bindemedelsavfall än det som anges i 10 09 13.

10 09 15* Avfall av sprickindikeringsvätska som innehåller farliga ämnen.

10 09 16 Annat avfall av sprickindikeringsvätska än det som anges i 10 09 15.

10 09 99 Annat avfall än det som anges i 10 09 03–10 09 16.

10 10 Avfall från andra metallgjuterier än järngjuterier:

10 10 03 Ugnsslagg.

10 10 05* Oanvända gjutkärnor och gjutformor som innehåller farliga ämnen.

10 10 06 Andra oanvända gjutkärnor och gjutformor än de som anges i 10 10 05.

10 10 07* Använda gjutkärnor och gjutformor som innehåller farliga ämnen.

10 10 08 Andra använda gjutkärnor och gjutformor än de som anges i 10 10 07.

10 10 09* Stoft från rökgasrening som innehåller farliga ämnen.

10 10 10 Annat stoft från rökgasrening än det som anges i 10 10 09.

10 10 11* Annat partikelformigt material som innehåller farliga ämnen.

10 10 12 Annat partikelformigt material än det som anges i 10 10 11.

10 10 13* Bindemedelsavfall som innehåller farliga ämnen.

10 10 14 Annat bindemedelsavfall än det som anges i 10 10 13.

10 10 15* Avfall av sprickindikeringsmedel som innehåller farliga ämnen.

10 10 16 Annat avfall av sprickindikeringsmedel än det som anges i 10 10 15.

10 10 99 Annat avfall än det som anges i 10 10 03–10 10 16.

10 11 Avfall från tillverkning av glas och glasprodukter:

10 11 03 Glasfiberavfall.

10 11 05 Partikelformigt material och stoft.

*10 11 09** Avfall från råvarublandningar som inte behandlats termiskt och som innehåller farliga ämnen.

10 11 10 Annat avfall från råvarublandningar som inte behandlats termiskt än de som anges i 10 11 09.

*10 11 11** Glasavfall i form av små partiklar och glasmjöl som innehåller tungmetaller (t.ex. från katodstrålerör).

10 11 12 Annat glasavfall än det som anges i 10 11 11.

*10 11 13** Slam från polering och slipning av glas som innehåller farliga ämnen.

10 11 14 Annat slam från polering och slipning av glas än det som anges i 10 11 13.

*10 11 15** Fast avfall från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen.

10 11 16 Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 11 15.

*10 11 17** Slam och filterkakor från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen.

10 11 18 Annat slam och andra filterkakor från rökgasbehandling än de som anges i 10 11 17.

*10 11 19** Fast avfall från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

10 11 20 Annat fast avfall från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 10 11 19.

10 11 99 Annat avfall än det som anges i 10 11 03–10 11 20.

10 12 Avfall från tillverkning av keramikvaror, tegel, klinker och byggmaterial:

10 12 01 Avfall från råvarublandningar som inte behandlats termiskt.

10 12 03 Partikelformigt material och stoft.

10 12 05 Slam och filterkakor från rökgasbehandling.

10 12 06 Kasserade formar.

10 12 08 Keramikavfall, tegel, klinker och byggmaterial (efter termisk behandling).

*10 12 09** Fast avfall från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen.

10 12 10 Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 12 09.

*10 12 11** Avfall från glasering som innehåller tungmetaller.

10 12 12 Annat avfall från glasering än det som anges i 10 12 11.

10 12 13 Slam från avloppsbehandling på produktionsstället.

10 12 99 Annat avfall än det som anges i 10 12 01–10 12 13.

10 13 Avfall från tillverkning av cement, kalk och puts samt produkter baserade på dessa:

10 13 01 Avfall från råvarublandningar som inte behandlats termiskt.

10 13 04 Avfall från bränning och släckning av kalk.

10 13 06 Partikelformigt material och stoft (utom 10 13 12 och 10 13 13).

10 13 07 Slam och filterkakor från rökgasbehandling.

*10 13 09** Avfall från tillverkning av asbestcement som innehåller asbest.

10 13 10 Annat avfall från tillverkning av asbestcement än det som anges i 10 13 09.

10 13 11 Andra cementbaserade kompositmaterial än de som anges i 10 13 09 och 10 13 10.

*10 13 12** Fast avfall från rökgasbehandling som innehåller farliga ämnen.

10 13 13 Annat fast avfall från rökgasbehandling än det som anges i 10 13 12.

10 13 14 Betongavfall och betongslam.

10 13 99 Annat avfall än det som anges i 10 13 01–10 13 14.

10 14 Avfall från krematorier:

*10 14 01** Kvicksilverhaltigt avfall från rökgasrening.

11 Avfall från kemisk ytbehandling och ytbehandling av metaller och andra material; hydrometallurgiska processer, exklusive järnmetaller

11 01 Avfall från kemisk ytbehandling och ytbeläggning av metaller och andra material (t.ex. galvanisering, förzinkning, betning, etsning, fosfatering, alkalisk avfettning och eloxidering):

11 01 05* Betningssyror.

11 01 06* Syror som inte anges på annan plats.

11 01 07* Betningsbaser.

11 01 08* Slam från fosfatering.

11 01 09* Slam och filterkakor som innehåller farliga ämnen.

11 01 10 Annat slam och andra filterkakor än de som anges i 11 01 09.

11 01 11* Vattenbaserade sköljvätskor som innehåller farliga ämnen.

11 01 12 Andra sköljvätskor än de som anges i 11 01 11.

11 01 13* Avfettningsavfall som innehåller farliga ämnen.

11 01 14 Annat avfettningsavfall än det som anges i 11 01 13.

11 01 15* Eluat eller slam från membransystem eller jonbytessystem som innehåller farliga ämnen.

11 01 16* Mättade eller förbrukade jonbytesshartser.

11 01 98* Annat avfall som innehåller farliga ämnen.

11 01 99 Annat avfall än det som anges i 11 01 05–11 01 98.

11 02 Avfall från hydrometallurgiska processer där järn inte ingår:

11 02 02* Slam från zinkbaserade hydrometallurgiska processer (även jarosit, götit).

11 02 03 Avfall från tillverkning av anoder för hydroelektrolytiska processer.

11 02 05* Avfall från kopparbaserade hydrometallurgiska processer som innehåller farliga ämnen.

11 02 06 Annat avfall från kopparbaserade hydrometallurgiska processer än det som anges i 11 02 05.

- 11 02 07** Annat avfall som innehåller farliga ämnen.
- 11 02 99* Annat avfall än det som anges i 11 02 02–11 02 07.

11 03 Slam och fast avfall från härdning:

- 11 03 01** Cyanidhaltigt avfall.
- 11 03 02** Annat avfall än det som anges i 11 03 01.

11 05 Avfall från varmförzinkning:

- 11 05 01* Hård zink.
- 11 05 02* Zinkaska.
- 11 05 03** Fast avfall från rökgasrening.
- 11 05 04** Förbrukat flussmedel.
- 11 05 99* Annat avfall än det som anges i 11 05 01–11 05 04.

12 Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster**12 01** Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster:

- 12 01 01* Fil- och svarvspån av järnmetall.
- 12 01 02* Stoft och partiklar av järnmetall.
- 12 01 03* Fil- och svarvspån av andra metaller än järn.
- 12 01 04* Stoft och partiklar av andra metaller än järn.
- 12 01 05* Fil- och svarvspån av plast.
- 12 01 06** Mineralbaserade halogenhaltiga bearbetningsoljor (utom emulsioner och lösningar).
- 12 01 07** Mineralbaserade halogenfria bearbetningsoljor (inte emulsioner och lösningar).
- 12 01 08** Halogenhaltiga bearbetningsemulsioner och -lösningar.
- 12 01 09** Halogenfria bearbetningsemulsioner och -lösningar.
- 12 01 10** Syntetiska bearbetningsoljor.
- 12 01 12** Använda vaxer och fetter.
- 12 01 13* Svetsavfall.
- 12 01 14** Slam från bearbetningsprocesser som innehåller farliga ämnen.

12 01 15 Annat slam från bearbetningsprocesser än det som anges i 12 01 14.

*12 01 16** Blästringsmaterial som innehåller farliga ämnen.

12 01 17 Annat blästringsmaterial än det som anges i 12 01 16.

*12 01 18** Oljehaltigt metallslam (slam från slipning och polering).

*12 01 19** Biologiskt lättnedbrytbar bearbetningsolja.

*12 01 20** Förbrukade slipkroppar och slipmaterial som innehåller farliga ämnen.

12 01 21 Andra förbrukade slipkroppar och slipmaterial än de som anges i 12 01 20.

12 01 99 Annat avfall än det som anges i 12 01 01–12 01 21.

12 03 Avfall från vatten- och ångavfettning (utom 11):

*12 03 01** Vattenbaserad tvättvätska.

*12 03 02** Avfall från ångavfettning.

13 Oljeavfall och avfall från flytande bränslen (utom ätliga oljor och oljor i kapitel 05, 12 och 19)

13 01 Hydrauloljaavfall:

*13 01 01** Hydraulolja som innehåller en PCB-produkt.

*13 01 04** Klorerade emulsioner.

*13 01 05** Icke-klorerade emulsioner.

*13 01 09** Mineralbaserade klorerade hydraulolja.

*13 01 10** Mineralbaserade icke-klorerade hydraulolja.

*13 01 11** Syntetiska hydraulolja.

*13 01 12** Biologiskt lättnedbrytbara hydraulolja.

*13 01 13** Andra hydraulolja.

13 02 Motorolja-, transmissionsolja- och smörjoljaavfall:

*13 02 04** Mineralbaserade klorerade motor-, transmissions- och smörjolja.

*13 02 05** Mineralbaserade icke-klorerade motor-, transmissions- och smörjolja.

*13 02 06** Syntetiska motor-, transmissions- och smörjolja.

13 02 07* Biologiskt lättnedbrytbara motor-, transmissions- och smörjolja.

13 02 08* Andra motor-, transmissions- och smörjolja.

13 03 Avfall av isoler- och värmeöverföringsolja:

13 03 01* Isolering- eller värmeöverföringsolja som innehåller en PCB-produkt.

13 03 06* Andra mineralbaserade klorerade isolering- och värmeöverföringsolja än de som anges i 13 03 01.

13 03 07* Mineralbaserade icke-klorerade isolering- och värmeöverföringsolja.

13 03 08* Syntetiska isolering- och värmeöverföringsolja.

13 03 09* Biologiskt lättnedbrytbara isolering- och värmeöverföringsolja.

13 03 10* Andra isolering- och värmeöverföringsolja.

13 04 Maskinrumsolja:

13 04 01* Maskinrumsolja från sjöfart på inre vattenvägar.

13 04 02* Maskinrumsolja från mottagningsanläggningar för maskinrumsolja.

13 04 03* Maskinrumsolja från annan sjöfart.

13 05 Material från oljeavskiljare:

13 05 01* Fast avfall från sandfång och oljeavskiljare.

13 05 02* Slam från oljeavskiljare.

13 05 03* Slam från slamavskiljare.

13 05 06* Olja från oljeavskiljare.

13 05 07* Oljehaltigt vatten från oljeavskiljare.

13 05 08* Blandning av avfall från sandfång och oljeavskiljare.

13 07 Avfall av flytande bränslen och drivmedel:

13 07 01* Eldningsolja och diesel.

13 07 02* Bensin.

13 07 03* Andra bränslen (även blandningar).

13 08 Annat oljeavfall:

*13 08 01** Avsaltningsslam eller avsaltningsemulsioner.

*13 08 02** Andra emulsioner.

*13 08 99** Annat avfall än det som anges i 13 01–13 08 02.

14 Avfall bestående av organiska lösningsmedel, köldmedier och drivmedel (utom 07 och 08)

14 06 Avfall bestående av organiska lösningsmedel, köldmedier och drivmedel för skum eller aerosoler:

*14 06 01** Klorfluorkarboner, HCFC, HFC.

*14 06 02** Andra halogenerade lösningsmedel och lösningsmedelsblandningar.

*14 06 03** Andra lösningsmedel och lösningsmedelsblandningar.

*14 06 04** Slam och fast avfall som innehåller halogenerade lösningsmedel.

*14 06 05** Slam och fast avfall som innehåller andra lösningsmedel.

15 Förpackningsavfall; absorbermedel, torkdukar, filtermaterial och skyddskläder som inte anges på annan plats

15 01 Förpackningar (även förpackningsavfall som anges i 20 01 men som har samlats in separat):

15 01 01 Pappers- och pappförpackningar.

15 01 02 Plastförpackningar.

15 01 03 Träförpackningar.

15 01 04 Metallförpackningar.

15 01 05 Förpackningar av kompositmaterial.

15 01 06 Blandade förpackningar.

15 01 07 Glasförpackningar.

15 01 09 Textilförpackningar.

*15 01 10** Förpackningar som innehåller rester av eller som är förorenade av farliga ämnen.

15 01 11* Metallförpackningar som innehåller en farlig, fast, porös fyllning (t.ex. asbest), även tomma tryckbehållare.

15 02 Absorbermedel, filtermaterial, torkdukar och skyddskläder:

15 02 02* Absorbermedel, filtermaterial (även oljefilter som inte anges på annan plats), torkdukar och skyddskläder förorenade av farliga ämnen.

15 02 03 Andra absorbermedel, filtermaterial, torkdukar och skyddskläder än de som anges i 15 02 02.

16 Avfall som inte anges på annan plats i förteckningen

16 01 Uttjänta fordon från olika transportslag (även maskiner som inte är avsedda att användas på väg) och avfall från demontering av uttjänta fordon och från underhåll av fordon (utom 13, 14, 16 06 och 16 08):

16 01 03 Uttjänta däck.

16 01 04* Uttjänta fordon.

16 01 06 Uttjänta fordon som varken innehåller vätskor eller andra farliga komponenter.

16 01 07* Oljefilter.

16 01 08* Komponenter som innehåller kvicksilver.

16 01 09* Komponenter som innehåller en PCB-produkt.

16 01 10* Explosiva komponenter (t.ex. krockkuddar).

16 01 11* Bromsbelägg som innehåller asbest.

16 01 12 Andra bromsbelägg än de som anges i 16 01 11.

16 01 13* Bromsvätskor.

16 01 14* Fryspunktsnedsättande vätskor som innehåller farliga ämnen.

16 01 15 Andra fryspunktsnedsättande vätskor än de som anges i 16 01 14.

16 01 16 Gasoltankar.

16 01 17 Järnmetall.

16 01 18 Icke-järnmetaller.

16 01 19 Plast.

16 01 20 Glas.

*16 01 21** Andra farliga komponenter än de som anges i 16 01 07–16 01 11, 16 01 13 och 16 01 14.

16 01 22 Andra komponenter.

16 01 99 Annat avfall än det som anges i 16 01 03–16 01 22.

16 02 Avfall från elektrisk och elektronisk utrustning:

*16 02 09** Transformatorer och kondensatorer som innehåller en PCB-produkt.

*16 02 10** Annan kasserad utrustning än den som anges i 16 02 09 som innehåller eller som är förorenad av en PCB-produkt.

*16 02 11** Kasserad utrustning som innehåller klorfluorkarboner, HCFC eller HFC.

*16 02 12** Kasserad utrustning som innehåller fri asbest.

*16 02 13** Kasserad utrustning som innehåller andra farliga komponenter än de som anges i 16 02 09–16 02 12. Farliga komponenter från elektrisk och elektronisk utrustning kan omfatta sådana ackumulatörer och batterier som anges i 16 06 och som är märkta som farliga; kvicksilverbrytare, glas från katodstrålerör och annat aktiverat glas m.m.

16 02 14 Annan kasserad utrustning än den som anges i 16 02 09–16 02 13.

*16 02 15** Farliga komponenter som avlägsnats från kasserad utrustning.

16 02 16 Andra komponenter än de som anges i 16 02 15 som avlägsnats från kasserad utrustning.

16 03 Produktionsserier som inte uppfyller uppställda krav och oanvända produkter:

*16 03 03** Oorganiskt avfall som innehåller farliga ämnen.

16 03 04 Annat oorganiskt avfall än det som anges i 16 03 03.

*16 03 05** Organiskt avfall som innehåller farliga ämnen.

16 03 06 Annat organiskt avfall än det som anges i 16 03 05.

16 04 Kasserade sprängämnen:

- 16 04 01** Kasserad ammunition.
- 16 04 02** Kasserade fyrverkeripjäser.
- 16 04 03** Andra kasserade sprängämnen.

16 05 Gaser i tryckbehållare och kasserade kemikalier:

*16 05 04** Gaser i tryckbehållare (även haloner) som innehåller farliga ämnen.

16 05 05 Andra gaser i tryckbehållare än de som anges i 16 05 04.

*16 05 06** Laboratoriekemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen, även blandningar av laboratoriekemikalier.

*16 05 07** Kasserade oorganiska kemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen.

*16 05 08** Kasserade organiska kemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen.

16 05 09 Andra kasserade kemikalier än de som anges i 16 05 06, 16 05 07 eller 16 05 08.

16 06 Batterier och ackumulatorer:

*16 06 01** Blybatterier.

*16 06 02** Nickel-kadmiumbatterier.

*16 06 03** Kvicksilverhaltiga batterier.

16 06 04 Alkaliska batterier (utom 16 06 03).

16 06 05 Andra batterier och ackumulatorer.

*16 06 06** Separat insamlad elektrolyt från batterier och ackumulatorer.

16 07 Avfall från rengöring av transporttankar, lagertankar och tunnor (utom 05 och 13):

*16 07 08** Oljehaltigt avfall.

*16 07 09** Avfall som innehåller andra farliga ämnen.

16 07 99 Annat avfall än det som anges i 16 07 08 och 16 07 09.

16 08 Förbrukade katalysatorer:

16 08 01 Förbrukade katalysatorer som innehåller guld, silver, renium, rodium, palladium, iridium eller platina (utom 16 08 07).

*16 08 02** Förbrukade katalysatorer som innehåller farliga övergångsmetaller eller farliga föreningar av övergångsmetaller.

16 08 03 Förbrukade katalysatorer som innehåller övergångsmetaller eller föreningar av övergångsmetaller som inte anges på annan plats.

16 08 04 Förbrukade katalysatorer från fluidiserad katalytisk krackning (utom 16 08 07).

*16 08 05** Förbrukade katalysatorer som innehåller fosforsyra.

*16 08 06** Förbrukade vätskor använda som katalysatorer.

*16 08 07** Förbrukade katalysatorer förorenade av farliga ämnen.

Med övergångsmetaller avses skandium, vanadin, mangan, kobolt, koppar, yttrium, niob, hafnium, volfram, titan, krom, järn, nickel, zink, zirkonium, molybden och tantal. Dessa metaller och deras föreningar är farliga om de är klassificerade som farliga ämnen. Klassificeringen av farliga ämnen skall avgöra vilka av dessa övergångsmetaller och föreningar av övergångsmetaller som är farliga.

16 09 Oxidationsmedel:

*16 09 01** Permanganater, t.ex. kaliumpermanganat.

*16 09 02** Kromater, t.ex. kaliumkromat, kalium- eller natriumdikromat.

*16 09 03** Peroxider, t.ex. väteperoxid.

*16 09 04** Andra oxidationsmedel.

16 10 Vattenhaltigt avfall avsett att behandlas utanför produktionsstället:

*16 10 01** Vattenhaltigt avfall som innehåller farliga ämnen.

16 10 02 Annat vattenhaltigt avfall än det som anges i 16 10 01.

*16 10 03** Vattenhaltiga koncentrat som innehåller farliga ämnen.

16 10 04 Andra vattenhaltiga koncentrat än de som anges i 16 10 03.

16 11 Förbrukad infodring och förbrukade eldfasta material:

16 11 01* Kolbaserad infodring och kolbaserade eldfasta material från metallurgiska processer som innehåller farliga ämnen.

16 11 02 Annan kolbaserad infodring och andra kolbaserade eldfasta material från metallurgiska processer än de som anges i 16 11 01.

16 11 03* Annan infodring och andra eldfasta material från metallurgiska processer som innehåller farliga ämnen.

16 11 04 Annan infodring och andra eldfasta material från metallurgiska processer än de som anges i 16 11 03.

16 11 05* Infodring och eldfasta material från icke-metallurgiska processer som innehåller farliga ämnen.

16 11 06 Annan infodring och andra eldfasta material från icke-metallurgiska processer än de som anges i 16 11 05.

17 Bygg- och rivningsavfall (även uppgrävda massor från förorenade områden)

17 01 Betong, tegel, klinker och keramik:

17 01 01 Betong.

17 01 02 Tegel.

17 01 03 Klinker och keramik.

17 01 06* Blandningar eller separata fraktioner av betong, tegel, klinker och keramik som innehåller farliga ämnen.

17 01 07 Andra blandningar av betong, tegel, klinker och keramik än de som anges i 17 01 06.

17 02 Trä, glas och plast:

17 02 01 Trä.

17 02 02 Glas.

17 02 03 Plast.

17 02 04* Glas, plast och trä som innehåller eller som är förorenade med farliga ämnen.

- 17 03** Bitumenblandningar, stenkolstjära och tjärprodukter:
*17 03 01** Bitumenblandningar som innehåller stenkolstjära.
17 03 02 Andra bitumenblandningar än de som anges i 17 03 01.
*17 03 03** Stenkolstjära och tjärprodukter.
- 17 04** Metaller (även legeringar av dessa).
17 04 01 Koppar, brons, mässing.
17 04 02 Aluminium.
17 04 03 Bly.
17 04 04 Zink.
17 04 05 Järn och stål.
17 04 06 Tenn.
17 04 07 Blandade metaller.
*17 04 09** Metallavfall som är förorenat av farliga ämnen.
*17 04 10** Kablar som innehåller olja, stenkolstjära eller andra farliga ämnen.
17 04 11 Andra kablar än de som anges i 17 04 10.
- 17 05** Jord (även uppgrävda massor från förorenade områden), sten och muddermassor:
*17 05 03** Jord och sten som innehåller farliga ämnen.
17 05 04 Annan jord och sten än den som anges i 17 05 03.
*17 05 05** Muddermassor som innehåller farliga ämnen.
17 05 06 Andra muddermassor än de som anges i 17 05 05.
*17 05 07** Spårballast som innehåller farliga ämnen.
17 05 08 Annan spårballast än den som anges i 17 05 07.
- 17 06** Isolermaterial och byggmaterial som innehåller asbest:
*17 06 01** Isolermaterial som innehåller asbest.
*17 06 03** Andra isolermaterial som består av eller som innehåller farliga ämnen.
17 06 04 Andra isolermaterial än de som anges i 17 06 01 och 17 06 03.
*17 06 05** Byggmaterial som innehåller asbest.

17 08 Gipsbaserade byggmaterial:

*17 08 01** Gipsbaserade byggmaterial som är förorenade med farliga ämnen.

17 08 02 Andra gipsbaserade byggmaterial än de som anges i 17 08 01.

17 09 Annat bygg- och rivningsavfall:

*17 09 01** Bygg- och rivningsavfall som innehåller kvicksilver.

*17 09 02** Bygg- och rivningsavfall som innehåller en PCB-produkt (t.ex. fogmassor, hartsbaserade golv, isolerrutor och kondensatorer som innehåller en PCB-produkt).

*17 09 03** Annat bygg- och rivningsavfall (även blandat avfall) som innehåller farliga ämnen.

17 09 04 Annat blandat bygg- och rivningsavfall än det som anges i 17 09 01–17 09 03.

18 Avfall från sjukvård och veterinärverksamhet eller därmed förknippad forskning (utom köks- och restaurangavfall utan direkt anknytning till patientbehandling)

18 01 Avfall från förlossningsavdelningar, diagnos, behandling eller förebyggande av sjukdomar hos människor:

18 01 01 Skärande och stickande avfall (utom 18 01 03).

18 01 02 Kroppsdelar och organ (även blodpreparat) (utom 18 01 03).

*18 01 03** Avfall där det ställs särskilda krav på insamling och bortskaffande på grund av smittofara.

18 01 04 Annat avfall där det inte ställs särskilda krav på insamling och bortskaffande på grund av smittofara (t.ex. förband, gipsbandage, linne, engångskläder, blöjor).

*18 01 06** Kemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen.

18 01 07 Andra kemikalier än de som anges i 18 01 06.

*18 01 08** Cytotoxiska läkemedel och cytostatika.

18 01 09 Andra läkemedel än de som anges i 18 01 08.

*18 01 10** Avfall som utgörs av amalgam från tandvård.

18 02 Avfall från forskning, diagnos, behandling eller förebyggande av djursjukdomar:

18 02 01 Skärande och stickande avfall (utom 18 02 02).

*18 02 02** Avfall där det ställs särskilda krav på insamling och bortskaffande på grund av smittofara.

18 02 03 Avfall där det inte ställs särskilda krav på insamling och bortskaffande på grund av smittofara.

*18 02 05** Kemikalier som består av eller som innehåller farliga ämnen.

18 02 06 Andra kemikalier än de som anges i 18 02 05.

*18 02 07** Cytotoxiska läkemedel och cytotatika.

18 02 08 Andra läkemedel än de som anges i 18 02 07.

19 Avfall från avfallshanteringsanläggningar, externa avloppsreningsverk och framställning av dricksvatten eller vatten för industriändamål

19 01 Avfall från förbränning eller pyrolys av avfall:

19 01 02 Järnhaltigt material som avlägsnats från bottenaskan.

*19 01 05** Filterkaka från rökgasrening.

*19 01 06** Vattenhaltigt flytande avfall från rökgasrening och annat vattenhaltigt flytande avfall.

*19 01 07** Fast avfall från rökgasrening.

*19 01 10** Förbrukat aktivt kol från rökgasrening.

*19 01 11** Bottenaska och slagg som innehåller farliga ämnen.

19 01 12 Annan bottenaska och slagg än den som anges i 19 01 11.

*19 01 13** Flygaska som innehåller farliga ämnen.

19 01 14 Annan flygaska än den som anges i 19 01 13.

*19 01 15** Pannaska som innehåller farliga ämnen.

19 01 16 Annan pannaska än den som anges i 19 01 15.

*19 01 17** Avfall från pyrolys som innehåller farliga ämnen.

19 01 18 Annat avfall från pyrolys än det som anges i 19 01 17.

19 01 19 Sand från fluidiserade bäddar.

19 01 99 Annat avfall än det som anges i 19 01 02–19 01 19.

19 02 Avfall från fysikalisk eller kemisk behandling av avfall (även avlägsnande av krom eller cyanid samt neutralisering):

19 02 03 Avfall som blandats, bestående endast av icke-farligt avfall.

*19 02 04** Avfall som blandats, bestående av minst en sorts farligt avfall.

*19 02 05** Slam från fysikalisk eller kemisk behandling som innehåller farliga ämnen.

19 02 06 Annat slam från fysikalisk eller kemisk behandling än det som anges i 19 02 05.

*19 02 07** Olja och koncentrat från avskiljning.

*19 02 08** Flytande brännbart avfall som innehåller farliga ämnen.

*19 02 09** Fast brännbart avfall som innehåller farliga ämnen.

19 02 10 Annat brännbart avfall än det som anges i 19 02 08 och 19 02 09.

*19 02 11** Annat avfall som innehåller farliga ämnen.

19 02 99 Annat avfall än det som anges i 19 02 03–19 02 11.

19 03 Stabiliserat eller solidifierat avfall:

*19 03 04** Avfall, klassificerat som farligt, som delvis stabiliserats.

19 03 05 Annat stabiliserat avfall än det som anges i 19 03 04.

*19 03 06** Avfall, klassificerat som farligt, som solidifierats.

19 03 07 Annat solidifierat avfall än det som anges i 19 03 06.

Med stabilisering avses att avfallsbeståndsdelarnas farlighet ändras, varvid farligt avfall omvandlas till icke-farligt avfall. Vid solidifiering är det endast avfallets aggregationstillstånd som ändras (t.ex. från flytande till fast form) genom tillsatser utan att avfallets kemiska egenskaper påverkas.

Avfall betraktas som delvis stabiliserat om det efter stabiliseringsprocessen fortfarande innehåller farliga beståndsdelar som inte fullständigt omvandlas till icke-farliga beståndsdelar och som kan avges till miljön på kort, medellång eller lång sikt.

- 19 04** Förglasat avfall och avfall från förglasning:
19 04 01 Förglasat avfall.
*19 04 02** Flygaska och annat avfall från rökgasrening.
*19 04 03** Icke-förglasad fast fas.
19 04 04 Vattenhaltigt flytande avfall från härdning av förglasat avfall.
- 19 05** Avfall från aerob behandling av fast avfall:
19 05 01 Icke-komposterad fraktion av kommunalt avfall och liknande avfall.
19 05 02 Icke-komposterad fraktion av animaliskt och vegetabiliskt avfall.
19 05 03 Kompost som inte uppfyller uppställda krav.
19 05 99 Annat avfall än det som anges i 19 05 01–19 05 03.
- 19 06** Avfall från anaerob behandling av avfall:
19 06 03 Vätska från anaerob behandling av kommunalt avfall.
19 06 04 Rötrest från anaerob behandling av kommunalt avfall.
19 06 05 Vätska från anaerob behandling av animaliskt och vegetabiliskt avfall.
19 06 06 Rötrest från anaerob behandling av animaliskt och vegetabiliskt avfall.
19 06 99 Annat avfall än det som anges i 19 06 03–19 06 06.
- 19 07** Lakvatten från avfallsupplag:
*19 07 02** Lakvatten från avfallsupplag som innehåller farliga ämnen.
19 07 03 Annat lakvatten från avfallsupplag än det som anges i 19 07 02.
- 19 08** Avfall från avloppsreningsverk som inte anges på annan plats i förteckningen:
19 08 01 Rens.
19 08 02 Avfall från sandfång.
19 08 05 Slam från behandling av hushållsavloppsvatten.
*19 08 06** Mättade eller förbrukade jonbytshartser.

19 08 07* Lösningar och slam från regenerering av jonbytare.

19 08 08* Tungmetallhaltigt avfall från membransystem.

19 08 09 Fett- och oljeblandningar från oljeavskiljare som endast innehåller ätliga oljor och fetter.

19 08 10* Andra fett- och oljeblandningar från oljeavskiljare än de som anges i 19 08 09.

19 08 11* Slam som innehåller farliga ämnen från biologisk behandling av industriavloppsvatten.

19 08 12 Annat slam från biologisk behandling av industriavloppsvatten än det som anges i 19 08 11.

19 08 13* Slam som innehåller farliga ämnen från annan behandling av industriavloppsvatten.

19 08 14 Annat slam från annan behandling av industriavloppsvatten än det som anges i 19 08 13.

19 08 99 Annat avfall än det som anges i 19 08 01–19 08 14.

19 09 Avfall från framställning av dricksvatten eller vatten för industriändamål:

19 09 01 Fast avfall från primär filtrering eller rensning.

19 09 02 Slam från klarning av dricksvatten.

19 09 03 Slam från avkalkning.

19 09 04 Förbrukat aktivt kol.

19 09 05 Mättade eller förbrukade jonbytesthartser.

19 09 06 Lösningar och slam från regenerering av jonbytare.

19 09 99 Annat avfall än det som anges i 19 09 01–19 09 06.

19 10 Avfall från fragmentering av metallhaltigt avfall:

19 10 01 Järn- och stålavfall.

19 10 02 Avfall av andra metaller än järn.

19 10 03* ”Fluff” – lättfraktioner och stoft som innehåller farliga ämnen.

19 10 04 Annat ”fluff” – lättfraktioner och stoft än det som anges i 19 10 03.

19 10 05* Andra fraktioner som innehåller farliga ämnen.

19 10 06 Andra fraktioner än de som anges i 19 10 05.

19 11 Avfall från oljeregnering:

*19 11 01** Förbrukad filterlera.

*19 11 02** Sur tjära.

*19 11 03** Vattenhaltigt flytande avfall.

*19 11 04** Avfall från rengöring av bränslen med baser.

*19 11 05** Slam från avloppsbehandling på produktionsstället som innehåller farliga ämnen.

19 11 06 Annat slam från avloppsbehandling på produktionsstället än det som anges i 19 11 05.

*19 11 07** Avfall från rökgasrening.

19 11 99 Annat avfall än det som anges i 19 11 01–19 11 07.

19 12 Annat avfall från mekanisk behandling av avfall (t.ex. sortering, krossning, komprimering, sintring):

19 12 01 Papper och papp.

19 12 02 Järnmetall.

19 12 03 Icke-järnmetaller.

19 12 04 Plast och gummi.

19 12 05 Glas.

*19 12 06** Trä som innehåller farliga ämnen.

19 12 07 Annat trä än det som anges i 19 12 06.

19 12 08 Textilier.

19 12 09 Mineraler (t.ex. sand, sten).

19 12 10 Brännbart avfall (avfallsfraktion behandlad för förbränning - RDF).

*19 12 11** Annat avfall (även blandningar av material) från mekanisk behandling av avfall som innehåller farliga ämnen.

19 12 12 Annat avfall (även blandningar av material) från mekanisk behandling av avfall än det som anges i 19 12 11.

19 13 Avfall från efterbehandling av jord och grundvatten:

*19 13 01** Fast avfall från efterbehandling av jord som innehåller farliga ämnen.

19 13 02 Annat fast avfall från efterbehandling av jord än det som anges i 19 13 01.

19 13 03* Slam från efterbehandling av jord som innehåller farliga ämnen.

19 13 04 Annat slam från efterbehandling av jord än det som anges i 19 13 03.

19 13 05* Slam från efterbehandling av grundvatten som innehåller farliga ämnen.

19 13 06 Annat slam från efterbehandling av grundvatten än det som anges i 19 13 05.

19 13 07* Vattenhaltigt flytande avfall och vattenhaltiga koncentrat från efterbehandling av grundvatten som innehåller farliga ämnen.

19 13 08 Annat vattenhaltigt flytande avfall och andra vattenhaltiga koncentrat från efterbehandling av grundvatten än de som anges i 19 13 07.

20 Hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall (även separat insamlade fraktioner)

20 01 Separat insamlade fraktioner (utom 15 01):

20 01 01 Papper och papp.

20 01 02 Glas.

20 01 08 Biologiskt nedbrytbart köks- och restaurangavfall.

20 01 10 Kläder.

20 01 11 Textilier.

20 01 13* Lösningsmedel.

20 01 14* Syror.

20 01 15* Basiskt avfall.

20 01 17* Fotokemikalier.

20 01 19* Bekämpningsmedel.

20 01 21* Lysrör och annat kvicksilverhaltigt avfall.

20 01 23* Kasserad utrustning som innehåller klorfluorkarboner.

20 01 25 Ätlig olja och ätligt fett.

20 01 26* Annan olja och annat fett än de som anges i 20 01 25.

20 01 27* Färg, tryckfärg, lim och hartser som innehåller farliga ämnen.

20 01 28 Annan färg, tryckfärg, lim och hartser än de som anges i 20 01 27.

20 01 29* Rengöringsmedel som innehåller farliga ämnen.

20 01 30 Andra rengöringsmedel än de som anges i 20 01 29.

20 01 31* Cytotoxiska läkemedel och cytostatika.

20 01 32 Andra läkemedel än de som anges i 20 01 31.

20 01 33* Batterier och ackumulatorer inbegripna under 16 06 01, 16 06 02 eller 16 06 03 samt osorterade batterier och ackumulatorersom omfattar dessa batterier.

20 01 34 Andra batterier och ackumulatorer än de som anges i 20 01 33.

20 01 35* Annan kasserad elektrisk och elektronisk utrustning än den som anges i 20 01 21 och 20 01 23 som innehåller farliga komponenter. Farliga komponenter från elektrisk och elektronisk utrustning kan omfatta sådana ackumulatorer och batterier som anges i 16 06 och som är märkta som farliga; kvicksilverbrytare, glas från katodstrålerör och annat aktiverat glas m.m.

20 01 36 Annan kasserad elektrisk och elektronisk utrustning än den som anges i 20 01 21, 20 01 23 och 20 01 35.

20 01 37* Trä som innehåller farliga ämnen.

20 01 38 Annat trä än det som anges i 20 01 37.

20 01 39 Plaster.

20 01 40 Metaller.

20 01 41 Avfall från sotning av skorstenar.

20 01 99 Andra fraktioner än de som anges i 20 01 01–20 01 41.

20 02 Trädgårds- och parkavfall (även avfall från begravningsplatser):

20 02 01 Biologiskt nedbrytbart avfall.

20 02 02 Jord och sten.

20 02 03 Annat icke biologiskt nedbrytbart avfall.

20 03 Annat hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall än det som anges i 20 01 och 20 02:

20 03 01 Blandat avfall.

- 20 03 02 Avfall från torghandel.
- 20 03 03 Avfall från gaturenhållning.
- 20 03 04 Slam från septiska tankar.
- 20 03 06 Avfall från rengöring av avlopp.
- 20 03 07 Skrymmande avfall.
- 20 03 99 Annat avfall än det som anges i 20 03 01–20 03 99.

*Bilaga 2***Farliga egenskaper**

Denna bilaga innehåller en förteckning över egenskaper som gör att avfall ska anses vara farligt avfall.

H 1 *Explosivt*: Avfallet innehåller ett ämne eller preparat som kan explodera vid kontakt med öppen eld eller som är mer känsligt för stötar eller friktion än dinitrobensen.

H 2 *Oxiderande*: Avfallet innehåller ett ämne eller preparat ger upphov till en kraftig exoterm reaktion i kontakt med andra ämnen, särskilt brännbara ämnen.

H 3-A *Mycket brandfarligt*: Avfallet innehåller

1. en synnerligen brandfarlig vätska eller ett annat flytande ämne eller preparat med en flampunkt under 21 °C,

2. ett ämne eller preparat som vid kontakt med luft vid normal temperatur och utan annan energitillförsel kan utveckla värme och slutligen fatta eld,

3. ett fast ämne eller preparat som lätt kan fatta eld vid kortvarig kontakt med en antändningskälla och som fortsätter att brinna eller förbrännas efter det att antändningskällan har avlägsnats,

4. ett gasformigt ämne eller preparat som är brandfarligt i luft vid normalt tryck, eller

5. ett ämne eller preparat som i kontakt med vatten eller fuktig luft utvecklar mycket brandfarliga gaser i farliga mängder.

H 3-B *Brandfarligt*: Avfallet innehåller ett ämne eller preparat i flytande form med en flampunkt på 21–55 °C.

H 4 *Irriterande*: Avfallet innehåller ett ämne eller preparat som inte är frätande men som vid direkt, långvarig eller upprepad kontakt med hud eller slemhinnor kan orsaka inflammation.

H 5 *Hälsoskadligt:* Avfallet innehåller ett ämne eller preparat som vid inandning, förtäring eller upptag genom huden kan medföra begränsade hälsoskador.

H 6 *Giftigt eller mycket giftigt:* Avfallet innehåller ett ämne eller preparat som vid inandning, förtäring eller upptag genom huden kan orsaka allvarliga akuta eller kroniska hälsorisker eller till och med död.

H 7 *Cancerframkallande:* Avfallet innehåller ett ämne eller preparat som vid inandning, förtäring eller upptag genom huden kan ge upphov till cancer eller öka dess förekomst.

H 8 *Frätande:* Avfallet innehåller ett ämne eller preparat som vid kontakt kan förstöra levande vävnad.

H 9 *Smittfarligt:* Avfallet innehåller ett ämne eller preparat som innehåller mikroorganismer eller deras toxiner och enligt vetenskap eller grundad misstanke förorsakar sjukdom hos människor eller andra levande organismer.

H 10 *Reproduktionstoxiskt:* Avfallet innehåller ett ämne eller preparat som vid inandning, förtäring eller upptag genom huden kan förorsaka icke ärftliga medfödda missbildningar eller öka förekomsten av dessa.

H 11 *Mutagent:* Avfallet innehåller ett ämne eller preparat som vid inandning, förtäring eller upptag genom huden kan förorsaka ärftliga genetiska skador eller öka deras förekomst.

H 12 Avfallet avger giftiga eller mycket giftiga gaser i kontakt med vatten, luft eller syra.

H 13 *Allergiframkallande:* Avfallet innehåller ett ämne eller preparat som – enligt tillgängliga testmetoder – vid inandning eller upptag genom huden kan framkalla en överkänslighetsreak-

tion, så att det vid ytterligare exponering för ämnet eller preparatet uppstår karakteristiska skadliga symtom.

H 14 *Ekotoxiskt*: Avfallet utgör – omedelbart eller på sikt – en risk för en eller flera miljösektorer.

H 15 Avfall som på något sätt efter bortskaffande kan ge upphov till ett annat ämne, t.ex. en lakvätska, med någon av de egenskaper som förtecknas ovan.

*Bilaga 3***Hantering av avfall som utgör återvinning**

R 1 Användning främst som bränsle eller annan energikälla.

Detta omfattar förbränningsanläggningar avsedda för hushållsavfall där anläggningens energieffektivitet uppgår till

1. minst 0,60, om anläggningen före den 1 januari 2009 har tagits i drift och omfattas av en anmälan eller ett tillstånd enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, och

2. minst 0,65, om anläggningen omfattas av en anmälan som har gjorts eller ett tillstånd som har getts enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd efter den 31 december 2008.

Den energieffektivitet som avses i andra stycket ska beräknas enligt formeln $energieffektivitet = (E_p - (E_f + E_i)) / (0,97 \times (E_w + E_f))$ där E_p är den energi som årligen produceras i form av värme eller elektricitet beräknad genom att energin i form av elektricitet multipliceras med 2,6 och den värme som produceras för ett kommersiellt ändamål multipliceras med 1,1 (GJ/år), E_f är den årliga energitillförseln till systemet från sådana bränslen som bidrar till produktionen av ånga (GJ/år), E_w är den energi som kan utvinnas från det behandlade avfallet under ett år beräknad utifrån avfallets nettovärmevärde (GJ/år), E_i är den energi som importeras under ett år bortsett från E_w och E_f (GJ/år) och 0,97 är den faktor som motsvarar energiförlusterna på grund av bottenaska och strålning. Formeln ska tillämpas i enlighet med det som är bästa möjliga teknik vid förbränning av avfall.

R 2 Återvinning eller regenerering av lösningsmedel.

R 3 Materialåtervinning av organiska ämnen som inte används som lösningsmedel

Detta omfattar kompostering och andra biologiska omvandlingsprocesser samt förgasning och pyrolys med utnyttjande av komponenterna som kemikalier.

R 4 Materialåtervinning av metaller eller metallföreningar.

R 5 Materialåtervinning av andra oorganiska material.

Detta omfattar jordtvätt som medför återställande av mark och återvinning av oorganiska byggmaterial.

R 6 Regenerering av syror eller baser.

R 7 Återvinning av komponenter som används för att minska föroreningar.

R 8 Återvinning av katalysatorkomponenter.

R 9 Omraffinering av olja eller annan återanvändning av olja.

R 10 Markspridning med positiva effekter på jordbruket eller ekologin.

R 11 Användning av avfall som har uppkommit genom någon sådan hantering som avses i R 1–R 10.

R 12 Utväxling av avfall som ska bli föremål för någon sådan hantering som avses i R 1–R 11.

Detta omfattar – om hanteringen inte lämpligen kan hänföras till någon av R 1–R 11 – inledande hantering före återvinning, inklusive förbehandling (t.ex. demontering, sortering, krossning, komprimering, pelletering, torkning, fragmentering, konditionering, omförpackning, separering, sammansmältning eller blandning för överlämnande till någon sådan hantering som avses i R 1–R 11).

R 13 Lagring av avfall före någon sådan hantering som avses i R 1–R 12.

Detta omfattar inte tillfällig lagring, före insamling, på den plats där avfallet har uppkommit.

*Bilaga 4***Hantering av avfall som utgör bortskaffande**

D 1 Deponering på eller under markytan.

D 2 Behandling i markbädd.

Detta omfattar t.ex. biologisk nedbrytning av flytande avfall och slam i jord eller liknande.

D 3 Djupinjicering.

Detta omfattar t.ex. insprutning av pumpbart avfall i källor, saltgruvor eller naturligt förekommande förvaringsrum och liknande.

D 4 Invallning.

Detta omfattar t.ex. placering av flytande avfall och slam i dagbrott, dammar eller laguner och liknande.

D 5 Särskilt utformad markdeponering.

Detta omfattar t.ex. placering i inklädda, separata förvaringsutrymmen som är täckta och avskilda från varandra och från den omgivande miljön.

D 6 Utsläpp till andra vatten än hav och oceaner.

D 7 Utsläpp till hav eller oceaner.

Detta omfattar deponering under havsbotten.

D 8 Biologisk behandling som inte omfattas av någon annan punkt i denna bilaga och som leder till en slutprodukt i form av en förening eller blandning som bortskaffas med någon sådan hantering som anges i D 1–D 12.

D 9 Fysikalisk kemisk behandling som inte omfattas av någon annan punkt i denna bilaga och som leder till en slutprodukt i form av en förening eller blandning som bortskaffas med någon

sådan hantering som anges i D 1–D 12 (t.ex. avdunstning, torkning eller kalcinering).

D 10 Förbränning på land.

D 11 Förbränning till havs.

D 12 Permanent lagring.

Detta omfattar t.ex. placering av behållare i en gruva och liknande.

D 13 Sammansmältning eller blandning före en hantering som anges i D 1–D 12.

Detta omfattar – om hanteringen inte lämpligen kan hänföras till någon av D 1–D 12 – inledande hantering före bortskaffande, inklusive förbehandling (t.ex. sortering, krossning, komprimering, pelletering, torkning, fragmentering, konditionering eller separering för överlämnande till något sådant bortskaffande som anges i D 1–D 12).

D 14 Omförpackning före något sådant bortskaffande som anges i D 1–D 13.

D 15 Lagring före något sådant bortskaffande som anges i D 1–D 14.

Detta omfattar inte tillfällig lagring, före insamling, på den plats där avfallet har uppkommit.

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentet och rådet har antagit direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3, Celex 32008L0098), det s.k. nya ramdirektivet om avfall. Senast den 12 december 2010 ska de nationella författningar som är nödvändiga för att genomföra direktivet träda i kraft.

Naturvårdsverket fick i december 2003 i uppdrag att göra en översyn av det nu gällande regelverket med syfte att förenkla för företag och myndigheter i fråga om tillståndskrav och villkor för avfallstransportörer. Naturvårdsverket redovisade uppdraget till regeringen i mars 2005 genom rapporten Tillstånd och villkor för avfallstransportörer (Naturvårdsverkets dnr 641-93-04 Rp, Regeringskansliets dnr M2005/2424/Kk). Utifrån Naturvårdsverkets rapport utarbetades ett förslag till ändring i avfallsförordningen (2001:1063). Förslaget skickades ut på remiss i februari 2008.

Naturvårdsverket fick i december 2007 i uppdrag av regeringen att redovisa konsekvenserna av att begränsa definitionen av hushållsavfall i 15 kap. 2 § miljöbalken till att endast omfatta avfall från hushåll. Naturvårdsverket redovisade uppdraget i juni 2008 genom rapporten Konsekvenser av en begränsning av definitionen för hushållsavfall (Naturvårdsverkets dnr 641-542-08 Rp, Regeringskansliets dnr M2008/2625/Kk).

Naturvårdsverket gjorde i april 2009 en framställan till regeringen angående ändrad prövningsordning för dumpningsdispenser (Naturvårdsverkets dnr 523-2217-09 Rm, Regeringskansliets dnr M2009/1531/Kk). Förslaget återges i *bilaga 1*.

I denna promemoria behandlas förslag till ändringar i miljöbalken och avfallsförordningen (2001:1063) med anledning av det nya ramdirektivet om avfall. Vidare föreslås ändringar i avfallsförordningen i syfte att regelförenkla för transportörer och i syfte att möjliggöra för den som bedriver yrkesmässig verksamhet att lämna hushållsavfall till någon annan än kommunen. Därutöver föreslås en ändrad prövningsordning för dumpningsdispenser. De ändringar som föreslås i avfallsförordningen är sammantaget så omfattande att den nuvarande avfallsförordningen föreslås bli upphävd och ersättas med en ny förordning.

4 Gällande rätt

4.1 EG-regler

Den nu gällande övergripande EG-regleringen om avfall finns i ett s.k. ramdirektiv, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/12/EG av den 5 juni 2006 om avfall (EUT L 114, 27.4.2006, s. 9, Celex 32006L0012). I direktivet finns definitioner av bl.a. ”avfall”, ”återvinning” och ”bortskaffande”. Vidare finns bestämmelser om skyldighet för medlemsstaterna att vidta åtgärder för att förebygga att avfall uppkommer och för att främja återanvändning och återvinning av avfall. Det ställs krav på åtgärder för att avfall ska tas om hand utan fara för människors hälsa och miljön. Vidare ställs krav på tillstånd och registrering samt anteckningsskyldighet för viss hantering av avfall. Det ställs även krav på upprättande av avfallsplaner. För bortskaffande av avfall fastslås en princip om självförsörjning och närhet.

Utöver ramdirektivet innehåller EG-rätten direktiv och förordningar som reglerar specifika slag av avfall och specifika hanteringar av avfall. EG-rättsakter om farligt avfall, spilloljor, deponering av avfall och gränsöverskridande transporter av avfall nämns i nästa avsnitt i samband med de svenska regler som genomför eller hör samman med dem. Därutöver finns t.ex. Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/21/EG av den 15 mars 2006 om hantering av avfall från utvinningsindustrin och om ändring av direktiv 2004/35/EG (EUT L 102, 11.4.2006, s. 15, Celex 32006L0021) samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/76/EG av den 4 december 2000 om förbränning av avfall (EGT L 332, 28.12.2000, s. 91, Celex 32000L0076).

4.2 Svenska regler

Bestämmelserna i 15 kap. miljöbalken handlar om avfall och producentansvar. Här finns bestämmelser om avfallsinnehavarens och kommunens skyldigheter i fråga om avfallshantering och om varuproducenters ansvar på området.

Enligt miljöbalken ska den som innehar avfall se till att det hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Kommunen ansvarar för insamling och omhändertagande av hushållsavfall. Regeringen kan även bestämma att kommunerna ska transportera bort och ta hand om annat avfall än hushållsavfall. Regeringen har möjlighet att meddela föreskrifter om producentansvar. Producentansvar gäller i dag i fråga om returpapper, däck, förpackningar, bilar, elektriska och elektroniska produkter, glödlampor och vissa belysningsarmaturer samt i fråga om batterier.

I 15 kap. miljöbalken finns bestämmelser om hur avfall ska hanteras, framförallt i form av bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter på området. Regeringen har bl.a. möjlighet att bestämma att vissa slag av avfall ska förvaras och transporteras bort skilt från annat avfall. Kapitlet innehåller också bestämmelser med förbud mot nedskräpning och dumpning.

I 15 kap. miljöbalken finns det också bestämmelser om kommunal renhållningsordning. För varje kommun ska det finnas en renhållningsordning och en avfallsplan. Renhållningsordningen ska innehålla de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen. Avfallsplanen ska innehålla bl.a. kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet.

Normgivningsbemyndigandena i 15 kap. miljöbalken ger regeringen omfattande möjligheter att meddela föreskrifter, bl.a. de föreskrifter om avfall, avfallsplanering och begränsning i fråga om avfallstransporter som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Regeringen har med stöd av bemyndigandena meddelat flera förordningar på avfallsområdet. Här görs en kort beskrivning av de förordningar som är av intresse i detta lagstiftningsärende.

I avfallsförordningen (2001:1063) finns bestämmelser om avfall och avfallets hantering. Det är huvudsakligen med avfallsförordningen som Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/12/EG av den 5 april 2006 om avfall och rådets direktiv 91/689/EEG av den 12 december 1991 om farligt avfall (EGT L 377, 31.12.1991, s. 20, Celex 31991L0689) har genomförts i svensk rätt. I förordningen finns bl.a. bestämmelser om hur avfall ska hanteras och bestämmelser om tillståndsplikt och anmälningsplikt för viss hantering av avfall, krav på transportdokument och skyldighet för vissa verksamhetsutövare att föra anteckningar om avfallsmängder m.m.

I förordningen (1993:1268) om spillolja finns bestämmelser om hantering av spillolja, bl.a. krav på att spillolja i första hand ska regenereras. Med förordningen har rådets direktiv 75/439/EEG av den 16 juni 1975 om omhändertagande av spilloljor (EGT L 194, 25.7.1975, s. 23, Celex 31975L0439) genomförts i svensk rätt.

Förordningen (2001:512) om deponering innehåller regler om bl.a. utformningen av deponier och förbud mot deponering av t.ex. brännbart och organiskt avfall. Med förordningen har rådets direktiv 1999/31/EG av den 26 april 1999 om deponering av avfall (EGT L 182, 16.7.1999, s. 1, Celex 31999L0031) genomförts i svensk rätt.

I förordningen (2007:383) om gränsöverskridande transporter av avfall finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall (EUT L 190, 12.7.2006, s. 1, Celex 32006R1013). I detta regelverk finns bestämmelser bl.a. om transporter av avfall mellan EU:s medlemsländer och om export av avfall till länder utanför EU.

Utöver de regler som direkt tar sikte på avfall och avfallets hantering gäller bl.a. de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Vid hantering av avfall, liksom vid all annan verksamhet, måste man bl.a. annat vidta de försiktighetsmått som behövs för att undvika olägenhet eller skada för människors hälsa eller miljön. Bestämmelser om tillståndsplikt och anmälningsplikt för

vissa verksamheter finns i 9 kap. miljöbalken samt i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Av dessa följer bl.a. krav på tillstånds- eller anmälningsplikt för vissa anläggningar för återvinning samt för bortskaffande av avfall.

I miljöbalkens 19 och 22 kap. finns bestämmelser om vilka uppgifter som ska finnas i ett tillståndsbeslut. Tillsynsbestämmelser finns i 26 kap. och straffbestämmelser i 29 kap. Bestämmelser om avgifter, däribland renhållningsavgifter och producentavgift, finns i 27 kap. miljöbalken.

5 Det nya ramdirektivet om avfall

Det har nu gjorts en översyn av ramdirektivet om avfall. Översynen har resulterat i att ett nytt ramdirektiv om avfall, Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3, Celex 32008L0098). För att förenkla gemenskapslagstiftningen upphävs direktivet om farligt avfall och direktivet om omhändertagande av spilloljor. Vissa bestämmelser i dessa direktiv förs i stället in i det nya ramdirektivet.

Syftet med översynen av ramdirektivet, och antagandet av ett nytt ramdirektiv, har varit bl.a. att öka insatserna för att förebygga avfall och att ta hänsyn till produkters och materials hela livscykel, och inte enbart till avfallsfasen. Syftet har även varit att klargöra centrala definitioner, t.ex. definitionen av avfall. Ambitionen har även varit att minska miljöpåverkan vid hantering av avfall samt att uppmuntra återvinning och återanvändning.

Här görs en kort beskrivning av innehållet i det nya ramdirektivet.

I direktivet finns, utöver en definition av ”avfall”, indirekta förtydliganden av vad som avses med avfall – dels anges villkor som måste vara uppfyllda för att en restprodukt från en tillverkningsprocess ska kunna anses vara en biprodukt och inte avfall (artikel 5), dels anges villkor som ska ligga till grund för kommissionens arbete med att ta fram kriterier för att bedöma om avfall upphört att vara avfall (artikel 6). Därutöver innehåller direktivet vissa nya och ändrade definitioner, bl.a. i fråga om ”återvinning” och ”bortskaffande” (artikel 3). Från direktivets

tillämpningsområde undantas bl.a. visst jord- och skogsbruksavfall, vissa animaliska biprodukter och vissa djurkadaver (artikel 2).

Av direktivet framgår en avfallshierarki som ska gälla som prioriteringsordning för lagstiftning och politik i medlemsstaterna i fråga om förebyggande och hantering av avfall (artikel 4). Hierarkin innebär att avfall i första hand ska förebyggas. För avfall som ändå uppkommer gäller att avfallet ska förberedas för återanvändning, materialåtervinnas, återvinnas på annat sätt eller bortskaffas, i nu nämnd prioriteringsordning. Hierarkin är inte absolut, avvikelser kan krävas för att främja de alternativ som ger bäst resultat för miljön som helhet.

I direktivet utökas principen om självförsörjning och närhet till att omfatta även återvinning av avfall. Det införs en möjlighet för medlemsstaterna att begränsa inkommande transporter av avfall avsedda för återvinning genom förbränning, om sådana transporter skulle medföra att nationellt avfall måste bortskaffas (artikel 16).

Direktivet ställer krav på medlemsstaterna att se till att avfall hanteras i enlighet med avfallshierarkin och utan fara för människors hälsa och utan att skada miljön (artiklarna 10, 12, 13 och 15). Vidare ställs krav på medlemsländerna att främja återanvändning och materialåtervinning. För detta anges kvantitativa mål. Ett mål på minst 50 procent materialåtervinning gäller för papper, metall, plast och glas. I fråga om icke-farligt byggnads- och rivningsavfall gäller ett motsvarande mål på minst 70 procent. Senast 2015 ska medlemsstaterna, om det är tekniskt, miljömässigt och ekonomiskt genomförbart, ha ordnat separat insamling för papper, metall, plast och glas (artikel 11). Medlemsstaterna ska främja separat insamling av biologiskt avfall i syfte att genomföra kompostering och rötning av avfallet (artikel 22).

För återvinning och bortskaffande av avfall ställer direktivet krav på tillståndsprövning (artiklarna 23–25) och att ett tillstånd måste innehålla vissa villkor (artikel 23). För vissa verksamheter som inte omfattas av tillståndskrav, t.ex. handlare och mäklare av avfall, ställs i stället krav på registrering (artikel 26).

För farligt avfall gäller att medlemsstaterna ska se till att hanteringen övervakas, att avfall inte blandas, att avfall förpackas och märks i enlighet med gällande normer samt att transporter av avfall åtföljs av transportdokument (artiklarna 17–19). Vidare ska register över avfallsmängder m.m. föras av bl.a. transportörer av farligt avfall (artikel 35). Särskilda krav gäller för insamling och behandling av spilloljor (artikel 21).

I direktivet ställs krav på medlemsstaterna i fråga om avfallsplaner och avfallsförebyggande program (artiklarna 28–33). Medlemsstaterna ska överväga en rad avfallsförebyggande åtgärder, t.ex. ekonomiska styrmedel, främjande av forskning och ekodesign, kampanjer samt överenskommelser med näringslivet (bilaga IV). Syftet ska vara att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och den miljöpåverkan som hänger samman med generering av avfall (artikel 29).

Slutligen ställer direktivet krav på inspektioner och fastställande av sanktioner för överträdelser av de nationella bestämmelser som genomför direktivet (artiklarna 34 och 36).

6 Behovet av ändringar för att genomföra ramdirektivet

Ramdirektivet är inte direkt tillämpligt i medlemsstaterna. Senast den 12 december 2010 ska medlemsstaterna ha infört de författningsändringar som krävs för att uppfylla direktivets krav. Det finns inget krav på att texten i direktivet ska överföras ordagrant till de nationella bestämmelserna. Medlemsstaterna måste dock se till att de krav som ställs i direktivet blir gällande och möjliga att genomdriva. Direktivet är ett s.k. minimidirektiv. Det innebär att de nationella bestämmelserna får gå längre än vad som krävs enligt direktivet. Flera av direktivets bestämmelser innebär krav på medlemsstaterna att vidta åtgärder men preciserar inte vilken typ av åtgärder som krävs. Åtgärder kan vara att införa författningsregler, men det kan också vara fråga om t.ex. införande av ekonomiska styrmedel.

Här beskrivs översiktligt behovet av författningsändringar med anledning av direktivet.

6.1 Syfte, tillämpning och definitioner

Direktivets bestämmelser om syfte, tillämpningsområde och definitioner (artiklarna 1–7) har betydelse för tolkningen av de övriga bestämmelserna i direktivet och kräver inte i sig någon åtgärd för genomförande. Vissa av bestämmelserna bör ändå komma till uttryck i den svenska författningstexten.

Direktivets inledande artikel (artikel 1) är en allmän och övergripande syftesbestämmelse vars innehåll omfattas av miljöbalkens portalparagraf och någon ändring i den svenska författningstexten behövs inte.

Undantagen från direktivets tillämpningsområde (artikel 2) bör, i den mån det råder tvekan om de svenska reglernas tillämpning, återspeglas genom en anpassning av tillämpningsområdet för avfallsförordningen.

Några av direktivets nya och ändrade definitioner (artikel 3) bör – beroende på var de behövs för att förstå de svenska bestämmelserna på rätt sätt – införas i 15 kap. miljöbalken eller i avfallsförordningen.

Direktivets artikel om avfallshierarki (artikel 4) bör komma till uttryck i det svenska regelverket genom att en ny bestämmelse förs in i inledningen av 15 kap. miljöbalken.

Direktivets bestämmelser om biprodukter (artikel 5) bör komma till uttryck genom ett motsvarande undantag från avfallsförordningens tillämpning.

Direktivets bestämmelser om när avfall upphör att vara avfall (artikel 6) riktar sig främst till gemenskapslagstiftaren som ska ta fram kriterier för vissa avfallsslag. För att uppfylla direktivets krav behövs det ingen särskild svensk reglering med anledning av den möjlighet som medlemsstaterna – i avvaktan på gemensamma kriterier – har i fråga om att med beaktande av rättspraxis ”från fall till fall besluta om ett visst avfall har upphört att vara avfall”. Det är tillräckligt att förebereda för regler som föranleds av de kommande kriterierna.

Direktivets bestämmelser om den EU-gemensamma förteckningen över avfall (artikel 7) behöver i vissa avseenden komma till uttryck i den svenska författningstexten. Detta gäller i fråga om när avfall ska anses vara farligt avfall och de svenska bestämmelserna om detta i avfallsförordningen. Det framgår av artikel 7 att enbart det förhållandet att ett föremål eller ämne finns upptaget som avfall i förteckningen inte innebär att föremålet eller ämnet är avfall – för att ett föremål eller ämne ska anses vara avfall krävs att den grundläggande avfallsdefinitionen är uppfylld,

dvs. att innehavaren av föremålet eller ämnet gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med föremålet eller ämnet. Den grundläggande definitionen av avfall finns och kommer i fortsättningen att finnas i det svenska regelverket.

6.2 Direktivets allmänna krav

Direktivets allmänna krav om producentansvar (artikel 8), förebyggande av avfall (artikel 9), återvinning (artikel 10), återanvändning och materialåtervinning (artikel 11), bortskaffande (artikel 12), skydd för människors hälsa och miljön (artikel 13) och kostnader (artikel 14) kräver i princip inte några författningsändringar då den svenska nationella regleringen redan uppfyller direktivets krav.

Direktivets regler om producentansvar (artikel 8) ger medlemsstaterna möjlighet att ställa krav på producenterna av varor. Det svenska regelverket om producentansvar innehåller redan bestämmelser som motsvarar detta.

Direktivets artikel 9 om förebyggande av avfall är enbart riktad till kommissionen.

Direktivets krav på åtgärder för återvinning och för att främja återanvändning och materialåtervinning (artiklarna 10 och 11) återspeglas i svensk rätt bl.a. i bestämmelser i avfallsförordningen om separat förvaring och transport av brännbart avfall samt om möjligheter för kommunerna att föreskriva om att vissa slag av avfall ska förvaras och transporteras bort skilt från annat avfall. Den bestämmelse om avfallshierarki som i detta ärende föreslås bli införd i 15 kap. miljöbalken, och de följdändringar som föreslås med anledning av denna, kommer ytterligare att bidra till en ökad styrning mot återanvändning och materialåtervinning. Det behövs inte någon bestämmelse nu för att nå direktivets mål om separat insamling av papper, metall, plast och glas. Om det senare visar sig att målet inte kan nås utan en författningsreglering, kan en bestämmelse om separat insamling föras

in i avfallsförordningen. Detsamma gäller i fråga om författningsreglering för att nå direktivets materialåtervinningsmål.

Direktivets krav på att hantering av avfall ska ske utan fara för människors hälsa och utan att skada miljön (artikel 13) är redan genomfört med bestämmelserna i 2, 9 och 15 kap. miljöbalken.

De svenska bestämmelserna om renhållningsavgift, producentansvar och producentavgift samt om deponiinnehavarens skyldighet att ta betalt för deponins kostnader är tillräckliga för genomförandet av direktivets bestämmelser om kostnaderna för avfallshanteringen (artikel 14).

6.3 Avfallshantering

Direktivets reglering om ansvar för avfallshantering (artikel 15) bör kunna anses redan genomförd med 15 kap. 5 a § miljöbalken – enligt vilken den som innehar avfall ska se till att avfall hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt – tillsammans med miljöbalkens bestämmelser i 2, 9, 15 och 26 kap. samt de bestämmelser som har meddelats med stöd av de kapitlen.

I Sverige finns i dag ett väl fungerande nätverk av anläggningar för bortskaffande och återvinning av avfall och i denna promemoria görs bedömningen att det inte behövs någon författningsreglering med anledning av det som sägs i direktivet om principen om självförsörjning och närhet eller med anledning av den möjlighet som direktivet ger medlemsstaterna att begränsa inkommande transporter av avfall (artikel 16).

Direktivets krav på övervakning, blandning och märkning av farligt avfall (artiklarna 17–19) bör anses delvis genomfört med miljöbalkens krav i 2, 9 och 15 kap. Direktivets bestämmelser kräver dock en ändring i avfallsförordningens bestämmelse om förbud mot blandning av farligt avfall samt i avfallsförordningens bestämmelser om transportdokument och anteckningsskyldighet. Direktivets artikel 20 om farligt avfall från hushåll föranleder också preciseringar i avfallsförordningen.

Det svenska regelverket om spilloljor bör anpassas så att bestämmelserna om spilloljor även på nationell nivå samordnas med bestämmelserna om avfall i övrigt. Förordningen (1993:1268) om spillolja bör därför upphävas och de särskilda bestämmelser om spillolja som föranleds av direktivet (artikel 21) bör föras in i avfallsförordningen.

Direktivets bestämmelser om att medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att främja viss hantering av biologiskt avfall (artikel 22) är i svensk rätt genomförd med bl.a. ett förbud mot deponering av organiskt avfall. Den föreslagna bestämmelsen om avfallshierarki i 15 kap. miljöbalken, och de följdändringar som föreslås med anledning av denna, kommer att bidra till en ökad styrning mot kompostering och rötning av biologiskt avfall.

6.4 Tillstånd och registrering

Direktivets bestämmelser om tillstånd och registrering (artiklarna 23–27) kan i fråga om kravet på tillståndsprövning föranleda ändringar förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. De ändringarna behandlas inte vidare i denna promemoria utan kommer att behandlas i ett annat lagstiftningsärende under hösten 2009.

Direktivets krav på vilka uppgifter som ett tillstånd ska innehålla föranleder ändringar i 19 och 22 kap. miljöbalken.

Direktivets krav på registrering föranleder ändringar i avfallsförordningens reglering om anmälningsplikt.

6.5 Planer och program

Direktivets bestämmelser om avfallsplaner och avfallsförebyggande program (artiklarna 28–33) föranleder ändringar i avfallsförordningen som bl.a. innebär att Naturvårdsverket får ett ansvar för att se till att det finns en nationell avfallsplan och ett program för att förebygga uppkomsten av avfall.

6.6 Inspektioner, register och sanktioner

I fråga om direktivets krav på inspektioner och register (artiklarna 34 och 35) bör kravet på inspektioner anses genomfört med regleringen i 26 kap. miljöbalken samt de förordningsbestämmelser som har meddelats med stöd av detta kapitel. Kravet på register föranleder ändringar i avfallsförordningens bestämmelser om anteckningsskyldighet.

I fråga om kravet på medlemsstaterna att fastställa sanktioner vid överträdelser av direktivet (artikel 36) finns det straffbestämmelser i 29 kap. miljöbalken samt bestämmelser om miljösanktionsavgift i förordningen (1998:950) om miljösanktionsavgifter. Sanktionerna behandlas inte i denna promemoria utan kommer att behandlas i ett annat lagstiftningsärende under hösten 2009.

7 Ändringar i miljöbalken

Det finns bemyndiganden för regeringen att på förordningsnivå meddela flertalet av de författningsändringar som krävs för genomförandet av ramdirektivet. Lagändringar krävs endast för att anpassa vissa definitioner som i dag finns i miljöbalken och för att genomföra direktivets krav på vilka uppgifter som ett tillstånd till behandling av avfall ska innehålla. Det innebär att det krävs ändringar i 15 kap. miljöbalken i fråga om de definitioner av ”avfall” och ”hantering av avfall” som finns i kapitlet och att det krävs kompletteringar av de bestämmelser i 19 och 22 kap. miljöbalken som reglerar vilka uppgifter ett tillstånd ska innehålla. Även direktivets grundläggande princip om avfallshierarki bör föras in i miljöbalken.

7.1 Ett nytt 15 kap. miljöbalken

Promemorians förslag: Det nuvarande 15 kap. miljöbalken upphävs och ersätts med ett nytt 15 kap. med en ny rubrik och en ny disposition.

Skälen för promemorians förslag: I samband med att det nya ramdirektivet nu genomförs bör det nuvarande 15 kap. miljöbalken ses över. Flera bestämmelser har utformats på ett likartat sätt som i renhållningslagen (1979:596) och det finns ett behov av att språkligt och redaktionellt modernisera bestämmelserna. Kapitlet innehåller också många normgivningsbemyndiganden som delvis överlappar varandra. Genom att införa en ny disposi-

tion kan kapitlet bli tydligare. Den redaktionella omarbetningen är så omfattande att det nuvarande kapitlet bör upphävas och ersättas med ett nytt.

Det finns inte skäl att i kapitelrubriken särskilt nämna producentansvaret eftersom kapitlet också innehåller bestämmelser om avfallsinnehavarnas och kommunernas ansvar. De olika ansvarerna är alla kopplade till avfall – förebyggandet av avfallets uppkomst och hanteringen av det avfall som uppkommer. Kapitelrubriken ”Avfall och producentansvar” bör ändras till ”Avfall”.

Kapitlet blir överskådligt och tydligt om det ges en ny disposition enligt följande underrubriker och i följande ordning.

Under rubriken ”Syfte” bör en inledande paragraf placeras som anger syftet med bestämmelserna i kapitlet.

Under rubriken ”Definitioner” bör de bestämmelser samlas som definierar innebörden av centrala termer och uttryck kapitlet.

Under rubrikerna ”Avfallsinnehavarens ansvar”, ”Producentansvar” och ”Kommunens ansvar” bör bestämmelserna om de olika aktörernas ansvar återfinnas.

Under rubrikerna ”Förbud för andra att hantera avfall som kommunen ska hantera”, ”Förbud mot nedskräpning” och ”Förbud mot dumpning och förbränning” bör de bestämmelser i kapitlet samlas som innebär förbud mot viss hantering av avfall.

I kapitlet bör sedan följa de bestämmelser som rör förutsättningar för olika slags hantering av avfall, under rubrikerna ”Krav på tillstånd, auktorisation eller certifiering”, ”Anmälningsskyldighet”, ”Uppgifter om och borttransport av avfall som uppkommer i samband med yrkesmässig verksamhet”, ”Särskilda skyldigheter för den som hanterar uttjänta bilar” samt ”Deponering av avfall”.

Under rubrikerna ”Anordningar för hantering av avfall” och ”Ytterligare föreskrifter om avfall” bör därefter tas in de bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter i fråga om anordningar för hantering av avfall samt föreskrifter om hur avfall ska hanteras och föreskrifter som behövs till följd av medlemskapet i EU.

Under rubriken ”Kommunal renhållningsordning” bör sedan placeras bestämmelser om den kommunala renhållningsordningen. Kapitlet bör avslutas med bestämmelser om ”Skyldighet för kommunerna att informera” och under rubriken ”Föreskrifter för försvaret” ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter för försvaret som avviker från kapitlet i övrigt.

7.1.1 Avfallshierarkin

Promemorians förslag: Det införs en ny inledande bestämmelse i 15 kap. där det framgår att syftet med reglerna om avfall är att avfall i första hand ska förebyggas och i andra hand, på det sätt som är mest lämpligt från hälso- och miljösynpunkt, hanteras enligt den ordning som innebär att återanvändning har företräde framför materialåtervinning, att materialåtervinning har företräde framför energiutvinning och energiutvinning har företräde framför bortskaffande.

Skälen för promemorians förslag: Av ramdirektivet framgår den avfallshierarki som ska gälla som prioriteringsordning för lagstiftning och politik i medlemsstaterna i fråga om förebyggande och hantering av avfall (artikel 4). Principen att avfall i första hand ska förebyggas och därefter återvinnas, i första hand genom materialåtervinning, finns uttryckt redan i det tidigare ramdirektivet om avfall (direktiv 2006/12/EG). Ett av syftena i samband med översynen av direktivet har varit att skärpa de avfallsförebyggande åtgärderna samt att ta hänsyn, inte bara till avfallsfasen, utan även till produkters och materials hela livscykel. Principen är grundläggande – inte minst för principen om utvidgat producentansvar – och bör, enligt förslaget i denna promemoria, på ett tydligt sätt komma till uttryck i den svenska avfallsregleringen.

Enligt 2 kap. 5 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning.

Denna hushållningsprincip innebär att råvaror ska användas så effektivt som möjligt och att förbrukningen ska minimeras. Vidare bör i valet mellan återanvändning, återvinning, energiutvinning och deponering av avfall den metod prioriteras som ger bäst resultat från resurshushållningssynpunkt utan att andra viktiga miljöaspekter åsidosätts. Detta bör i de flesta fall innebära att återanvändning väljs före materialåtervinning och först därefter energiutvinning, vilket dock i sin tur vanligtvis bör vara att föredra framför deponering (regeringens proposition 1997/98:45 om förslag till Miljöbalk, Del 2, s. 20 f.). Hushållningsprincipen är en allmän hänsynsregel och gäller för alla verksamheter och åtgärder, dvs. principen gäller t.ex. såväl vid produktion av varor som vid hantering av avfall.

I 15 kap. miljöbalken finns i dag inte någon uttrycklig allmän regel som uttrycker principen om avfallshierarkin. Däremot finns principen konkretiserad genom vissa bestämmelser i 15 kap. och även i föreskrifter meddelade med stöd av 15 kap. Regeringen får meddela de föreskrifter om att vissa slag av avfall ska förvaras och transporteras bort skilt från annat avfall som behövs av återanvändnings- eller återvinningsskäl (19 §). Detsamma gäller i fråga om förbud mot deponering av brännbart och organiskt avfall (20 §). Kommunernas avfallsplaner ska innehålla uppgifter om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet (11 §).

Även om avfallshierarkin redan i dag ligger till grund för den svenska regeringens politik på området och delvis uttrycks genom bl.a. bestämmelser i 2 kap. och 15 kap. miljöbalken, bör avfallshierarkin komma till tydligare uttryck. Därför bör det i 15 kap. miljöbalken införas en inledande bestämmelse där det sägs att syftet med bestämmelserna i kapitlet i första hand är att förebygga uppkomsten av avfall. Det avfall som ändå uppkommer ska återanvändas, materialåtervinnas eller energiåtervinnas, i nu nämnd prioriteringsordning. Vid tillämpning av hierarkin bör biologisk behandling i form av kompostering och rötning likställas med materialåtervinning. Framställning av biogas genom rötning bör prioriteras framför sådan energiåtervinning som sker

genom förbränning. Denna prioritering följer också av hur gemenskapslagstiftaren beskriver materialåtervinning (ramdirektivets bilaga II, R 3). Först i sista hand ska avfallet bortskaffas.

Prioritetsordningen enligt avfallshierarkin bör inte göras absolut. Den nya bestämmelsen i 15 kap. bör utformas så att den innefattar en avvägning av vad som är mest lämpligt från hälso- och miljösynpunkt. Vissa avfallsslag har egenskaper som gör dem olämpliga att materialåtervinna. En dåligt fungerande materialåtervinning kan leda till diffus spridning av farliga ämnen. Enligt direktivet ska medlemsstaterna vid tillämpningen av avfallshierarkin främja de alternativ som ger bäst resultat för miljön som helhet. Avvikelser från hierarkin kan alltså vara motiverade t.ex. när man beaktar frågor om generering och hantering avfall med hänsyn till produkters och materials hela livscykel (artikel 4.2). När man bestämmer vad som är mest lämpligt, är det alltså viktigt att göra en helhetsbedömning av hälso- och miljöaspekterna.

De allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken, däribland hushållningsprincipen, gäller enligt 2 kap. 7 § miljöbalken i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Denna skälighetsavvägning gäller även för avfallshierarkin.

7.1.2 Definitioner

Promemorians förslag: Definitionerna i det nuvarande 15 kap. miljöbalken tas in i det nya kapitlet. Definitionen av "avfall" justeras så att den överensstämmer med direktivets definition. Definitionen av "hantering av avfall" ändras så att den även omfattar avfallshandlares och -mäklares verksamheter. Definitionen av "fastighetsinnehavare" ändras så att den också omfattar den som har nyttjanderätt till fastigheten. Dessutom införs definitioner av "återanvändning", "återvinning", "bortskaffande" och "bilskrotare".

Skälen för promemorians förslag

I direktivet definieras vissa av de termer och uttryck som används i direktivets bestämmelser. På motsvarande sätt definieras i den nationella regleringen vissa av de termer och uttryck som används där. Termerna och uttrycken, såväl i direktivet som i den nationella regleringen, saknar självständig betydelse. De får betydelse först genom att användas i de materiella bestämmelserna. Definitionerna i direktivet används för att tolka de materiella bestämmelserna i direktivet och definitionerna i den nationella regleringen används för att tolka de materiella bestämmelserna i denna. Direktivets definitioner har betydelse vid tolkningen av direktivet, och därmed vid bedömningen av vilka förändringar i den nationella regleringen som behöver göras med anledning av direktivet. I vissa fall är det lämpligt att utforma den nationella regleringen på ett sådant sätt att de definitioner som används i direktivet även kan användas för att förstå den nationella regleringen. I andra fall kräver den nationella regleringen, för att korrekt genomförande av direktivet och för förståelse av de nationella bestämmelserna i övrigt, andra definitioner än de som används i direktivet.

I fråga om 15 kap. miljöbalken bör definitionen av "avfall" ändras så att den överensstämmer med definitionen i det nya direktivet och uttrycket "hantering av avfall" ändras så att det framgår att uttrycket även omfattar åtgärder som handlare och mäklare vidtar. För bättre förståelse av de olika paragraferna i 15 kap. miljöbalken bör det, förutom de definitioner som finns i det nuvarande kapitlet, införas definitioner av "återanvändning", "återvinning" och "bortskaffande". För att underlätta läsningen av bestämmelserna i kapitlet bör en definition av "bilskrotare" föras in och definitionen av "fastighetsägare" ändras så att den omfattar även nyttjanderättshavare.

"Avfall"

Avfall definieras i dag som varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av

med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Definitionen är utformad i överensstämmelse med det nuvarande ramdirektivet. I det nya ramdirektivet definieras avfall som varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med, dvs. kopplingen till avfallskategorier finns inte längre kvar. Definitionen av avfall i 15 kap. miljöbalken bör ändras så att den överensstämmer med det nya direktivet.

Naturvårdsverket redovisade i juni 2008 konsekvenserna av att ändra definitionen av hushållsavfall så att den inte skulle omfatta ”därmed jämförligt avfall”. En följd av en sådan ändring skulle bli att kommunens ansvar för hushållsavfall från annan verksamhet än hushåll skulle upphöra. Verket pekade på en rad både positiva och negativa konsekvenser som skulle uppkomma med en sådan ändring av definitionen. En sådan ändring av definitionen bör inte göras. I stället föreslås i denna promemoria (avsnitt 8) ändringar i avfallsförordningen som innebär att den som bedriver en yrkesmässig verksamhet ges möjlighet att under vissa förutsättningar lämna hushållsavfall till någon annan än kommunen.

”Återanvändning”, ”återvinning” och ”bortskaffande”

Termerna ”återanvändning”, ”återvinning” och ”bortskaffande” används i dag i 15 kap. miljöbalken utan att definieras. För att öka förståelsen av bestämmelserna i kapitlet bör innebörden av dessa termer komma till uttryck i särskilda definitioner.

”Återanvändning” definieras i det nya ramdirektivet som varje förfarande som innebär att produkter eller komponenter som inte är avfall återanvänds i samma syfte för vilket de ursprungligen var avsedda. ”Förberedelse för återanvändning” definieras i direktivet som återvinningsförfaranden som går ut på kontroll, rengöring eller reparation, genom vilka produkter eller komponenter av produkter som har blivit avfall bereds för att användas igen utan någon annan förbehandling. I miljöbalken bör ”återanvändning” definieras som en åtgärd som innebär att ett föremål eller ämne används igen för att fylla väsentligen samma funktion

som det ursprungligen var avsett för och utan annan förberedande bearbetning än rengöring eller reparation.

”Återvinning” definieras i direktivet som varje förfarande vars främsta resultat är avfall som har ett nyttigt ändamål, genom att det antingen vid anläggningen eller i samhället i stort ersätter annat material som i annat fall skulle ha använts för ett visst syfte eller förbereds för detta syfte. Bilaga II till direktivet innehåller en förteckning över återvinningsförfaranden. Förteckningen är inte uttömmande.

”Bortskaffande” definieras i direktivet som varje förfarande som inte utgör återvinning även om förfarandet sekundärt leder till regenerering av ämnen eller utvinning av energi. Bilaga I till direktivet innehåller en förteckning över förfaranden för bortskaffande. Förteckningen är inte uttömmande.

Genom de förfaranden som räknas upp i bilagorna I och II till direktivet preciseras t.ex. gränsen för när förbränning av avfall är så energieffektiv att den är att anse som återvinning och inte som bortskaffande.

Motsvarande klarlägganden bör komma till uttryck i det svenska regelverket. Därför bör ”återvinning” i 15 kap. miljöbalken definieras som en åtgärd som resulterar i att avfall ersätter annat material eller att energin i avfallet tas tillvara och ”bortskaffande” definieras som en åtgärd som resulterar i att man gör sig av med avfall utan att avfallets innehåll blir återanvänt eller återvunnet. Eftersom de närmare preciseringar som följer av direktivets bilagor bör regleras på förordningsnivå bör regeringen få meddela föreskrifter om vilka hanteringar av avfall som utgör återvinning och bortskaffande. Frågan om bemyndigande behandlas på annan plats i denna promemoria.

”Hantera avfall”

Med hantering av avfall avses enligt 15 kap. 3 § miljöbalken en verksamhet eller åtgärd som utgörs av insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall. ”Hantering” är en sammanfattande benämning på alla de led i avfallshantering som regleras i

balken (prop. 1997/98:45, Del 2, s. 821). Dagens definition överensstämmer i stort med innebörden av hantering i det nuvarande ramdirektivet.

Termen ”hantering” används i dag i 15 kap. miljöbalken i bestämmelserna om skyldighet för innehavaren att hantera avfall på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt (5 a §), om producentansvar (6 och 7 §§), om bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter (9 §), om innehållet i kommunal renhållningsordning (11 §) och om uppgiftsskyldighet för yrkesmässig hantering av avfall (26 §). Termen ”avfallshantering” används vidare i bl.a. 26 kap. 3 § miljöbalken där det sägs att kommunen har tillsynsansvar för avfallshanteringen i kommunen.

I det nya direktivet definieras avfallshantering som insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall, inklusive kontroll av sådan verksamhet och efterbehandling av platser för bortskaffande av avfall, inklusive åtgärder som handlaren och mäklaren vidtar. Enligt direktivet definieras handlare och mäklare så att även de som köper, säljer och förmedlar avfall utan att komma i fysisk befattning med avfallet omfattas. Termen ”hantering” bör i det nya 15 kap. miljöbalken definieras så att den omfattar all fysisk befattning med avfall. Även om fysisk befattning med avfall huvudsakligen utgörs av insamling, transport, återvinning och bortskaffande bör annan fysisk befattning, t.ex. förvaring av avfall, också omfattas. Termen ”hantering” bör även omfatta åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, återvinns, bortskaffas eller byter ägare eller innehavare. Detta för att tydliggöra att även åtgärder som någon vidtar i egenskap av avfallshandlare eller avfallsmäklare omfattas av de svenska reglerna om avfallshantering och det normgivningsbemyndigande för avfallshantering som regeringen har. En följd av den nu föreslagna definitionen för hantering av avfall är att tillsynen enligt 26 kap. miljöbalken även kommer att omfatta avfallshandlare och avfallsmäklare, vilket krävs enligt den nya direktivet (artikel 34.1).

”Fastighetsinnehavare”

Med fastighetsinnehavare avses enligt 15 kap. 5 § miljöbalken den som äger fastigheten eller den som enligt fastighetstaxeringslagen ska anses som fastighetsägare. I samtliga bestämmelser i 15 kap. miljöbalken där termen fastighetsägare används likställs nyttjanderättshavare med fastighetsägare. För att underlätta läsningen av bestämmelserna i 15 kap. miljöbalken bör definitionen av fastighetsinnehavare utökas så att den omfattar även nyttjanderättshavare. Vidare bör det göras tydligt att det är fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren till den fastighet där avfallet finns som avses med definitionen.

”Bilskrotare”

I dag definieras ”bilskrotare” i den bestämmelse i 15 kap. miljöbalken som gäller för bilskrotare (24 §). Som bilskrotare anses den som bedriver en yrkesmässig verksamhet som syftar till att återvinna, återanvända eller bortskaffa uttjänta bilar. Denna definition bör föras samman med de andra definitionerna i kapitlet.

Övriga definitioner

Definitionerna av ”hushållsavfall” och ”uttjänt bil” bör oförändrade föras in i det nya kapitlet.

”Producent” definieras i 15 kap. 5 § miljöbalken som (1.) den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller förpackning och (2.) den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl. Definitionen bör ändras så att det tydligt framgår att punkterna 1 och 2 är alternativa. Vidare bör ordet frambringar bytas ut mot *ger upphov till*.

7.1.3 Kommunens ansvar

Promemorians förslag: Kommunens ansvar för återvinning och bortskaffande av avfall kopplas till den nya bestämmelsen om hantering i enlighet med avfallshierarkin. Bestämmelserna om kommunens ansvar får en ny struktur. Bestämmelserna om möjlighet till undantag från kommunens ansvar för hushållsavfall förtydligas och samlas i en ny paragraf.

Skälen för promemorians förslag

För att tydliggöra systematiken i 15 kap. miljöbalken bör kommunernas skyldighet i likhet med avfallsinnehavarens och producenternas skyldighet uttryckas med termen ansvar.

Kommunens ansvar för hushållsavfall

I nuvarande 15 kap. 8 § första stycket miljöbalken beskrivs kommunens skyldighet att transportera bort och återvinna eller bortskaffa hushållsavfall inom kommunen. Kommunens ansvar bör, liksom i dag, omfatta återvinning och bortskaffande och, om det behövs, transporter.

Kommunens ansvar bör kopplas till den nya bestämmelsen om hantering i enlighet med avfallshierarkin. En sådan koppling innebär att kommunen – i den utsträckning som det är tekniskt genomförbart och ekonomiskt rimligt och på det sätt som är mest lämpligt från hälso- och miljösynpunkt – ska hantera avfallet enligt den ordning som följer av avfallshierarkin. Det betyder att de föremål som avfallet utgörs av (och som inte har blivit föremål för återanvändning) i första hand ska materialåtervinnas och i andra hand energiåtervinnas. Först i sista hand ska avfallet bortskaffas.

Undantag från kommunens ansvar för hushållsavfall

Kommunens skyldighet enligt nuvarande 15 kap. 8 § miljöbalken gäller inte om något annat gäller enligt föreskrifter om produ-

centansvar. Det framgår inte tydligt av skrivningen om undantaget gäller så snart ett avfall omfattas av föreskrifter om producentansvar eller om undantaget endast gäller för avfall som faktiskt – till följd av sådana föreskrifter – hanteras av en producent. Man kan tänka sig situationer där ett avfall visserligen omfattas av ett producentansvar, t.ex. batterier, men att avfallet ändå hamnar tillsammans med en fastighetsägares övriga hushållsavfall och därmed i kommunens insamlingssystem. Det kan då ofta vara lämpligt att kommunen har ett ansvar över sådant avfall som, trots att den omfattas av ett producentansvar, ändå hamnar i kommunens insamlingssystem. Det bör vara möjligt för regeringen när den meddelar föreskrifter om producentansvar att, från fall till fall, bedöma i vilken utsträckning kommunens ansvar bör begränsas med anledning av producentansvaret. Detta bör tydligt framgå av normgivningsbemyndigandet.

Enligt nuvarande 15 kap. 8 § andra stycket miljöbalken ska kommunen, när den planlägger och beslutar hur kommunens skyldighet ska fullgöras, ta hänsyn till fastighetsinnehavarnas och nyttjanderättshavarnas möjligheter att själva ta hand om hushållsavfallet på ett sätt som är godtagbart med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Enligt nuvarande 9 § får regeringen överlåta åt kommunerna att meddela föreskrifter om hanteringen av avfall. Kommunerna meddelar med stöd av regeringens bemyndigande de föreskrifter som ingår i den kommunala renhållningsordningen, bl.a. föreskrifter om förutsättningarna för att fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare själva ska få ta hand om hushållsavfall. På samma sätt som kommunens ansvar för omhändertagande av hushållsavfall bör kopplas till avfallshierarkin, bör en sådan koppling göras också i fråga om möjligheten för en fastighetsägare att själv ta hand om hushållsavfall. Föreskrifter om undantag från kommunens ansvar för hushållsavfall bör endast få meddelas i fråga om avfall som med hänsyn till fastighetsinnehavarens förmåga att hantera avfall i enlighet med avfallshierarkin inte behöver återvinnas eller bortskaffas av kommunen.

Utöver det som följer av den kommunala renhållningsordningen är kommunen enligt nuvarande 15 kap. 17 § miljöbalken skyldig att transportera bort hushållsavfall, om fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren begär det och det inte är oskäligt med hänsyn till omständigheterna.

För att göra regleringen kring kommunernas ansvar tydligare bör man i en ny bestämmelse samla de situationer där föreskrifter om undantag från kommunens ansvar kan meddelas. Enligt denna nya bestämmelse bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om undantag från kommunens ansvar för hushållsavfall *dels* i fråga om avfall som omfattas av producentansvar eller hanteras av en producent enligt föreskrifter om producentansvar (motsvarar nuvarande 8 § första stycket första meningen), *dels* i fråga om avfall som med hänsyn till fastighetsinnehavarens förmåga att hantera avfall i enlighet med avfallshierarkin inte behöver återvinnas eller bortskaffas av kommunen (motsvarar nuvarande 8 § första stycket 1 samt andra stycket). Vidare bör föreskrifter om undantag från kommunens ansvar få meddelas i fråga om transporter som det inte är oskäligt att fastighetsinnehavaren själv ska svara för (motsvarar nuvarande 17 §). Regeringen bör, liksom i dag, få bemyndiga kommunen att meddela undantag genom föreskrifter om fastighetsinnehavares möjligheter att ta hand om hushållsavfall samt genom föreskrifter om transporter (nuvarande 9 §).

Kommunens ansvar för annat avfall än hushållsavfall

Genom nuvarande 15 kap. 10 § miljöbalken ges regeringen möjlighet att utöka eller ge kommunerna rätt att utöka det kommunala ansvaret till att omfatta även annat avfall än hushållsavfall. En förutsättning är att föreskrifterna behövs av hälso- eller miljöskäl. Motsvarande bestämmelse bör införas i en ny paragraf i det nya 15 kap. Systematiken i bestämmelsen bör anpassas så att den liknar systematiken i bestämmelsen om kommunens ansvar för hushållsavfall. Vidare bör även kommunens möjlighet till

ansvar för annat än hushållsavfall kopplas till bestämmelsen om hantering i enlighet med avfallshierarkin.

Hänsyn vid utformning av föreskrifter

De hänsyn som kommunen enligt nuvarande 15 kap. 8 § andra och tredje styckena miljöbalken ska ta till fastighetsinnehavarnas möjligheter att själva ta hand om hushållsavfall samt till behov hos olika slag av bebyggelse bör tas in i en ny paragraf. I den paragrafen bör det framgå vad kommunen ska ta hänsyn till när den meddelar föreskrifter. Enligt nuvarande 8 § fjärde stycket ska det i kommunens planer och beslut anges under vilka förutsättningar fastighetsinnehavare själva får ta hand om avfall. Detta krav följer redan av att den kommunala renhållningsordningen ska innehålla de föreskrifter som gäller i kommunen. Den nuvarande skrivningen i 8 § fjärde stycket bör därför tas bort.

7.1.4 Förbud för andra att hantera avfall som kommunen eller en producent ska hantera

Promemorians förslag: Reglerna om förbud för andra än kommunen att transportera samt återvinna eller bortskaffa avfall när avfallet ska transporteras genom kommunens försorg, och möjligheterna till undantag och dispens från detta, får en ny struktur. Det särskilda bemyndigandet för regeringen att meddela föreskrifter om förbud för andra än producenter att transportera samt återvinna eller bortskaffa avfall som ska transporteras genom en producents försorg tas bort. Möjligheten att ge tillstånd till omhändertagande av avfall på den egna fastigheten, även om tillstånd inte krävs, utökas till en möjlighet att ge tillstånd för all avfallshantering.

Skälen för promemorians förslag

Förbud för andra att hantera avfall som en kommun eller en producent ska hantera

I dag finns det i 15 kap. 18 § miljöbalken ett förbud för fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare att återvinna eller bortskaffa sådant avfall som kommunen ska transportera bort. Kontrollen över transportererna regleras i 21 §. Om avfall ska transporteras genom kommunens försorg får inte någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar för ändamålet ta befattning med transporten. Motsvarande gäller för avfall som ska transporteras genom en producents försorg.

I samband med att regeringen meddelar en föreskrift om producentansvar kan regeringen även med stöd av nuvarande 15 kap. 9 § meddela föreskrifter om förbud för annan att hantera avfall som ska transporteras av en producent. De delar av nuvarande 18 och 21 §§ som reglerar förbud i samband med producentansvar bör därför utgå ur lagtexten. Det är lämpligare att regeringen i samband med att den beslutar att införa ett producentansvar även tar ställning till frågan om eventuellt förbud för andra att hantera avfallet.

Regleringen om förbud att hantera avfall som kommunen transporterar är nu uppdelad i två olika paragrafer, en som avser förbud mot återvinning och bortskaffande (15 kap. 18 § miljöbalken) och en som avser transporter (15 kap. 21 §). Dessa två paragrafer bör ersättas av en paragraf enligt vilken någon annan än kommunen eller den kommunen anlitar inte får utföra sådan hantering av avfall som kommunen ansvarar för. En nyhet är att förbudet inte längre föreslås vara kopplad enbart till när avfall ska transporteras genom en kommuns försorg, utan även till när avfall ska omhändertas av kommunen. Denna ändring bör göras för att få en bättre systematik i kapitlet.

Undantag från förbud

I nuvarande 15 kap. 18 § andra stycket miljöbalken finns en bestämmelse om undantag från förbudet för fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare att omhänderta sådant avfall som ska transporteras bort av kommunen. Undantaget gäller avfall som kan tas om hand på fastigheten utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Undantaget avser främst omhändertagande genom kompostering. Enligt fjärde stycket får tillstånd sökas för omhändertagande av avfall på fastigheten, även om tillstånd för omhändertagandet inte krävs. Vidare gäller enligt tredje stycket en möjlighet för kommunen att i enskilda fall medge undantag från kommunens föreskrifter i renhållningsordningen. Denna dispensmöjlighet har tillkommit med hänsyn till att det vid utformningen av kommunens föreskrifter inte är möjligt att förutse alla tänkbara behov av undantag.

Undantagsmöjligheten i nuvarande 15 kap. 18 § andra stycket bör föras in som ett andra stycke i den nya bestämmelsen om kommunens ensamrätt. Dispensmöjligheten i nuvarande 18 § tredje stycket samt möjligheten att söka tillstånd enligt 18 § fjärde bör föras in i en ny paragraf. Båda dessa bestämmelser reglerar möjlighet till beslut i enskilda fall. Bakgrunden till 18 § fjärde stycket är att det kan finnas ett intresse för fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att få sin hantering prövad. Det bör dock även i andra fall än vid omhändertagande på den egna fastigheten kunna finnas ett intresse av att få en viss hantering prövad. Den nuvarande skrivningen om att tillstånd får sökas bör ersättas med en skrivning om att tillstånd till en viss avfallshantering får ges även om tillstånd inte krävs. Förslaget innebär att tillstånd får ges – och naturligtvis sökas – för all hantering av avfall även om tillstånd inte krävs, dvs. även för annan hantering än omhändertagande på den egna fastigheten. Bestämmelsen om möjlighet att ge tillstånd bör föras in i samma paragraf som bestämmelsen om dispens.

7.1.5 Bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter

Promemorians förslag: Normgivningsbemyndigandena i nuvarande 15 kap. miljöbalken ändras i följande avseenden. Bemyndigandet för regeringen att meddela föreskrifter om hantering av avfall preciseras till att avse de ytterligare föreskrifter om hur avfall ska hanteras som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Nya bemyndiganden införs i fråga om föreskrifter om anmälningsplikt för den som lämnar avfall till någon annan än kommunen, om anmälningsplikt för fastighetsinnehavare som själva tar hand om avfall, om anordningar för hantering av avfall samt om vilka hanteringar av avfall som utgör återvinning och vilka hanteringar av avfall som utgör bortskaffande. Övriga bemyndiganden i det nuvarande 15 kap. som avser föreskrifter om hur avfall ska hanteras upphävs.

Skälen för promemorians förslag

I nuvarande 15 kap. miljöbalken finns i dag ett flertal bemyndiganden. Utöver det generella bemyndigandet i 9 § för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hanteringen av avfall finns flera bemyndiganden som omfattas av det generella hanteringsbemyndigandet. För att underlätta förståelsen av bestämmelserna bör de bemyndiganden som innebär en dubbelreglering tas bort. Dessutom bör bemyndigandena preciseras så att det blir tydligt vilka föreskrifter som ryms inom dessa. De bestämmelser i kapitlet som avser bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter, och som inte lämpligen placeras under någon av de övriga rubrikerna i kapitlet, placeras under rubrikerna "Krav på tillstånd, auktorisation eller certifiering", "Anmälningsplikt", "Uppgifter om och borttransport av avfall som uppkommer i yrkesmässig verksamhet", "An-

teckningar och transportdokument”, ”Särskilda skyldigheter för den som hanterar uttjänta bilar”, ”Anordningar för hantering av avfall” och ”Ytterligare föreskrifter om avfall”.

Föreskrifter om hur avfall ska hanteras som behövs till skyddet för människors hälsa eller miljön

Bemyndigandet i nuvarande 15 kap. miljöbalken för regeringen att meddela föreskrifter om hantering av avfall bör i det nya kapitlet preciseras till att avse de ytterligare föreskrifter om hur avfall ska hanteras som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Bemyndigandet omfattar t.ex. föreskrifter om krav på separat hantering av avfall, föreskrifter om hur avfall ska behandlas (t.ex. krav på förbehandling), föreskrifter om förbud mot viss hantering av avfall samt föreskrifter om möjlighet till dispens från ett sådant förbud. Bemyndigandet omfattar däremot inte t.ex. föreskrifter om tillstånds- eller anmälningsplikt för viss hantering av avfall, föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter om viss avfallshantering eller föreskrifter om hur anordningar för hantering av avfall ska vara utformade.

De bemyndiganden som finns i nuvarande 15 kap. och som ryms inom det föreslagna nya bemyndigandet bör upphävas. Det gäller nuvarande 19, 20 och 23 §§ samt 22 § första stycket 1 och 24 § första stycket 2.

Föreskrifter om avfall som behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen

Bemyndigandet i nuvarande 15 kap. 28 § miljöbalken att meddela de föreskrifter om avfall, avfallsplanering och begränsning i fråga om avfallstransporter som följer av Sveriges medlemskap i EU bör formuleras som ett bemyndigande att meddela de föreskrifter om avfall som behövs till följd av Sveriges medlemskap i EU. Bemyndigandet kan endast användas för att uppfylla de krav som ställs på Sverige, t.ex. genom ett direktiv. Bemyndigandet är inte avsett för föreskrifter som går längre än vad som krävs av en

medlemsstat. Om regeringen vill meddela föreskrifter som går längre än vad som krävs av medlemskapet i EU, behöver regeringen använda sig av ett annat bemyndigande. Med ”föreskrifter om avfall” avses inte enbart hanteringsföreskrifter utan alla slags föreskrifter som rör avfall. Föreskrifter om avfallsplanering och föreskrifter om begränsning av avfallstransporter är exempel på föreskrifter om avfall.

Nya bemyndiganden

Med anledning de nu föreslagna preciseringarna bör vissa nya, mer begränsade, bemyndiganden införas för att täcka in de områden där regeringen i dag har meddelat föreskrifter med stöd av nuvarande bemyndiganden i 15 kap. eller där det av annan anledning finns ett behov av föreskrifter meddelade av regeringen. Nya bemyndiganden behövs i fråga om föreskrifter om anmälningsplikt dels för den som lämnar avfall till någon annan än kommunen, dels för fastighetsinnehavare som själva tar hand om avfall. Vidare bör regeringen få meddela föreskrifter om anordningar för hantering av avfall, dvs. föreskrifter som tar sikte på hur anordningar är konstruerade eller ska skötas och inte föreskrifter om förutsättningar för avfallshantering. Därutöver bör regeringen få meddela föreskrifter om vilka hanteringar av avfall som utgör återvinning och bortskaffande.

7.1.6 Kommunal renhållningsordning

Promemorians förslag: Bestämmelserna om kommunal renhållningsordning får en ny struktur. Föreskrifter som kommunen meddelar med stöd av regeringens bemyndigande ska finnas med i renhållningsordningen. Avfallsplanen ska ge en samlad bild av det avfall som förväntas uppkomma och behöva hanteras inom kommunen, hur kommunen fullgör sina skyldigheter enligt 15 kap. miljöbalken samt kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur avfallsplanen ska hållas aktuell.

Skälen för promemorians förslag: Enligt den nuvarande inledande bestämmelsen om kommunal renhållningsordning (15 kap. 11 § miljöbalken) ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som ska innehålla de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen och en avfallsplan. Bestämmelsen innebär inte i sig något bemyndigande för kommunen att meddela föreskrifter. Bestämmelser som ger regeringen rätt att delegera normgivningsmakt till kommunerna finns i nuvarande 15 kap. 9, 10, 16 och 19 §§ (föreslagna nya 13, 14, 24, 25, 29 och 30 §§). Det bör förtydligas att renhållningsordningen ska innehålla de föreskrifter som kommunen meddelar med stöd av regeringens bemyndigande. Vidare bör det redan av den inledande bestämmelsen om den kommunala renhållningsordningen framgå att renhållningsordningen ska antas av kommunfullmäktige.

I enlighet med nuvarande 15 kap. 11 § andra stycket (föreslagna nya 37 §) får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om vad en avfallsplan ska innehålla. Därutöver sägs i nuvarande 11 § första stycket att en avfallsplan ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet. Denna skrivning bör ersättas med att avfallsplanen ska

ge en samlad bild av det avfall som förväntas uppkomma och behöva hanteras inom kommunen, hur kommunen fullgör sina skyldigheter enligt 15 kap. miljöbalken samt kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

Regeringen bör vidare få meddela föreskrifter inte bara om avfallsplanens innehåll utan också om hur avfallsplanen ska hållas aktuell.

Enligt nuvarande 15 kap. 11 § ska renhållningsordningen ange sådana förutsättningar som avses i 8 § tredje stycket, dvs. under vilka förutsättningar fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare själva får ta hand om avfall. Denna skrivning bör utgå då det redan följer av en annan bestämmelse att renhållningsordningen ska innehålla kommunens föreskrifter om avfallshanteringen.

Bestämmelserna bör struktureras om så att bestämmelsen om kungörelse av ett förslag till renhållningsordning kommer före regleringen av hur synpunkter ska beaktas vid antagandet av en renhållningsordning. Bestämmelserna avspeglar på så sätt de olika momentens kronologi.

7.1.7 Skyldighet för kommunerna att informera

Promemorians förslag: Bemyndigandet för regeringen att meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att lämna information om hanteringen av avfall kompletteras så att det framgår att informationen även kan avse innehållet i avfallsplanerna.

Skälen för promemorians förslag: Enligt nuvarande 15 kap. 9 § andra stycket miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att lämna information om hanteringen av avfall. Bemyndigandet bör kompletteras så att det framgår att informationen även kan avse innehållet i avfallsplanerna, dvs. utöver hanteringen kan informationsskyldigheten även avse t.ex. vilka åtgärder som kommunen vidtar för att minska avfallets mängd och farlighet. Med stöd av bemyndigandet kan re-

geringen också meddela föreskrifter om skyldighet för kommunen att ge in kopior av sina avfallsplaner till länsstyrelsen.

7.2 Ändringar i 19 och 22 kap. miljöbalken

Promemorians förslag: Ett tillstånd till lagring, återvinning eller bortskaffande av avfall ska innehålla en förteckning över de typer av avfall och den totala mängd avfall som får återvinnas eller bortskaffas, uppgift om den metod för återvinning eller bortskaffande som ska tillämpas och de villkor som behövs i fråga om åtgärder för övervakning och kontroll av att de skyldigheter uppfylls som gäller för verksamheten.

Ett tillstånd till förbränning av avfall ska, utöver det som krävs i dag, innehålla villkor om att energiåtervinning ska ske med hög energieffektivitet.

Skälen för promemorians förslag: Det nya ramdirektivet innehåller bestämmelser om vilka uppgifter som ett tillstånd till behandling av avfall ska innehålla. Ett tillstånd ska bl.a. innehålla uppgift om de typer och mängder av avfall som får behandlas, föreskriven metod för varje typ av förfarande samt övervaknings- och kontrollförfaranden vid behov (artikel 23.1). Med behandling av avfall avses enligt direktivet återvinnings- och bortskaffningsförfaranden, däribland lagring före återvinning och bortskaffande (artikel 3 samt bilagorna I och II).

I 22 kap. miljöbalken finns bestämmelser om vad en dom som innebär tillstånd till en verksamhet ska innehålla (25 §). För tillstånd till deponering och förbränning av avfall finns ytterligare bestämmelser om vad en dom ska innehålla (25 a och 25 b §§). För att genomföra direktivets krav bör det införas en ny bestämmelse i 22 kap. om vad en dom som omfattar tillstånd att lagra, återvinna eller bortskaffa avfall ska innehålla. Om en dom ger tillstånd till lagring, återvinning och bortskaffande av avfall, ska domen innehålla en förteckning över de typer av avfall och den totala mängd avfall som får återvinnas eller bortskaffas, uppgift

om den metod för återvinning eller bortskaffande som ska tillämpas samt de villkor som behövs i fråga om åtgärder för övervakning och kontroll av att de skyldigheter uppfylls som gäller för verksamheten.

Eftersom deponering och förbränning är former av bortskaffande, eller i vissa fall återvinning, träffas även tillstånd till deponering och förbränning av den föreslagna nya bestämmelsen. Det medför att vissa punkter i nuvarande 25 a och 25 b §§ kan tas bort.

Ramdirektivet ställer krav på att tillstånd som omfattar förbränning eller samförbränning med energiåtervinning ska innehålla villkor om att energiåtervinningen sker med hög energieffektivitet (artikel 23.4). Detta krav genomförs lämpligen genom att det i 25 b § införs krav på att en dom som omfattar tillstånd att bedriva en verksamhet med förbränning av avfall ska innehålla villkor om att energiåtervinning ska ske med hög energieffektivitet.

I 19 kap. miljöbalken, med bestämmelser om förvaltningsmyndigheternas och kommunernas prövning, finns i 5 § andra stycket en hänvisning till bestämmelserna i 22 kap. om vad en tillståndsdom ska innehålla. Bestämmelserna i 19 kap. 5 § bör anpassas till de ändrade bestämmelserna i 22 kap.

8 Förordningsändringar

8.1 Det nya ramdirektivet och tidigare förslag till ändringar i avfallsförordningen

Ett flertal av de författningsändringar som krävs med anledning av det nya ramdirektivet om avfall handlar om ändringar i avfallsförordningen (2001:1063). Genomförandet av direktivet föranleder vissa nya och ändrade definitioner. Vidare behöver det föras in nya undantag från förordningens tillämpningsområde, bl.a. i fråga om vissa naturliga material från jord- eller skogsbruk och vissa kroppar från djur. Även direktivets bestämmelser om bi-produkter och om när avfall upphör att vara avfall bör återspeglas i avfallsförordningen. Kretsen av aktörer som är skyldiga att anmäla en verksamhet, föra anteckningar om avfall i en verksamhet och upprätta transportdokument behöver anpassas till direktivets krav. Direktivets bestämmelser om förbud mot blandning av farligt avfall påverkar avfallsförordningen. Förordningens bestämmelser om undantag och dispenser från bestämmelserna om farligt avfall behöver anpassas till direktivets krav. Vidare behövs bestämmelser om en nationell avfallsplan och ett avfallsförebyggande program.

Regelförenkling för avfallstransportörer

I februari 2008 remitterade Miljödepartementet ett förslag om regelförenkling för transportörer. Enligt det förslaget skulle det generella tillståndskrav som i dag gäller för transporter av avfall ersättas med ett generellt anmälningskrav som inträder när trans-

portören transporterar mer än 100 kilogram farligt avfall eller mer än 10 ton eller 50 kubikmeter övrigt avfall per kalenderår. En miljöstraffavgift skulle införas för den som i sin verksamhet transporterar avfall men inte är anmäld hos behörig myndighet. Enligt förslaget skulle undantag gälla för transportörer av djurkadaver och stallgödsel. I fråga om transportörernas anteckningsskyldighet och i fråga om krav på transportdokument innebär förslaget inga förändringar, dvs. liksom i dag skulle kravet på transportdokument gälla för transporter av sådant farligt avfall för vilka det enligt nuvarande reglering krävs tillstånd. I den text som remitterades konstaterades att den då pågående revideringen av ramdirektivet om avfall kunde komma att medföra förändringar av det remitterade förslaget.

De ändringar som föreslås i denna promemoria skiljer sig från det tidigare remitterade förslaget. Förslagen här innebär dels att anmälningskravet kopplas till sådana verksamheter där transporter av avfall är normalt och regelbundet förekommande, och inte till mängdgränser, dels att anteckningsskyldigheten begränsas till samma krets. I fråga om transportdokument innebär förslaget i denna promemoria att den tidigare föreslagna kopplingen till mängdgränser tas bort.

Dumpningsdispenser

Naturvårdsverket har utarbetat och, till en begränsad krets, remitterat ett förslag som innebär att länsstyrelsen i stället för Naturvårdsverket får i uppgift att pröva frågor om dispens från dumpningsförbudet i miljöbalken. Naturvårdsverkets förslag i denna del återges i *bilaga 1*.

Möjlighet att lämna hushållsavfall till någon annan än kommunen

Naturvårdsverket redovisade i juni 2008 konsekvenserna av att ändra definitionen av hushållsavfall så att den inte skulle omfatta ”därmed jämförligt avfall”. En följd av en sådan ändring skulle bli att kommunens ansvar för hushållsavfall från annan verksamhet än hushåll skulle upphöra. Verket pekade på en rad både positiva

och negativa konsekvenser som skulle uppkomma med en sådan ändring av definitionen. En sådan ändring av definitionen bör inte göras. I stället föreslås i denna promemoria ändringar i avfallsförordningen som innebär att den som bedriver en yrkesmässig verksamhet ges möjlighet att under vissa förutsättningar lämna hushållsavfall till någon annan än kommunen.

8.2 En ny avfallsförordning

Promemorians förslag: En ny avfallsförordning ersätter den nuvarande avfallsförordningen (2001:1063), förordningen (1993:1268) om spillolja och förordningen (2007:383) om gränsöverskridande transporter av avfall.

Skälen för promemorians förslag: De ändringar som behöver göras med anledning av det nya ramdirektivet är tillsammans med de övriga ändringar som föreslås så omfattande att den nuvarande avfallsförordningen (2001:1063) bör upphävas och ersättas med en ny förordning. I den nya förordningen bör även föras in de bestämmelser som avser spillolja samt de bestämmelser som avser gränsöverskridande transporter av avfall, dvs. förordningen (1993:1268) om spillolja och förordningen (2007:383) om gränsöverskridande transporter av avfall.

Den nya avfallsförordningen blir överskådlig och tydlig om den ges en ny disposition enligt följande underrubriker och i följande ordning.

Under rubriken "Definitioner" definieras innebörden av centrala termer och uttryck i förordningen. Under rubriken "Undantag från förordningens tillämpningsområde" undantas vissa avfallsslag och vissa ämnen och föremål från förordningens tillämpningsområde.

Under rubriken "Anmälningsplikt" tas bestämmelser in om anmälningsplikt för både yrkesmässig och icke-yrkesmässig hantering av avfall.

Under rubriken "Möjlighet att lämna hushållsavfall till någon annan än kommunen" tas bestämmelser in om de förutsättningar som ska gälla för att få lämna hushållsavfall får lämnas till någon annan än kommunen.

Under rubriken "Kontroll när man lämnar avfall till någon annan" regleras i vilka fall man är skyldig att kontrollera att den som hanterar avfall omfattas av den anmälan eller det tillstånd som krävs.

Under rubriken "Anteckningar om återvinnig och bortskaffande" tas bestämmelser in om anteckningsskyldighet för den som yrkesmässigt återvinner eller bortskaffar avfall.

Särskilda bestämmelser om farligt avfall samlas under rubrikerna "Hantering av farligt avfall", "Anteckningar om hantering av farligt avfall", "Transportdokument för farligt avfall" och "Undantag från bestämmelserna om farligt avfall".

Under rubrikerna "Elektriska och elektroniska produkter", "Kvicksilver", "Spillolja", "Avfall från fartyg i hamn" och "Brännbart avfall" tas de särskilda bestämmelser in som gäller för vissa avfallslag eller avfall med visst ursprung.

Under rubriken "Dispens från förbudet mot dumping" tas bestämmelser in om dispenser från förbudet i 15 kap. 19 § miljöbalken.

Under rubriken "Införsel och utförsel av avfall" tas bestämmelser in om införsel av avfall till Sverige, utförsel av avfall från Sverige och gränsöverskridande transporter av avfall.

Under rubriken "Den kommunala renhållningsordningen" tas bestämmelser in med bemyndiganden för kommunen att meddela föreskrifter på avfallsområdet och bestämmelser om kommunala avfallsplaner. Under rubriken "Regional och nationell avfallsplanering" tas bestämmelser in om länsstyrelsens sammanställning av kommunala avfallsplaner och om Naturvårdsverkets ansvar för den nationella avfallsplanen.

Under rubriken "Underrättelser till Europeiska kommissionen" tas en bestämmelse in om skyldighet för en tillsynsmyndighet att i vissa fall underrätta kommissionen.

Under rubriken "Föreskrifter för försvaret" tas in ett bemyndigande för Generalläkaren att meddela föreskrifter som avviker från bestämmelserna i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen.

Under rubrikerna "Tillsyn", "Avgifter", "Överklagande" och "Straff och förverkande" hänvisas till bestämmelser som finns i andra författningar.

I det följande redovisas de delar av den föreslagna nya avfallsförordningen som innebär ändringar av det som gäller i dag. Ändringar som enbart är redaktionella eller språkliga kommenteras inte.

Utöver de ändringar som redovisas innebär det nu presenterade förslaget att vissa bestämmelser i den nuvarande avfallsförordningen tas bort. Det gäller 21 a § om kommunens ansvar för insamling av hushållsavfall som utgörs av farligt avfall. Den bestämmelsen behövs inte eftersom kommunens ansvar för hushållsavfall, även farligt hushållsavfall, redan följer av 15 kap. miljöbalken. Det gäller också 49 § med ett bemyndigande för Naturvårdsverket, Socialstyrelsen och Statens jordbruksverk att meddela ytterligare föreskrifter för verkställigheten av förordningen. Bemyndigandet är oprecist och det är oklart om det fyller någon funktion.

8.2.1 Hantering som ska anses vara "återvinning" eller "bortskaffande"

Promemorians förslag: I avfallsförordningen anges att vissa hanteringar av avfall ska anses vara "återvinning" eller "bortskaffande" i den mening som avses i 15 kap. miljöbalken. De olika hanteringarna anges i bilagor till förordningen.

Skälen för promemorians förslag: Definitionerna av "insamling av avfall", "återvinning av avfall" och "bortskaffande av avfall" är i den nuvarande avfallsförordningen utformade i överensstämmelse med definitionerna i det nuvarande ramdirektivet. I

det nya ramdirektivet har dessa definitioner ändrats och i viss mån förtydligats. Definitionerna i avfallsförordningen bör anpassas till det nya direktivet.

Enligt förslaget i denna promemoria definieras ”återvinning” och ”bortskaffande” i 15 kap. miljöbalken samtidigt som regeringen där ges bemyndigande att meddela föreskrifter om vilka hanteringar av avfall som utgör återvinning och bortskaffande. Bilaga II till direktivet innehåller en inte uttömmande förteckning över återvinningsförfaranden. Bilaga I till direktivet innehåller en inte uttömmande förteckning över förfaranden för bortskaffande. De hanteringar som anges i direktivets bilagor bör i avfallsförordningen anges som hanteringar som ska anses vara bortskaffande respektive återvinning. Det innebär t.ex. att även lagring före de i bilagorna uppräknade återvinnings- och bortskaffningsförfarandena är att anse som återvinning eller bortskaffande. Vidare preciseras gränsen för när förbränning är så energieffektiv att den är att anse som återvinning och inte som bortskaffande.

8.2.2 Definition av ”farligt avfall”

Promemorians förslag: I avfallsförordningen avser uttrycket ”farligt avfall” ett ämne eller ett föremål som är avfall och som är markerat med en asterisk (*) i bilaga 1 till förordningen eller som har någon av de egenskaper som anges i bilaga 2 till förordningen.

Skälen för promemorians förslag: ”Farligt avfall” definieras i det nya ramdirektivet som avfall med minst en av de farliga egenskaper som anges i bilaga III till direktivet (artikel 3). Av direktivet framgår att det, liksom tidigare, ska finnas en förteckning över avfall som är farligt och att denna förteckning är bindande för medlemsstaterna (artikel 7.1). Enligt direktivet får en medlemsstat betrakta avfall som farligt avfall om det, trots att det

inte tas upp som farligt i förteckningen över avfall, har minst en av de egenskaper som anges i bilaga III till direktivet (artikel 7.2).

”Farligt avfall” definieras i den nuvarande avfallsförordningen som avfall som är markerat med en asterisk i bilaga 2 till förordningen (bilaga 2 motsvarar direktivets bindande förteckning över farligt avfall) eller annat avfall som har en eller flera av de egenskaper som anges i bilaga 3 till förordningen (motsvarar det nya direktivets bilaga III). Därutöver får, enligt 7 §, föreskrifter meddelas om att bestämmelserna om farligt avfall ska tillämpas också på slag av avfall som inte är farligt, om avfallet har någon av de farliga egenskaper som anges i bilaga 3.

I den nya avfallsförordningen bör farligt avfall definieras som ett ämne eller ett föremål som är avfall och som är markerat med en asterisk i en bilaga som motsvarar direktivets bindande förteckning (bilaga 1 till den nya avfallsförordningen) eller som har någon av de egenskaper som anges i en bilaga som motsvarar direktivets bilaga III (bilaga 2 till den nya avfallsförordningen).

Redan det faktum att ett ämne eller föremål är omnämnt i den bilaga som anger vilka slags avfall som ska anses vara farligt avfall innebär inte att ämnet eller föremålet är att anse som avfall eller farligt avfall. En förutsättning för att ämnet eller föremålet ska anses som avfall är att det uppfyller definitionen för avfall, dvs. att det rör sig om ett ämne eller ett föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

8.2.3 Definition av ”insamling”

Promemorians förslag: I avfallsförordningen avser termen ”insamling” inte bara insamling utan också uppsamling, sortering och inledande lagring av avfall för vidare transport.

Skälen för promemorians förslag: ”Insamling” definieras i direktivet som uppsamling av avfall, inbegripet försortering och inledande lagring av avfall för vidare transport till en avfallshandlingsanläggning (artikel 3). Termen ”insamling” bör därför i

den nya avfallsförordningen definieras som insamling, uppsamling, sortering eller inledande lagring av avfall för vidare transport. En skillnad jämfört med den nuvarande definitionen är att även inledande lagring omfattas av definitionen.

8.2.4 Definitioner av "handlare" och "mäklare"

Promemorians förslag: I avfallsförordningen avser termen "handlare" den som yrkesmässigt köper och säljer avfall och termen "mäklare" den som yrkesmässigt förmedlar avfall för återvinning eller bortskaffande.

Skälen för promemorians förslag: "Handlare" definieras i det nya ramdirektivet som företag som fungerar som huvudman för att köpa och därefter sälja avfall, inbegripet handlare som inte kommer i fysisk besittning av avfallet (artikel 3). "Mäklare" definieras i direktivet som företag som ombesörjer återvinning eller bortskaffande av avfall på andras vägnar, inbegripet mäklare som inte kommer i fysisk besittning av avfallet (artikel 3).

Det är inte lämpligt att använda ordet "företag" i den svenska författningstexten eftersom det ordet har en vidare språklig innebörd än vad som kan anses vara syftet med direktivets bestämmelser om handlare och mäklare. Det kan t.ex. vara ett nog så besvärligt företag för en mor eller en far att övertyga sin dotter eller son att hjälpa grannen med att ta hand om dennes returflaskor och gå med dem till en pantmaskin – även om sonen eller dottern får behålla panten. Direktivets bestämmelser om handlare och mäklare syftar inte på sådana företag utan på verksamheter som i svensk lagstiftning brukar beskrivas som yrkesmässiga.

I avfallsförordningen bör termen "handlare" definieras som den som yrkesmässigt köper och säljer avfall. En sådan definition omfattar även köpare och säljare som inte själva fysiskt befattar sig med det avfall som köps eller säljs. Termen "mäklare" bör definieras som den som yrkesmässigt förmedlar avfall för återvinning eller bortskaffande.

8.2.5 Definition av "PCB-produkt"

Promemorians förslag: I avfallsförordningen definieras "PCB-produkt" så att avfallsförordningens regler om hantering av PCB ska omfatta samma ämnen som förordningen (2007:19) om PCB m.m.

Skälen för promemorians förslag: Med PCB ska, enligt EG-rättens regler om hantering av avfall som innehåller PCB, också avses sådana PCB-liknande kemiska ämnen som i den svenska förordningen (2007:19) om PCB m.m. omfattas av termen "PCB-produkt". Med "PCB-produkt" avses polyklorerade bifenyler (PCB), polyklorerade terfenyler (PCT), monometyltetraklordifenylmetan, monometyldiklordifenylmetan, monometyldibromdifenyylmetan, varje blandning med en total halt av ämnena 1–5 överstigande 0,0050 viktprocent (50 vikt-ppm), samt isolerätskor med en total halt av PCB överstigande 0,0002 viktprocent (2 vikt-ppm). Innebörden av "PCB" bör vara densamma i avfallsförordningen som i förordningen om PCB m.m. och i avfallsförordningen bör därför införas en hänvisning till den definition som finns i förordningen om PCB.

8.2.6 Definition av "spillolja"

Promemorians förslag: I avfallsförordningen avser termen "spillolja" avfall som utgörs av

1. en hydraulolja, en olja avsedd för förbränningsmotorer eller växellådor, en smörjolja eller en olja för ett industriellt ändamål, om oljan är mineralbaserad, syntetisk eller vegetabilisk, och

2. rester av eldningsolja eller oljehaltigt drivmedel som har förvarats i en cistern eller annat oljehaltigt avfall som uppkommit efter rengöring.

Med spillolja avses inte en olja som är ätlig.

Skälen för promemorians förslag: ”Spillolja” definieras i direktivet som mineralbaserade eller syntetiska smörjoljor eller oljor för industriella ändamål som inte längre lämpar sig för det syfte som de ursprungligen var avsedda för, t.ex. använda oljor för förbränningsmotorer och växellådor samt turbinoljor och hydrauloljor.

I förordningen (1993:1268) om spillolja definieras ”spillolja” som begagnade mineraloljebaserade, vegetabiliska eller syntetiska oljeprodukter inklusive emulsioner, som varit avsedda att användas som smörjmedel eller för annat industriellt ändamål men som inte längre är tillåtna eller lämpliga att användas för sitt ursprungliga ändamål. Enligt förordningen avses med spillolja även rester av eldningsolja och drivmedel som förvarats i cistern samt annat oljehaltigt avfall som uppkommit efter rengöring.

Eftersom de svenska bestämmelserna om spillolja föreslås tas in i den nya avfallsförordningen, bör också definitionen i förordningen om spillolja – med vissa justeringar – föras in i den nya avfallsförordningen. Med ”spillolja” bör avses avfall som utgörs av en hydraulolja, en olja avsedd för förbränningsmotorer eller växellådor, en smörjolja eller en olja för ett industriellt ändamål, om oljan är mineralbaserad, syntetisk eller vegetabilisk. Med spillolja bör också avses avfall som utgörs av rester av eldningsolja eller oljehaltigt drivmedel som har förvarats i en cistern samt annat oljehaltigt avfall som har uppkommit efter rengöring. Till skillnad från direktivet omfattas även vegetabiliska oljor i den nu föreslagna definitionen. Avsikten är att definitionen av spillolja ska omfatta t.ex. hydrauloljor med rapsolja som bas. Avsikten är däremot inte att definitionen ska omfatta sådana oljor som är ätliga, t.ex. fritureoljor från livsmedelsindustri. Därför bör oljor som är ätliga inte omfattas av definitionen.

8.2.7 Undantag från förordningens tillämpning för vissa avfallsslag och hanteringar

Promemorians förslag: Bestämmelserna i avfallsförordningen ska inte tillämpas på

– naturligt material från jord- eller skogsbruk som är avsett att användas inom jord- eller skogsbruk eller för energi- produktion och där användningen inte skadar eller innebär någon olägenhet för människors hälsa eller miljön,

– icke-förorenad jord och annat naturligt material som har grävts ut i samband med en byggverksamhet, om det är säkerställt att materialet kommer att användas för byggnation i sitt naturliga tillstånd på den plats där grävningen utfördes,

– använt kärnbränsle eller kärnavfall,

– explosiva varor, och

– vissa animaliska biprodukter som är avsedda för annat än förbränning, deponering eller en biogas- eller komposterings- anläggning samt vissa djurkadaver som bortskaffas enligt särskilda EG-regler.

Skälen för promemorians förslag

Gränsdragning mot andra avfallsregler eller undantag

Den nuvarande avfallsförordningen, liksom den föreslagna nya avfallsförordningen, innehåller en upplysning om att det för vissa avfallsslag och vissa hanteringar av avfall finns ytterligare bestämmelser i andra författningar. Upplysningen är förenad med angivandet att om en sådan annan bestämmelse avviker från avfallsförordningen, gäller den andra bestämmelsen. Det är ett sätt att undvika dubbelreglering och att tala om vad som gäller i situationer då konkurrerande bestämmelser inte är förenliga med varandra.

I den nuvarande avfallsförordningen finns också bestämmelser om att vissa avfallsslag eller vissa hanteringar av avfall är helt undantagna från förordningens tillämpningsområde. Det gäller t.ex. i fråga om kärnbränsle och kärnavfall vars hantering regleras helt och hållet i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet. Det finns ingen bestämmelse i avfallsförordningen som behöver vara tillämplig på kärnavfall. Ett undantag från avfallsförordningen i sin helhet är därför motiverat för att inte skapa oklarhet.

Undantag från ramdirektivets och avfallsförordningens tillämpning

I artikel 2 i det nya ramdirektivet görs vissa undantag från direktivets tillämpningsområde. Vissa ämnen och föremål undantas generellt och andra undantas i den utsträckning de omfattas av annan gemenskapslagstiftning. De angivna undantagen från direktivets tillämpningsområde ger uttryck för hur gemenskapslagstiftaren har valt att avgränsa sina krav på medlemsstaterna och säger inget om hur medlemsstaterna ska eller bör ordna den nationella lagstiftning som behövs för att genomföra ramdirektivet och annan gemenskapslagstiftning om avfall. Sverige kan alltså välja att genomföra vissa delar av ramdirektivet med bestämmelser i den svenska avfallsförordningen och genomföra andra delar av ramdirektivet med bestämmelser i andra förordningar eller i miljöbalken. Sverige kan också välja att genomföra annan gemenskapslagstiftning med bestämmelser i avfallsförordningen. Ett undantag från ramdirektivets tillämpningsområde är alltså inte synonymt med att samma undantag måste eller bör göras från den svenska avfallsförordningens tillämpningsområde. Vilka avgränsningar som bör göras av avfallsförordningens tillämpningsområde är helt beroende av hur Sverige väljer att ordna det svenska regelverket. Det viktiga är att se till att ramdirektivets krav på medlemsstaterna uppfylls.

Undantag behövs bara för ämnen och föremål som är avfall

Det är viktigt att komma ihåg att för att ett ämne eller föremål överhuvudtaget ska omfattas av de krav som ställs i ramdirekti-

vet eller i den svenska avfallsförordningen måste det vara fråga om ett ämne eller föremål som är avfall. Det betyder att innehavaren av ämnet eller föremålet gör sig av med, avser att göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med ämnet eller föremålet. Det är alltså alltid nödvändigt att pröva innehavarens syften eller skyldigheter i fråga om att förfoga över ämnet eller föremålet.

Uttrycket ”göra sig av med” kan knappast anses omfatta t.ex. den situationen att man gör sig av med en diamantring eller en begagnad bil genom att sälja den på auktion för 150 000 kronor. Omständigheterna – föremålet, marknadsvärdet och sättet att ”göra sig av med” föremålet – talar emot ett antagande att det skulle vara fråga om att ”göra sig av med” ringen eller bilen i avfallsdirektivets mening. Att däremot slänga samma ring i en soptunna eller överge bilen i en skogsdunge är däremot en omständighet som talar för att ringen eller bilen utgör avfall alldeles oavsett att den i stället hade kunnat säljas eller har ett marknadsvärde. För att bättre förstå vad som menas med det från språklig synpunkt oprecisa uttrycket ”göra sig av med” är det också nödvändigt att se på de andra språkversionerna av direktivet. Så t.ex. är den engelska termen ”discard” och franskan använder verbet ”défaire” – båda beskriver på ett bättre sätt att det handlar om en situation där innehavarens intresse av föremålet inte handlar om att nyttiggöra sig föremålet utan snarare om att bara bli kvitt det.

Att ett ämne eller föremål är undantaget från direktivets eller avfallsförordningens tillämpningsområde har alltså betydelse bara i de situationer då ämnet eller föremålet är avfall.

Undantag behövs bara om det fyller en klarläggande funktion

Frågan om vilka undantag från avfallsförordningens tillämpningsområde som bör göras måste bedömas mot bakgrund av de krav som ställs i förordningen och mot behovet av att klarlägga att förordningens krav inte gäller för det fall ämnet eller föremålet i en konkret situation är avfall.

Naturligt material från jord- eller skogsbruk

I fråga om naturligt material från jord- eller skogsbruk som är avsett att användas inom jord- eller skogsbruk eller för energi-produktion och där användningen inte kan orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, är det troligt att det kommer att finnas fall där innehavarens hantering av det naturliga materialet handlar om en sådan kvittblivning som avses med uttrycket ”göra sig av med”, även om det kanske oftast kommer att finnas omständigheter som talar för motsatsen.

Direktivets undantag gäller bara för sådana naturliga material som används på ett sätt som inte skadar miljön eller utgör ett hot mot människors hälsa. För sådana situationer bör det också från svensk avfallskontrollsynpunkt inte vara nödvändigt att det naturliga materialet – när det är avfall – omfattas av avfallsförordningens krav. Ett uttryckligt undantag bör därför anges i den nya avfallsförordningen.

En fördel med ett sådant undantag är att när innehavaren kan visa att det naturliga materialet används på ett sätt som inte kan orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, så behöver man inte göra någon prövning av huruvida materialet är avfall eller inte.

Naturligt material som grävts ut i samband med en byggverksamhet

Ett liknande resonemang som för naturligt material från jord- eller skogsbruk kan föras i fråga om icke-förorenad jord och annat naturligt förekommande material som har grävts ut i samband med en byggverksamhet. I ramdirektivet undantas sådant material, om det är säkerställt att materialet kommer att användas för byggnation i sitt naturliga tillstånd på den plats där grävningen utfördes.

Det kan knappast anses nödvändigt att låta avfallsförordningens krav träffa hantering av icke-förorenad jord och annat naturligt material som har grävts upp och som i sitt naturliga tillstånd används igen på samma plats. När innehavaren av sådant material kan visa att materialet används för byggnation på samma

plats där det har grävts upp, bör man alltså inte – utifrån de intressen som avfallsförordningen är avsedd att skydda – behöva pröva huruvida materialet utgör avfall eller inte.

Ofarliga sediment som flyttas i ytvatten

Från direktivets tillämpningsområde undantas också sediment som flyttats i ytvatten vid underhåll av vatten och vattenvägar eller för att förhindra översvämning eller mildra effekterna av översvämning och torka eller för återvinning av mark från havet. Som förutsättning för undantaget gäller att det är bevisat att sedimenten är icke-farliga.

All sådan hantering av sediment är vattenverksamheter i den mening som avses i 11 kap. miljöbalken och blir därför – i alla situationer som har någon betydelse – föremål för särskild reglering och kontroll. Det finns dock inget behov av ett uttryckligt undantag från avfallsförordningens bestämmelser, tvärtom bör det i fråga om ofarliga sediment finnas möjlighet att ge dispens från miljöbalkens dumpningsförbud.

Explosiva varor

I det svenska regelverket omfattas hantering av explosiva varor av lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor och av förordningen (1988:1145) brandfarliga och explosiva varor. Med ”hantering” avses bl.a. transport och omhändertagande (3 § lagen om brandfarliga och explosiva varor). Syftet är att hanteringen av explosiva varor, inklusive omhändertagande, regleras uttömmande i de särskilda reglerna om explosiva varor. Bestämmelserna i avfallsförordningen bör därför inte omfatta hanteringen av explosiva varor.

Animaliska biprodukter och kroppar från djur

Från direktivets tillämpningsområde undantas också vissa animaliska biprodukter och vissa kadaver från djur i den utsträckning de omfattas av annan gemenskapslagstiftning. I Europaparlamen-

tets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 av den 3 oktober 2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel (EGT L 273, 10.10.2002, s. 1, Celex 32002R1774) finns bestämmelser om bl.a. bortskaffande av animaliska biprodukter. EG-förordningen är direkt tillämplig i medlemsländerna. Det bör inte finnas något behov av att låta avfallsförordningens krav gälla för animaliska biprodukter som omfattas av förordning (EG) nr 1774/2002 och kroppar från djur som bortskaffas enligt den förordningen.

Utvinningsavfall

Hantering av utvinningsavfall omfattas av förordningen (2008:722) om utvinningsavfall. Med förordningen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/21/EG av den 15 mars 2006 om hantering av avfall från utvinningsindustrin och om ändring av direktiv 2004/35/EG. Bestämmelsen i direktivet om bevarande av dokumentation (artikel 17.2) genomförs dock med avfallsförordningens bestämmelser om anteckningsskyldighet. Vidare hänvisas i förordningen om utvinningsavfall till vissa definitioner i avfallsförordningen. Det finns inget behov av att uttryckligen undanta utvinningsavfall från avfallsförordningens tillämpningsområde. Av avfallsförordningen följer att i den mån en bestämmelse i förordningen om utvinningsavfall avviker från avfallsförordningen gäller bestämmelsen i förordningen om utvinningsavfall.

Kärnbränsle, kärnavfall och annat radioaktivt avfall

Från direktivets tillämpningsområde undantas radioaktivt avfall. I svensk rätt regleras hantering av kärnbränsle och kärnavfall i helt och hållet i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet. Det finns ingen bestämmelse i avfallsförordningen som behöver vara tillämplig på använt kärnbränsle eller kärnavfall.

Bestämmelser om hantering av radioaktivt avfall som inte är kärnbränsle eller kärnavfall finns i strålskyddslagen (1988:220)

och strålskyddsförordningen (1988:293). Viss hantering regleras i förordningen (2007:193) om producentansvar för vissa radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor. I den mån som bestämmelserna i strålskyddsförordningen och producentansvarsförordningen avviker från avfallsförordningen bör, på samma sätt som för andra specialregler, specialförordningarnas bestämmelser gälla.

Gasformiga utsläpp, avloppsvatten och icke-utgrävd förorenad mark

Från direktivets tillämpningsområde undantas gasformiga utsläpp till luften och mark, inklusive icke-utgrävd förorenad jord och byggnader med permanent markkontakt. Avloppsvatten undantas i den utsträckning som det omfattas av annan gemenskapslagstiftning.

Utsläpp av avloppsvatten och utsläpp av gas omfattas av reglering i 9 kap. miljöbalken. Där finns bestämmelser om bl.a. förbud mot vissa verksamheter. Förorenad mark omfattas av reglering i 10 kap. miljöbalken, där bl.a. ansvaret för efterbehandling av sådan mark regleras. Från den nuvarande avfallsförordningens tillämpningsområde görs inte något undantag för avloppsvatten, gas eller mark. Det har inte framkommit att det finns något behov av att uttryckligen undanta gasformiga utsläpp, avloppsvatten och icke-utgrävd förorenad mark från avfallsförordningens bestämmelser.

8.2.8 Biprodukter

Promemorians förslag: Avfallsförordningen ska inte tillämpas på ett ämne eller föremål som

1. har uppkommit i en tillverkningsprocess där huvudsyftet inte är att producera ämnet eller föremålet men där produktionen av ämnet eller föremålet är en nödvändig del i den huvudsakliga tillverkningsprocessen,

2. kan användas direkt utan någon annan bearbetning än den bearbetning som i industriell praxis är normal, och

3. kommer att fortsätta att användas på ett sätt som är hälso- och miljömässigt godtagbart och som inte strider mot lag eller annan författning.

Skälen för promemorians förslag: Det har ofta diskuterats om en restprodukt som uppkommer vid tillverkningen av en annan produkt är avfall – och ska omfattas av avfallsregelverkets krav – eller får betraktas som vilken råvara som helst för tillverkningen av ytterligare en annan produkt.

Som framgått av föregående avsnitt är frågan om restprodukten är avfall eller inte beroende av innehavarens syfte eller intresse när det gäller att nyttiggöra sig restprodukten. Man måste pröva om innehavarens faktiska eller planerade förfogande över restprodukten verkligen handlar om att nyttiggöra sig den eller om att ”göra sig av med” restprodukten i meningen att bli kvitt den. Som avfallsdefinitionen är skriven, är det inte möjligt att enbart genom att titta på ett ämne eller föremål konstatera ett det är avfall eller att det inte är avfall (såvida det inte är fråga om ett ämne eller föremål som innehavaren är skyldig att göra sig av med, men en sådan konfiskation av egendom är sällsynt i svensk rätt). Det är alltså nödvändigt att utifrån omständigheterna i varje enskilt fall göra en bedömning av innehavarens faktiska eller planerade förfogande.

”Biprodukt” är den term som i det nya ramdirektivet används för att beteckna en restprodukt som med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet inte behöver betraktas som avfall. I direktivet anges omständigheter som måste vara uppfyllda för att en restprodukt ska kunna anses som en biprodukt i stället för som avfall (artikel 5). Det är omständigheter som talar för att innehavarens förfogande över ämnet eller föremålet bör kunna betraktas som ett nyttiggörande och inte som kvittblivning, men det är också omständigheter som talar för att det inte finns behov av att ämnet eller föremålet omfattas av avfallsregelverkets krav.

Artikeln om biprodukter ger uttryck för presumtionen att en restprodukt är avfall (dvs. den omständigheten att ämnet eller föremålet har uppkommit i en tillverkningsprocess som inte syftar till att tillverka ämnet eller föremålet talar för att innehavaren behöver eller avser att ”göra sig av med” restprodukten i meningen att bli kvitt den). I artikeln anges sedan omständigheter (artikel 5.1 a–d) som medlemsstaterna måste se till att de är uppfyllda för att trots denna presumtion få betrakta restprodukten som en biprodukt.

En omständighet som måste vara uppfylld är att produktionen av restprodukten är en nödvändig del i den huvudsakliga tillverkningsprocessen (artikel 5.1 c). Detta är en beskrivning av vad som i artikeln menas med en restprodukt.

En annan omständighet som måste vara uppfylld är att restprodukten ska kunna användas direkt utan någon annan bearbetning än normal industriell praxis (artikel 5.1 b). Artikeln är oklar på denna punkt eftersom den inte säger något om vilken industriell praxis som avses. Ordalydelsen ger nämligen utrymme för tolkningen att det som i avfallshanteringssammanhang är normal industriell praxis för att rengöra förorenat avfall också kan vara sådan ”normal industriell praxis” som avses i artikel 5.1 b. Kravet att restprodukten ska kunna användas ”direkt” indikerar dock att det inte får finnas behov av något mellanbehandlingsled som annars normalt inte förekommer för att i den fortsatta industriella

produktionen kunna använda sådana ämnen eller föremål som motsvarar restprodukten.

En tredje omständighet som måste vara uppfylld är att det ska vara säkerställt att restprodukten kommer att fortsätta att användas (artikel 5.1 a). Innehavaren måste alltså kunna visa att det finns en planerad användning för restprodukten och att den användningen kommer att bli verklighet. Om innehavaren kan visa detta, är det en omständighet som talar för att innehavarens förfogande över restprodukten handlar om att nyttiggöra sig den.

En fjärde omständighet som måste vara uppfylld är att den fortsatta användningen ska vara laglig, dvs. uppfylla alla relevanta produkt-, miljö- och hälsoskyddskrav för den specifika användningen och inte leda till allmänt negativa följder för miljön eller människors hälsa (artikel 5.1 d). Om innehavaren kan visa detta, är det en omständighet som talar för att innehavarens förfogande över restprodukten såväl handlar om att nyttiggöra sig produkten som att förfogandet inte behöver omfattas av avfallsregelverkets krav.

Om samtliga dessa omständigheter är uppfyllda, bör det inte vara nödvändigt att restprodukten omfattas av den svenska avfallsförordningens krav. Det finns nämligen inga bestämmelser i avfallsförordningen som behöver få tillämpning i sådana situationer. Det bör då inte heller vara nödvändigt att pröva om restprodukten är avfall eller inte, dvs. det är inte nödvändigt att pröva om innehavarens förfogande över restprodukten är ett nyttiggörande eller ett "göra sig av med" i betydelsen kvittblivning. Direktivets artikel om biprodukter bör därför komma till uttryck som en bestämmelse om undantag från den svenska avfallsförordningens tillämpning.

Bestämmelsen bör formuleras som ett undantag från avfallsförordningens tillämpning på ett ämne eller föremål som *dels* (1) har uppkommit i en tillverkningsprocess där huvudsyftet inte är att producera ämnet eller föremålet men där produktionen av ämnet eller föremålet är en nödvändig del i den huvudsakliga tillverkningsprocessen, *dels* (2) kan användas direkt utan någon annan bearbetning än den bearbetning som i industriell praxis är

normal och *dels* (3) kommer att fortsätta att användas på ett sätt som är hälso- och miljömässigt godtagbart och som inte strider mot lag eller annan författning. Den första punkten avser restproduktens uppkomst (motsvarar artikel 5.1 ingressen och c). Den andra punkten avser restproduktens egenskaper i fråga om att kunna användas som råvara för ett annat nyttiggörande (motsvarar artikel 5.1 b). Den tredje punkten avser den faktiska eller planerade användningen av restprodukten (motsvarar artikel 5.1 a och d).

Enligt direktivets artikel 5.2 kan gemenskapslagstiftaren komma att ta fram kriterier som måste vara uppfyllda för att ett specifikt ämne eller föremål ska betraktas som en biprodukt och inte som avfall. Om sådana kriterier tas fram, kan det nu föreslagna undantaget från avfallsförordningens krav – beroende på hur kriterierna utformas och vilka krav som vid den tidpunkten finns i avfallsförordningen – komma att behöva ändras.

8.2.9 När avfall upphör att vara avfall

Promemorians förslag: Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om att avfallsförordningen inte ska tillämpas på avfall som har återvunnits och utgörs av ett ämne eller föremål som

1. är avsett att allmänt kunna användas för ett visst ändamål,
2. det finns en efterfrågan på,
3. uppfyller de tekniska krav som enligt lag eller annan författning gäller för den avsedda användningen,
4. innebär att den avsedda användningen är hälso- och miljömässigt godtagbar, och
5. uppfyller de kriterier som Europeiska kommissionen har beslutat enligt artikel 6.2 i direktiv 2008/98/EG.

Skälen för promemorians förslag: Det kan ibland vara svårt att bedöma vid vilken tidpunkt eller under vilka omständigheter ett ämne eller ett föremål som är avfall, och som har genomgått

en återvinningshantering, upphör att vara avfall. Den bedömningen underlättas inte av att ämnet eller föremålet under återvinningshanteringen eller efter återvinningshanteringen finns hos en annan innehavare än den som först "gjorde sig av med" ämnet eller föremålet. Som avfallsdefinitionen är skriven, är det nämligen nödvändigt att pröva den aktuella innehavarens faktiska eller planerade förfogande över ämnet eller föremålet. Att ämnet eller föremålet vid en viss tidpunkt blev avfall (dvs. innehavaren "gjorde sig av med" eller avsåg att "göra sig av med" ämnet eller föremålet) innebär dock att den innehavaren blev skyldig att hantera ämnet eller föremålet på det sätt som följer av avfallsregelverket. Vad krävs då i fråga om avfallshantering för att man ska kunna dra slutsatsen att samma innehavare inte längre "gör sig av med" eller avser att "göra sig av med" ämnet eller föremålet? Och om ämnet eller föremålet har bytt innehavare (som kan ha helt andra intressen i fråga om att "göra sig av med" eller nyttiggöra sig ämnet eller föremålet) – vad krävs för att man ska kunna dra slutsatsen att den nya innehavaren inte "gör sig av med" eller avser att "göra sig av med" ämnet eller föremålet utan i stället nyttiggör sig eller avser att nyttiggöra sig det?

I direktivet anges vissa villkor utifrån vilka kriterier kan tas fram för att avgöra när avfall upphör att vara avfall. Dessa villkor riktar sig främst till gemenskapslagstiftaren som ska ta fram kriterier för vissa avfallsslag. Det pågår nu ett arbete inom kommissionen med att ta fram gemensamma kriterier för när vissa avfallsslag ska anses ha upphört att vara avfall. Sådana kriterier kommer att underlätta tillämpningen av avfallsregelverket.

Ett villkor som enligt direktivet ska vara uppfyllt för att avfall ska kunna anses ha upphört att vara avfall är att ämnet eller föremålet ska användas allmänt för specifika ändamål (artikel 6.1 a). Ett annat villkor är att det ska finnas en marknad för eller efterfrågan på sådana ämnen eller föremål (artikel 6.1 b). Vidare ska ämnet eller föremålet uppfylla de tekniska kraven för de specifika ändamålen och befintlig lagstiftning och normer för produkter (artikel 6.1 c). Slutligen krävs att användningen av ämnet eller

föremålet inte kommer att leda till allmänt negativa följder för miljön eller människors hälsa (artikel 6.1 d).

När de villkor som anges i direktivets artikel 6.1 är uppfyllda bör ett ämne eller ett föremål som uppfyller de gemensamma kriterierna kunna undantas från avfallsförordningens tillämpningsområde. Det finns inga bestämmelser i avfallsförordningen som behöver få tillämpning i sådana situationer. Liksom för biprodukter innebär ett sådant undantag från avfallsförordningens bestämmelser att det inte är nödvändigt att pröva om ämnet eller föremålets innehavare ”gör sig av med” eller ”avser att göra sig av med” det.

Bestämmelsen bör utformas som en möjlighet för Naturvårdsverket att meddela föreskrifter om undantag från avfallsförordningens tillämpningsområde. Möjligheten att meddela sådana föreskrifter bör omfatta avfall som har återvunnits genom en hantering som ska anses vara återvinning och som *dels* (1) är avsett att allmänt kunna användas för ett visst ändamål, *dels* (2) det finns en efterfrågan på, *dels* (3) uppfyller de tekniska krav som enligt lag eller annan författning gäller den avsedda användningen, *dels* (4) innebär att den avsedda användningen är hälso- och miljömässigt godtagbar och *dels* (5) uppfyller de kriterier som har beslutats av kommissionen.

8.2.10 Anmälningssplikt

Promemorians förslag: Den tillståndsplikt som i dag gäller för transport av avfall ersätts med en anmälningssplikt. Anmälningssplikten gäller den som samlar in eller transporterar avfall i en yrkesmässig verksamhet där insamling eller transport av avfall är normalt och regelbundet förekommande. Undantag görs för insamling som sker inom ramen för en annan verksamhet som inte syftar till insamling men där insamling normalt förekommer. Anmälningssplikt gäller dock alltid för den som samlar in eller transporterar avfall som innehåller kvicksilver, cyanid, kadmium eller en PCB-produkt. Anmälningssplikt ska även gälla för handlare och mäklare. Länsstyrelsen ska föra ett register över anmälda verksamhetsutövare. Kravet att en anmälan ska förnyas vart femte år tas bort.

Skälen för promemorians förslag

Enligt artikel 26 i direktivet krävs att en nationell myndighet för ett register över verksamhetsutövare som yrkesmässigt samlar in eller transporterar avfall, handlare och mäklare samt verksamhetsutövare som har för avsikt att återvinna eller bortskaffa avfall. Kravet på registrering gäller inte för aktörer som omfattas av tillståndskrav.

Liknande krav på registrering ställs i det nuvarande ramdirektivet och motsvaras i avfallsförordningen huvudsakligen av krav på anmälan till länsstyrelsen. Systemet med anmälningssplikt bör finnas kvar och länsstyrelsen bör föra ett register över de verksamhetsutövare som är anmälda.

Transportörer

Enligt den nuvarande avfallsförordningen får avfall transporteras yrkesmässigt endast av den som har särskilt tillstånd (26 §). För den som bedriver en verksamhet där farligt avfall uppkommer

krävs det ett tillstånd om det avfall som transporteras överskrider en viss mängd eller om transporten avser avfall som innehåller PCB, kvicksilver (med undantag för hela lysrör eller andra ljuskällor), cyanid eller kadmium (27 §). För transporter av farligt avfall som har uppkommit i en yrkesmässig verksamhet, och som inte är tillståndspliktiga, krävs anmälan. En sådan anmälan ska förnyas vart femte år (34 §).

Det nuvarande kravet på tillstånd innebär att den svenska regeringen delvis går längre än vad som krävs enligt EG-rätten. Tillståndskravet bör upphävas och ersättas med ett anmälningskrav.

Enligt det nya ramdirektivet ska registreringsplikt, liksom tidigare, gälla den som yrkesmässigt transporterar avfall. Enligt ett avgörande från EG-domstolen omfattar kravet på registrering dem som inom ramen för sin yrkesmässiga verksamhet normalt och regelbundet ombesörjer transport av avfall, oavsett om avfallet produceras av någon annan eller av dem själva (EG-domstolens mål C-270/03 Europeiska kommissionen mot Italienska republiken, REG 2005 I-5233). Enligt domstolen kan undantag inte göras på grund av avfallens beskaffenhet och mängd. Anmälningsplikt bör därför gälla för den som transporterar avfall, om transportererna sker i en yrkesmässig verksamhet där transport av avfall är normalt och regelbundet förekommande.

I det tidigare remitterade förslaget föreslogs att anmälningsplikten skulle omfatta den som per kalenderår i sin verksamhet transporterar sammanlagt mer än 100 kilogram eller 100 liter farligt avfall, eller mer än 10 ton eller 50 kubikmeter övrigt avfall. Mot bakgrund av EG-domstolens dom får dock inte mängdgränser vara avgörande för när anmälningsplikt ska inträda. Man kan tänka sig fall där en enstaka transport av en större mängd avfall inte kan anses som yrkesmässig, även om en viss mängdgräns överskrids. Likaså kan man tänka sig fall där en verksamhetsutövare i sin yrkesmässiga verksamhet, utan att nå upp till angivna mängdgränser, regelmässigt utför transporter på ett sådant sätt att transportererna bör anses som yrkesmässiga. Vid bedömningen av när transporter av avfall är att anse som normalt och

regelbundet förekommande är det naturligtvis så att mängden avfall och frekvensen av transporter har betydelse.

Anmälningsskyldighet bör, liksom i dag, alltid gälla för transport av avfall som innehåller kvicksilver (med undantag för hela lysrör eller andra ljuskällor), cyanid, kadmium eller PCB. Innehållsgraden av ”PCB” bör vara densamma i avfallsförordningen som i förordningen om PCB m.m. och i avfallsförordningen bör därför införas en hänvisning till den definition som finns i förordningen om PCB. Det förslaget presenteras i avsnitt 8.2.5.

Eftersom avfallstransporterna ska omfattas av en anmälan fyller det nuvarande kravet på förnyad anmälan vart femte år ingen funktion. Även utan krav på förnyad anmälan måste den som är anmälningsskyldig se till att anmälan är korrekt, dvs. att den anmälan som verksamheten omfattas av innehåller aktuella uppgifter.

Insamlare

Enligt den nuvarande avfallsförordningen gäller anmälningsskyldighet för den som yrkesmässigt samlar in avfall (37 §). Det nya ramdirektivet innebär, liksom det nuvarande, krav på registrering för yrkesmässig insamling. Liksom för transportörer bör anmälningsskyldigheten för insamlare gälla verksamheter där insamling av avfall är normalt och regelbundet förekommande.

I skälen för det nya direktivet (17) anges att system för insamling av avfall som inte sker yrkesmässigt inte bör bli föremål för registrering eftersom de utgör en lägre risk och bidrar till en separat avfallsinsamling. Som exempel på verksamheter som inte bör bli föremål för registrering nämns ”apotekens insamling av läkemedelsavfall, affärers system för återtagning av konsumtionsvaror och kollektiva system i skolor”. Mot bakgrund av detta bör anmälningsskyldighet inte gälla för insamling som sker inom ramen för en annan verksamhet som syftar till annat än insamling men där insamling normalt förekommer. Utöver butikens insamling av t.ex. batterier och läkemedel gör detta undantag

möjligt att inom ramen för t.ex. en fastighetsskötsel ägna sig åt intern insamling av t.ex. batterier och glödlampor.

Anmälningssplikt för insamlare bör, liksom för transportörer, alltid gälla för avfall som innehåller kvicksilver (med undantag för hela lysrör eller andra ljuskällor), cyanid, kadmium eller en PCB-produkt.

Handlare och mäklare

Enligt den nuvarande avfallsförordningen gäller anmälningssplikt för den som för någon annans räkning ombesörjer återvinning eller bortskaffande av avfall (37 §). Enligt det nya ramdirektivet ska handlare och mäklare omfattas av registreringsplikt. Därför bör den nya avfallsförordningen innebära anmälningssplikt för handlare och mäklare.

Verksamhetsutövare som återvinner eller bortskaffar avfall

Enligt det nya ramdirektivet ska det krävas tillstånd för verksamhetsutövare som har för avsikt att behandla avfall (artikel 23). Med behandling avses enligt direktivet återvinnings- eller bortskaffningsförfaranden, inklusive beredning för återvinning eller bortskaffande (artikel 3). Enligt direktivet får man under vissa förutsättningar göra undantag från tillståndskravet (artiklarna 24 och 25). Om medlemsstaten använder sig av möjligheten att göra undantag från tillståndskravet för vissa verksamheter, gäller enligt artikel 26 att verksamheterna ska omfattas av en registreringsplikt.

Frågor om tillståndsplikt för bl.a. anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall behandlas i 9 kap. miljöbalken och i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Direktivets bestämmelser om krav på tillstånd kan föranleda ändringar förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. De ändringarna behandlas inte i vidare i denna promemoria utan kommer att tas om hand i ett annat lagstiftningsärende under hösten 2009. I samband med det arbetet kan det bli aktuellt att – i den mån som direktivets möjlighet till undantag

från tillståndsplikt utnyttjas – införa ytterligare bestämmelser om anmälningsplikt.

8.2.11 Möjlighet att lämna hushållsavfall till någon annan än kommunen

Promemorians förslag: För den som bedriver en yrkesmässig verksamhet införs det en möjlighet att lämna hushållsavfall till någon annan än kommunen eller den som kommunen har anlitat. En förutsättning är att den som tar hand om avfallet kan visa att det hanteras på det sätt som är mest lämpligt enligt avfallshierarkin. Möjligheten att lämna hushållsavfall till någon annan än kommunen gäller inte för hushållsavfall som har uppkommit i andra bostäder än hotell eller institutioner för vård eller tillsyn. Den som avser att låta någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar hantera hushållsavfall ska anmäla detta till kommunen.

Skälen för promemorians förslag

Behovet av ändring

I miljöbalken definieras hushållsavfall som sådant avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. Det jämförliga avfallet är, enligt förarbetena, sådant avfall som i renhållningssammanhang är jämförligt med avfall från hushåll. Det är avfall som uppkommer som följd av att människor uppehåller sig i en lokal, t.ex. avfall från personalmatsalar och toalettavfall (prop. 1997/98:45, Del 2, s. 185).

Kommunen ska i dag, om det behövs för att tillgodose såväl skyddet för människors hälsa och miljön som enskilda intressen, svara för att hushållsavfall transporteras till en behandlingsanläggning och återvinns eller bortskaffas (nuvarande 15 kap. 8 § miljöbalken som motsvarar den förslagna nya 15 kap. 12 §). Endast kommunen eller den som kommunen anlitar får sköta trans-

porten (nuvarande 15 kap. 21 § som motsvarar den förslagna nya 15 kap. 16 §). Kommunens ansvar och ensamrätt kallas ofta för det kommunala monopolet.

Det råder delade meningar om vilket avfall som mer exakt omfattas av uttrycket ”jämförligt avfall” och vilket avfall som faller utanför definitionen av hushållsavfall och därmed utanför det kommunala monopolet. Dagens reglering skapar därför en oklar rättslig situation såväl för företag som för kommuner.

I arbetet med att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan kommuner och privata aktörer skickade Naturvårdsverket i två omgångar under 2007 ut förslag till vägledning på remiss. Förslaget kritiserades av flera aktörer och endast en begränsad vägledning om vad som menas med hushållsavfall har getts ut. Det har visat sig svårt att hitta en logisk och accepterad gräns för vilket avfall som ska omfattas av den nuvarande definitionen av hushållsavfall. Det finns i dag en risk för olika tillämpning i olika delar av landet. Den otydliga gränsen har också gett upphov till en rad konflikter mellan avfallsinnehavare, privata avfallsaktörer och kommunerna.

Avfallshanteringen i Sverige har under de senaste åren genomgått en positiv utveckling och en rad åtgärder har genomförts i syfte att minska deponeringen av avfall och i stället öka återvinningen och resursutnyttjandet av avfallet. Andra avfallsaktörer än de kommunala hanterar i dag avfall på ett fullt tillfredsställande sätt. I dag finns tillfredställande regler för hantering av avfall i olika led. Det kan ifrågasättas varför en verksamhetsutövare inte ska kunna välja avfallsaktör för hushållsavfall när det är möjligt för annat avfall. En verksamhetsutövare som utöver hushållsavfall ger upphov till annat avfall har i dag svårt att på ett effektivt sätt samordna avfallsinsamlingen. I dag saknas möjlighet för en verksamhetsutövare att välja en annan metod för behandling av hushållsavfall, även en mer miljövänlig metod, än den som kommunen tillämpar. Den nuvarande regleringen innebär vidare att man inte tar vara på de möjligheter till konkurrens som skulle kunna finnas på hushållsavfallsområdet. Den bristande konkurrensen kan också innebära att man inte tar vara på möjligheter till

effektivisering, teknikutveckling och anpassning till verksamhetsutövarens behov. Dessa brister kan i sin tur leda till ett sämre miljömässigt omhändertagande av avfallet än vad som annars skulle vara fallet.

Den nuvarande ordningen där det endast är kommunerna som hanterar hushållsavfall från såväl hushållen som från andra verksamheter innebär att kostnaderna för hanteringen av avfallet från hushållen till viss del finansieras av intäkterna för kommunens hantering av det jämförliga avfallet från andra verksamheter. Denna ordning kan ifrågasättas. Enligt ramdirektivet ska kostnaderna för avfallshantering, i enlighet med principen om att förorenaren ska betala, belasta avfallsproducenten eller avfallsinnehavaren (artikel 14.1) – avfallshantering ska ha sitt rätta pris.

Naturvårdsverket har i sin analys av ett förslag om att ändra hushållsavfallsdefinitionen till att endast omfatta avfall från hushåll, utöver positiva konsekvenser, även pekat på en rad negativa konsekvenser. Särskilt för hushållsavfall från små verksamheter skulle det medföra fler transporter, mer administration samt eventuellt behov av större avfallsutrymmen och större avfallskärl. En ökad konkurrens, regelförenkling och möjlighet att samordna hanteringen av hushållsavfall med annat avfall, bör kunna uppnås utan en så genomgripande förändring som en sådan ändring av definitionen skulle innebära.

Möjlighet att välja avfallsentreprenör för hushållsavfall

För den som bedriver en yrkesmässig verksamhet bör det införas en möjlighet att anlita någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar för att transportera bort och i övrigt ta hand om hushållsavfall uppkommer i samband med verksamheten. Med en sådan möjlighet kan verksamhetsutövaren anlita samma entreprenör för hushållsavfall som för annat avfall.

En förutsättning för att en verksamhetsutövare ska få lämna hushållsavfall till någon annan än kommunen bör vara att den som tar hand om avfallet kan visa att avfallet kommer att hante-

ras på det sätt som är mest lämpligt enligt den nya föreslagna 15 kap. 1 § miljöbalken, dvs. enligt den prioritetsordning som avfallshierarkin ger uttryck för. Den som vill lämna sitt hushållsavfall till någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar bör alltså ha en skyldighet att skaffa sig information om hur den som tar hand om avfallet avser att hantera det. Det bör vara tillräckligt att den som lämnar sitt avfall till en entreprenör försäkras om entreprenörens avsikt, t.ex. genom information om till vilken behandlingsanläggning avfallet avses att transporteras. Att avfallet sedan också omhändertas i enlighet med entreprenörens avsikt bör sedan kunna kontrolleras inom ramen för den ordinarie tillsynen över avfallshanterarna. Om en entreprenör inte håller måttet, bör det kunna läggas till grund för antagandet att det inte längre finns förutsättningar för verksamhetsutövare att lämna hushållsavfall till den entreprenören. Kommunen bör då kunna förelägga verksamhetsutövaren att upphöra med att lämna sitt avfall till den entreprenören. Om verksamhetsutövaren då inte väljer att i stället lämna sitt avfall till någon annan som hanterar avfallet på lämpligt sätt, riskerar verksamhetsutövaren att man inte längre kan anse att förutsättningarna för att få lämna avfallet till någon annan än kommunen är uppfyllda.

Att avfallet ska hanteras på det sätt som är mest lämpligt enligt 15 kap. 1 § miljöbalken innebär att samma krav ställs på de privata entreprenörerna som på kommunerna. Det innebär t.ex. att energiåtervinning får ske endast om det är lämpligare än materialåtervinning och att biologisk behandling ska prioriteras före sådan förbränning som innebär energiåtervinning.

För att undvika att hushållsavfall lämnas till oseriösa entreprenörer bör det krävas att avfallslämnaren kontrollerar att den som tar emot avfallet omfattas av en anmälan eller ett tillstånd för hanteringen av avfallet. Se avsnitt 8.2.12.

Kommunen bör ha kvar ansvaret för allt hushållsavfall som en verksamhetsutövare inte aktivt väljer att lämna till någon annan. Kommunens exklusiva ansvar för ”därmed jämförligt avfall” bör

alltså upphöra endast i fråga om avfall som en verksamhetsutövare aktivt väljer att lämna till någon annan.

Möjligheten att anlita någon annan än kommunen bör också gälla hushållsavfall som uppkommer i yrkesmässiga verksamheter som hotell och institutioner för vård eller tillsyn. I sådana verksamheter kan det uppkomma även annat än hushållsavfall och det kan där uppstå gränsdragningsproblem mellan vad som är att anse som hushållsavfall respektive vad som är att anse som annat avfall. Att låta även hushållsavfall från hotell och liknande verksamheter omfattas av en möjlighet att hantera det på samma sätt som övrigt avfall bör därför kunna medföra både samordningsvinster och regelförenkling.

Möjligheten att anlita någon annan än kommunen bör dock inte gälla hushållsavfall som uppkommer i andra privatbostäder eller i samband med verksamheter som bedrivs i sådana privatbostäder. Det finns inte några samordningsvinster med att låta sådant hushållsavfall lämnas till annan än kommunens entreprenör. Dessutom kan det i fall där en yrkesmässig verksamhet bedrivs i hemmet vara svårt att dra gränsen mellan hushållsavfall från den yrkesmässiga verksamheten och annat hushållsavfall.

Några förändringar i övrigt sker inte i fråga om kommunernas ansvar eller kompetens. Kommunerna är således även i fortsättningen bundna av självkostnadsprincipen.

Då kommunen även fortsättningsvis har det generella ansvaret för omhändertagandet av hushållsavfall, och även tillsynsansvaret över avfallshanteringen, behöver kommunen få information om vilka verksamhetsutövare som väljer att lämna sitt hushållsavfall till någon annan än kommunen. Därför bör den som avser att anlita någon annan än kommunens entreprenör för hantering av hushållsavfall ha en skyldighet att anmäla det till kommunen, liksom att underrätta kommunen när verksamhetsutövaren inte längre avser eller har förutsättningar att lämna avfallet till någon annan.

I de fall där verksamhetsutövaren inte själv äger den fastighet där verksamheten bedrivs kan det i praktiken bli så att fastighetsägaren förmedlar en anmälan från verksamhetsutövaren till kom-

munen. Det är normalt fastighetsägaren som är avgiftsskyldig enligt kommunens avfallstaxa och som sedan i sin tur debiterar nyttjanderättshavaren (verksamhetsutövaren), t.ex. som en del av hyran. Om nyttjanderättshavaren, genom avtal med någon annan än kommunens entreprenör, betalar för avfallshantering ligger det i nyttjanderättshavarens intresse att inte betala dubbelt. Det bör därför inte några uppstå problem med anmälan till kommunen till följd av att verksamhetsutövaren inte själv äger den fastighet där verksamheten bedrivs.

Förslagen i denna promemoria innebär vidare att kommunens nuvarande möjlighet att meddela föreskrifter om skyldighet att lämna de uppgifter som behövs för den kommunala renhållningsordningen utökas till att omfatta även hushållsavfall som uppkommer i eller i samband med verksamheten och som tas om hand av någon annan än kommunen.

Avsikten med det nu presenterade förslaget är att ta tillvara de positiva effekterna av den inskränkning av kommunernas monopol som en ändring av definitionen av hushållsavfall skulle ha inneburit samtidigt som de negativa konsekvenserna av en sådan ny definition i stort sett undviks. Fördelarna är störst för de verksamhetsutövare som vill samordna hanteringen av hushållsavfall med hanteringen av annat avfall, samt för verksamhetsutövare där privata avfallsaktörer kan erbjuda en lika bra eller bättre avfallshantering till ett lägre pris än kommunen. För de verksamhetsutövare där det kommunala ansvaret i dag fungerar tillfredsställande, kommer hanteringen av hushållsavfall att fungera på samma sätt som tidigare. Förslaget innebär i praktiken en regelförenkling då gränsen för vad som omfattas av definitionen av hushållsavfall inte längre bör ge upphov till några konflikter.

8.2.12 Kontroll när man lämnar avfall till någon annan

Promemorians förslag: Den som i en yrkesmässig verksamhet lämnar avfall för hantering till någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar ska kontrollera att den som tar emot avfallet (transportören eller annan mottagare) omfattas av den anmälan eller det tillstånd som krävs för dennes hantering.

Skälen för promemorians förslag: Enligt den nuvarande avfallsförordningen (39 §) är den som lämnar över annat avfall än hushållsavfall för transport skyldig att kontrollera att transportören har tillstånd eller är anmäld. I fråga om farligt avfall ska avfallslämnaren även kontrollera att mottagaren har det tillstånd som krävs för att hantera avfallet. Skyldigheten att kontrollera bör gälla alla som i en yrkesmässig verksamhet lämnar avfall för transport eller annan hantering till någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar, dvs. även hushållsavfall som lämnas till annan än kommunen bör omfattas.

8.2.13 Blandning av farligt avfall

Promemorians förslag: Förbudet mot blandning av farligt avfall ska omfatta även utspädning av farliga ämnen.

Undantag från blandningsförbudet gäller endast blandning som görs eller har gjorts i en verksamhet vars hantering av avfallet omfattas av ett tillstånd eller en anmälan enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. I en sådan verksamhet ska blandningen göras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt och med användning av bästa möjliga teknik.

Skälen för promemorians förslag: Enligt artikel 18 i det nya ramdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för

att se till att farligt avfall inte blandas, vare sig med andra kategorier av farligt avfall eller med annat avfall eller andra ämnen eller material. Blandningsförbudet ska också omfatta utspädning av farliga ämnen. Blandning får dock tillåtas under vissa förutsättningar. Om blandning tillåts, ska blandningen göras av en verksamhetsutövare som har ett sådant tillstånd som avses i artikel 23 och kunna genomföras utan fara för människors hälsa och utan att skada miljön samt i överensstämmelse med bästa tillgängliga teknik. Om avfall, trots förbudet, har blandats ska det separeras om det krävs till skydd för människors hälsa och miljön och det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart.

Den nuvarande bestämmelsen om förbud mot blandning av farligt avfall i 21 § avfallsförordningen innehåller inget uttryckligt förbud mot utspädning och kriterierna för när undantag från förbudet gäller skiljer sig från kriterierna i det nya ramdirektivet. Enligt nuvarande 21 § får blandning genomföras om syftet med blandningen är att förbättra säkerheten vid bortskaffande eller återvinning eller det annars görs på ett sätt som kan godtas från miljöskyddssynpunkt.

För ett korrekt genomförande av direktivet bör den svenska regleringen om förbud mot blandning, och om undantag från förbudet, utformas så att det stämmer överens med direktivet. I den nya avfallsförordningen bör det därför framgå att förbudet mot blandning av farligt avfall omfattar utspädning av farliga ämnen. Undantag från förbudet bör förutsätta att blandningen görs av den vars verksamhet med avfallet omfattas av ett tillstånd eller en anmälan enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt att blandningen görs på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt och med användning av bästa möjliga teknik.

8.2.14 Anteckningar om återvinning och bortskaffande och om hantering av farligt avfall

Promemorians förslag: Anteckningsskyldigheten utökas till att omfatta den som yrkesmässigt samlar in farligt avfall samt handlare och mäklare av farligt avfall. Däremot ska anteckningsskyldighet inte längre gälla för sådana transporter av farligt avfall som inte sker i en yrkesmässig verksamhet.

Anteckningarna ska bevaras i ett år för transportörer och tre år för övriga.

Skälen för promemorians förslag: Enligt det nya ramdirektivet ska verksamhetsutövare som avser att behandla avfall, producenter av farligt avfall och verksamhetsutövare som yrkesmässigt samlar in eller transporterar farligt avfall eller agerar som handlare eller mäklare av farligt avfall, föra ett register i tidsföljd över avfallens mängd, typ och ursprung samt, vid behov, destination, insamlingsfrekvens, transportsätt och behandlingsmetod. För farligt avfall gäller, utom för transportörer, att registren ska sparas i minst tre år. För transportörer gäller att registren ska sparas i minst tolv månader (artikel 35).

Enligt den nuvarande avfallsförordningen gäller en skyldighet att föra anteckningar för den som bedriver verksamhet där avfall mellanlagras, återvinns eller bortskaffas, den som bedriver verksamhet där farligt avfall uppkommer samt den som transporterar farligt avfall. Anteckningarna ska bevaras i ett år för transportörer och i fem år för övriga (42–44 §§).

De svenska bestämmelserna om anteckningsskyldighet bör anpassas till direktivet genom att kretsen av anteckningsskyldiga utökas till att också omfatta dem som yrkesmässigt samlar in farligt avfall samt handlare och mäklare av farligt avfall. Avgränsningen av vilka insamlare och transportörer som ska omfattas av skyldigheten att föra anteckningar bör göras på samma sätt som i fråga om anmälningsplikten. En skillnad mot i dag blir att anteckningsskyldigheten för transportörer endast omfattar transporter som görs inom ramen för en yrkesmässig verksamhet.

Enligt direktivet krävs det inte något register för verksamheter där avfall mellanlagras. Något krav på anteckningsskyldighet för mellanlagring bör därför inte heller ställas i avfallsförordningen. Det bör dock observeras att anteckningsskyldigheten för den som bedriver verksamhet där avfall återvinns eller bortskaffas även omfattar den som lagrar avfall före återvinning eller bortskaffande (se avsnitt 8.2.1 om definitionerna av återvinning och bortskaffande). Vidare omfattar anteckningsskyldigheten för insamling av farligt avfall även inledande lagring för transport (se avsnitt 8.2.3 om definitionen av insamling).

Avfallsförordningens krav på vilka uppgifter som ska antecknas samt hur lång tid uppgifterna ska sparas bör anpassas till direktivets krav. Även för den som bedriver yrkesmässig verksamhet med återvinning eller bortskaffande av avfall bör gälla att uppgifterna ska bevaras i tre år.

8.2.15 Transportdokument för farligt avfall

Promemorians förslag: Transportdokument för farligt avfall ska finnas när avfallet överförs från en innehavare till en annan. Transportdokumentet får vara elektroniskt.

Skälen för promemorians förslag: Enligt artikel 19 i det nya ramdirektivet ska farligt avfall som överläts inom en medlemsstat åtföljas av ett identifieringsdokument som får vara i elektronisk form. Dokumentet ska innehålla lämpliga uppgifter i enlighet med bilaga 1 B till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall. Enligt den nuvarande avfallsförordningen (41 §) krävs transportdokument vid transporter av farligt avfall inom Sverige. Undantag gäller för den som bedriver verksamhet där farligt avfall uppkommer, om det farliga avfall som transporteras inte överskrider vissa mängder. Dokumentet ska innehålla uppgift om avsändare, mottagare, transportör, avfallsslag och avfallsmängd samt undertecknas av avsändaren och vid mottagandet av mottagaren. Na-

turvårdsverket får meddela närmare föreskrifter om utformningen och handläggningen av transportdokument.

Enligt ramdirektivet ska det krävas transportdokument vid alla överlåtelser av farligt avfall inom en medlemsstat. Direktivet ger inget utrymme för undantag i fråga om avfall som underskrider vissa mängder. Transportdokument krävs däremot inte vid alla transporter, kravet ska gälla först när farligt avfall överläts.

Avfallsförordningens krav på transportdokument bör kopplas till överföringen av farligt avfall från en innehavare till en annan. Den som lämnar avfallet ifrån sig, och den som tar emot avfallet (oavsett om mottagaren är en transportör eller tar emot avfallet i någon annan egenskap), bör ha ett gemensamt ansvar för att se till att det finns ett transportdokument. Det innebär att kravet på transportdokument inte gäller den som inom ramen för sin egen verksamhet transporterar farligt avfall från en plats till en annan, förutsatt att avfallet inte överförs till en ny innehavare.

Det bör inte finnas något hinder mot transportdokument i elektronisk form och av förordningstexten bör framgå att dokumentet kan undertecknas med elektronisk signatur.

8.2.16 Föreskrifter om att avfall ska hanteras som farligt avfall och dispenser från bestämmelserna om farligt avfall

Promemorians förslag: Det nuvarande särskilda bemyndigandet att meddela föreskrifter om att avfall ska hanteras som farligt avfall utgår ur avfallsförordningen.

Dispens från avfallsförordningens bestämmelser om farligt avfall ska inte få ges om avsaknaden av farliga egenskaper är en följd av att avfallet har blandats med annat avfall eller spätts ut i syfte att inte behöva tillämpa bestämmelserna om farligt avfall.

En tillsynsmyndighet som har fått kännedom om att ett avfall som är farligt inte finns med i förteckningen över farligt avfall, eller som har fått kännedom om en dispens från bestämmelserna om farligt avfall, ska underrätta Naturvårdsverket om detta. Naturvårdsverket ska i sin tur underrätta Europeiska kommissionen.

Skälen för promemorians förslag: Enligt den nuvarande avfallsförordningen (7 §) får en central tillsynsmyndighet meddela föreskrifter om att bestämmelserna om farligt avfall ska tillämpas också på slag av avfall som inte är farligt om avfallet har någon av de farliga egenskaper som anges i bilaga 3 (motsvarar direktivets bilaga III). Att avfall som har någon av de farliga egenskaper som anges direktivets bilaga III är farligt avfall följer redan av avfallsförordningens definition av farligt avfall (se avsnitt 8.2.2). Ett bemyndigande att meddela sådana föreskrifter ger därför felaktigt intrycket att avfall med sådana farliga egenskaper behöver hanteras som farligt avfall först om det följer av särskilda myndighetsföreskrifter. Bemyndigandet bör därför inte tas in i den nya avfallsförordningen.

Enligt det nya ramdirektivet får en medlemsstat betrakta farligt avfall som icke-farligt avfall om medlemsstaten kan styrka att

avfallet inte har någon av de egenskaper som anges i bilaga III (artikel 7.3). Farligt avfall får dock inte omklassificeras som icke-farligt avfall till följd av utspädning eller uppblandning av avfallet i syfte att minska de ursprungliga koncentrationerna av farliga ämnen till en nivå som understiger de tröskelnivåer som innebär att ett avfall betecknas som farligt (artikel 7.4).

Enligt 7 § i den nuvarande avfallsförordningen får man ge en dispens som innebär att avfall inte ska anses som farligt, om det finns särskilda skäl och innehavaren visar att avfallet inte har någon av de farliga egenskaper som anges i bilaga 3. För att uppfylla direktivets krav bör avfallsförordningen utformas så att kraven för när avfall får betraktas som icke-farligt inte är lägre ställda än motsvarande krav i direktivet. Direktivets förbud mot att omklassificera avfall till följd av utspädning eller uppblandning av avfallet bör därför avspeglas i den svenska bestämmelsen. Enligt direktivet krävs däremot inte särskilda skäl för att omklassificera farligt avfall till icke-farligt, kravet på särskilda skäl bör därför tas bort i den svenska regleringen. En dispens från avfallsförordningens bestämmelser om farligt avfall bör få ges om avfallsinnehavaren visar att avfallet inte har någon av de egenskaper som anges i bilaga 2 (direktivets bilaga III) och avsaknaden av de farliga egenskaperna inte är en följd av att avfallet har blandats med annat avfall eller späts ut i syfte att inte behöva tillämpa bestämmelserna om farligt avfall.

Enligt direktivet ska en medlemsstat anmäla till kommissionen *dels* fall då avfall som inte finns med i den bindande förteckningen över farligt avfall ändå är att anse som farligt på grund av att det har minst en av de egenskaper som anges i bilaga III, *dels* fall då farligt avfall betraktas som icke-farligt (artiklarna 7.2 och 7.3). Bestämmelserna i den nya avfallsförordningen bör utformas så att en tillsynsmyndighet som har fått kännedom om en dispens från bestämmelserna om farligt avfall, eller fått kännedom om ett avfallsslag som inte är farligt avfall enligt bilaga 1 men som har någon av de farliga egenskaper som anges i bilaga 2, ska underrätta Naturvårdsverket om detta. Naturvårdsverket bör i sin tur ha en skyldighet att underrätta kommissionen.

8.2.17 Undantag för farligt avfall som ingår i hushållsavfall

Promemorians förslag: Bestämmelserna om förbud mot blandning av farligt avfall ska inte tillämpas på hushållsavfall som är farligt avfall, om det farliga avfallet är blandat med annat hushållsavfall.

Bestämmelserna om anteckningsskyldighet och transportdokument ska tillämpas på farligt avfall som är hushållsavfall endast om avfallet har sorterats ut från annat hushållsavfall och har tagits om hand av någon vars verksamhet med avfallet omfattas av en anmälan eller ett tillstånd, antingen enligt avfallsförordningen eller enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Undantaget från transportörers anmälningsplikt ska inte längre gälla för farligt avfall som är hushållsavfall.

Skälen för promemorians förslag: Från bestämmelserna om förbud mot blandning av farligt avfall, krav på transportdokument och skyldighet att föra register, görs enligt det nya ramdirektivet undantag för blandat avfall från hushåll. Undantagen från bestämmelserna om transportdokument och register gäller för utsorterade delar av hushållens farliga avfall till det att avfallet har godtagits för insamling, bortskaffande eller återvinning av någon som har tillstånd eller som har registrerat en verksamhet (artikel 20). Enligt den nuvarande avfallsförordningen (9 § första stycket 1) gäller ett undantag från bestämmelserna om förbud mot blandning av farligt avfall, tillstånds- och anmälningsplikt för transport, krav på transportdokument och anteckningsskyldighet för farligt avfall som ingår som beståndsdel i hushållsavfall.

Hushållsavfall definieras i 15 kap. 2 § miljöbalken som avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. Avfall som är jämförligt med avfall från hushåll men som kommer från andra än hushåll omfattas alltså av undantagen i avfallsförordningen. I direktivet finns ingen definition av hushåll men bör anses ha en vidare innebörd än privata hushåll

(jfr det som sägs i artikel 16 om ”avfall som samlats in från privata hushåll ... inbegripet ... sådant avfall från andra producenter”). Verksamheter som ger upphov till hushållsavfall i miljöbalkens mening bör, när gäller undantagen i artikel 20, kunna likställas med hushåll. Även fortsättningsvis bör alltså undantagen för avfall från hushåll omfatta jämförligt avfall från annan verksamhet.

Undantagen i avfallsförordningen bör, liksom undantagen i direktivet, omfatta bestämmelserna om förbud mot blandning av farligt avfall, anteckningsskyldighet och transportdokument. Där emot bör det i den nya avfallsförordningen inte göras något undantag från bestämmelsen om anmälningsplikt för transportörer. Enligt förslaget till den nya avfallsförordningen begränsas anmälningsplikten för transportörer redan genom att den endast gäller för den som transporterar avfall i en yrkesmässig verksamhet.

Bestämmelserna om förbud mot blandning av farligt avfall bör inte tillämpas på hushållsavfall som är farligt avfall, om det farliga avfallet är blandat med annat hushållsavfall. Bestämmelserna om anteckningsskyldighet och transportdokument bör tillämpas på farligt avfall endast om avfallet har sorterats ut från hushållsavfall och har tagits om hand av någon vars verksamhet med avfallet omfattas av en anmälan eller ett tillstånd, antingen enligt avfallsförordningen eller enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Detta innebär ingen ändring jämfört med i dag när det gäller undantaget från förbudet mot blandning av farligt avfall. I fråga om undantaget från bestämmelserna om anteckningsskyldighet och transportdokument, bör det klargöras i reglerna att undantaget upphör först när avfallet tagits om hand av någon som har anmält sin verksamhet enligt avfallsförordningen (insamlare, transportör, handlare eller mäklare) eller av någon som har anmält eller har tillstånd till en verksamhet enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (anläggningar för bl.a. återvinning och bortskaffande).

8.2.18 Spillolja

Promemorians förslag: Från förordningen (1993:1268) om spillolja förs några bestämmelser in i den nya avfallsförordningen som innebär *att* spillolja ska samlas in separat och hanteras på det sätt som är mest lämpligt enligt avfallshierarkin, *att* spillolja inte får blandas på ett sätt som försvårar dess behandling och *att* isolerolja ska hållas åtskild från andra spilloljor till dess halten PCB-produkter i isoleroljan har fastställts. Övriga särskilda bestämmelser om spillolja upphävs.

Skälen för promemorians förslag: Genom det nya ramdirektivet upphävs det nuvarande direktivet om omhändertagande av spilloljor. Skälet är att förenkla gemenskapslagstiftningen. Vissa särbestämmelser om spilloljor har tagits in i ramdirektivet. Enligt artikel 21 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att se till att spilloljor samlas in separat om det är tekniskt genomförbart, att spilloljor hanteras i enlighet med avfallshierarkin och utan fara för människors hälsa och miljön samt att spilloljor med olika egenskaper inte blandas med varandra eller med andra typer av avfall eller ämnen, om en sådan blandning hindrar deras behandling, om det är tekniskt genomförbart och ekonomiskt bärkraftigt.

Den svenska regleringen finns i dag i förordningen (1993:1268) om spillolja. Enligt nuvarande bestämmelser får spillolja inte blandas med annat avfall, annat än om det i en behandlingsanläggning för farligt avfall behövs av tekniska skäl (5 § första stycket 4). Isolerolja ska hållas åtskilda från annan spillolja till dess halten av PCB har bestämts genom analys (5 § första stycket 5). Spillolja ska i första hand regenereras om det är möjligt med hänsyn till tekniska, ekonomiska och organisatoriska omständigheter (6 a §). Spillolja som inte får förbrännas och som inte är avsedd att föras ut ur landet ska utan onödigt dröjsmål lämnas till en anläggning som har tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken för återvinning eller bortskaffande (9 §). Det finns vidare

bl.a. bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter (8 §) och om märkning av förpackningar (10 §).

Förordningen om spillolja bör upphävas och de särskilda bestämmelser om spillolja som även fortsättningsvis bör gälla bör tas in i den nya avfallsförordningen. Utöver kravet att isoleroljor ska hållas åtskilda från annan spillolja till dess halten av PCB har bestämts genom analys rör det sig om bestämmelser som behövs för att genomföra kraven i ramdirektivets artikel 2.1. Det som har sagts om ”PCB” och ”PCB-produkt” i avsnittet om anmälningsplikt (8.2.9) har giltighet även här.

8.2.19 Dispenser från dumpningsförbudet

Promemorians förslag: Länsstyrelsen får i det enskilda fallet ge dispens från miljöbalkens dumpningsförbud. Innan länsstyrelsen ger en dispens ska länsstyrelsen samråda med Fiskeriverket och Sveriges geologiska undersökning och de myndigheter i övrigt som berörs.

Länsstyrelsen ska varje år lämna uppgift till Naturvårdsverket om de dispenser som länsstyrelsen har gett och om de dumpningar som har utförts med stöd av dispenser.

Skälen för promemorians förslag: Naturvårdsverket har upprättat en särskild promemoria där motiven för den föreslagna ändringen framgår, se *bilaga 1*.

8.2.20 Den kommunala renhållningsordningen

Promemorians förslag: Kommunens möjlighet att meddela föreskrifter om skyldighet för den som bedriver yrkesmässig verksamhet att lämna uppgifter om avfall utökas till att omfatta även hushållsavfall som tas om hand av någon annan än kommunen.

Skälen för promemorians förslag: Kommunens renhållningsordning utgörs av de föreskrifter som kommunen meddelar på området. Bemyndiganden för kommunen att meddela föreskrifter bör därför samlas under rubriken ”Den kommunala renhållningsordningen”.

Enligt den nuvarande avfallsförordningen (13 §) får kommunfullmäktige föreskriva att den som i kommunen bedriver yrkesmässig verksamhet som ger upphov till annat avfall än hushållsavfall ska lämna de uppgifter om avfallet som behövs för kommunens renhållningsordning. Möjligheten att meddela föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter bör utökas till att omfatta även hushållsavfall som uppkommer i eller i samband med verksamheten och som verksamhetsutövaren lämnar för att tas om hand av någon annan än kommunen (se avsnitt 8.2.11).

Utöver bemyndiganden för kommunen bör den nya avfallsförordningens avsnitt om den kommunala renhållningsordningen innehålla de bestämmelser som i dag finns under motsvarande rubrik och som inte hänför sig till avfallsplanering.

8.2.21 Regional och nationell avfallsplanering

Promemorians förslag: Naturvårdsverket ska se till att det finns en nationell avfallsplan och ett avfallsförebyggande program som uppfyller kraven i det nya ramdirektivet om avfall. Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om när länsstyrelsens sammanställningar av kommunala avfallsplaner ska överlämnas till Naturvårdsverket. Kommunens avfallsplan får inte vara äldre än fyra år.

Skälen för promemorians förslag: Enligt det nya ramdirektivet ska medlemsstaterna se till att det finns en eller flera avfallsplaner som var för sig eller i kombination omfattar hela medlemsstaten. Avfallsplanen ska innehålla bl.a. en analys av den nuvarande avfallshanteringen och åtgärder som ska vidtas för att förbättra denna (artikel 28). Medlemsstaterna ska vidare, senast

den 12 december 2013, upprätta avfallsförebyggande program (artikel 29). Avfallsplanerna och de avfallsförebyggande programmen ska utvärderas åtminstone vart sjätte år och vid behov ses över (artikel 30). Allmänheten ska ges tillfälle att delta i utarbetandet av planerna och programmen (artikel 31). Medlemsstaterna ska vid upprättande av avfallsplanerna samarbeta med övriga berörda medlemsstater och med kommissionen (artikel 32).

Naturvårdsverket bör få ansvaret att se till att det finns en nationell avfallsplan och ett avfallsförebyggande program, samt för att se till att planen uppdateras och att direktivets krav om allmänhetens medverkan och om samarbete med övriga berörda medlemsländer och kommissionen följs.

Naturvårdsverket bör få meddela föreskrifter om när länsstyrelsens sammanställningar av de kommunala avfallsplanerna ska överlämnas till Naturvårdsverket. För att länsstyrelsens sammanställningar ska kunna avse aktuella förhållanden bör de kommunala avfallsplanerna inte vara äldre än fyra år.

9 Ikraftträdande

Promemorians förslag: Ändringarna i miljöbalken träder i kraft den 1 augusti 2010. De ändringar i avfallsförordningen som avser regelförenkling för avfallstransporter träder i kraft den 1 januari 2010. Övriga ändringar i avfallsförordningen träder i kraft den 1 augusti 2010.

Skälen för promemorians förslag: De ändringar som behövs för att genomföra det nya ramdirektivet om avfall behöver inte träda i kraft förrän den 12 december 2010 men bör med hänsyn till de förenklingar och förtydliganden som ändringarna innebär träda i kraft så snart som möjligt. De föreslagna ändringarna i miljöbalken bör träda i kraft så snart riksdagen har hunnit behandla dem. Förordningsändringarna avseende regelförenkling för avfallstransportörer är inte beroende av lagändringarna och bör kunna beslutas så att de kan träda i kraft tidigare.

10 Konsekvenser

10.1 Ändringar med anledning av ramdirektivet

Flera av de ändringar som nu föreslås med anledning av det nya ramdirektivet om avfall förväntas leda till regelförenklingar, bl.a. undantag för biprodukter, bestämmelse om när avfall upphör att vara avfall, de ändrade reglerna om transportdokument samt färre särbestämmelser om spillolja. Den nya strukturen i 15 kap. miljöbalken och den nya avfallsförordningen syftar i sig till att förenkla tillämpningen av regelverket genom att det blir tydligare för såväl avfallsinnehavare, avfallsentreprenörer, kommuner och statliga myndigheter. Nedan beskrivs konsekvenserna av de ändringar som föreslås till följd av direktivet.

Ytterligare effekter förutses när specifika kriterier beslutas för när vissa avfallslag upphör att vara avfall, när det särskilda programmet för förebyggande av avfall tas fram samt när förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ses över.

10.1.1 Ändringarna i miljöbalken

Avfallshierarkin

Avfallshierarkin ligger redan i dag till grund för den svenska avfallslagstiftningen. Genom att den nu lyfts fram i 15 kap. som ett övergripande syfte med avfallslagstiftningen får hierarkin större tyngd vid tillämpningen av bestämmelserna. Kommunernas ansvar för återvinning och bortskaffande av avfall kopplas också till

paragrafen. Det betyder bl.a. att hierarkins betydelse i den kommunala avfallsplaneringen ökar. Hur stor effekt införandet av hierarkin i miljöbalken får går inte att kvantitativt bedöma. Tillsammans med andra faktorer bör det dock på sikt leda till exempelvis ökad biologisk behandling.

Ändrade definitioner

Att hänvisningen till bilagan med avfallskategorier tas bort bedöms inte få några konsekvenser.

Definitionerna av återvinning och bortskaffande ändras till att bli mer generella. Termerna har betydelse i fråga om tillstånds- och anmälningsplikten enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt medlemsstaternas möjligheter att begränsa in- och utförsel av avfall. Det är ytterst få, om några, verksamheter som behandlar avfall som faller utanför tillstånds- och anmälningsplikten i dag. Det gör att effekterna i fråga om tillståndsprovning av att definitionerna ändras blir små. De ändrade definitionerna bedöms inte påverka in- och utförseln av avfall.

Den utökade definitionen av hantering av avfall innebär att även de som inte direkt hanterar avfallet, t.ex. handlare och mäklare, omfattas. Det innebär framför allt att kommunernas tillsynsansvar enligt 26 kap. miljöbalken även kommer att omfatta dessa. I dag läggs små resurser på tillsynen av transportörer av avfall. Ändringen kommer troligen att leda till att en del av dessa resurser i stället läggs på tillsyn över handlare och mäklare. Konsekvenserna för kommunerna blir således ett något utökat tillsynsansvar.

Ändrade bestämmelser i 22 kap. i miljöbalken

Specificeringen av vad en dom som omfattar tillstånd för återvinning eller bortskaffande av avfall ska innehålla är visserligen ny, men de flesta domar innehåller redan i dag huvuddelen av det som föreskrivs i den. Konsekvenserna för domstolarna bedöms därför som obetydliga.

10.1.2 Förordningsändringarna

Definition av insamling

Definitionen av insamling har främst betydelse för gränsdragningen mellan vad som är insamling och vad som är lagring av avfall inför behandling. Det påverkar i sin tur möjligheterna att göra ändringar i tillstånds- och anmälningsplikten enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Ändringar i den förordningen kommer att behandlas i ett annat lagstiftningsärende under hösten 2009.

Förändringen förväntas leda till ökad tydlighet i avfallslagstiftningen för framför allt verksamhetsutövare och kommuner.

Undantag från förordningens tillämpningsområde

Flera avfallsslag föreslås undantas från avfallsförordningens tillämpningsområde. Kärnavfall och annat radioaktivt avfall är redan i dag undantagna. För animaliska biprodukter, kroppar från djur som täcks av epizootilagstiftningen samt explosiva varor innebär undantagen en viss administrativ lättnad genom att dubbelregleringen minskar. För att undvika dubbelreglering med avseende på tillståndsplikten för anläggningar som behandlar den typen av avfall krävs även ändringar i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Det kommer att behandlas under hösten 2009.

Avfallslagstiftningen tillämpas olika i olika delar av landet i fråga om naturligt material från jord- och skogsbruk. I och med att den typen av material nu undantas minskar osäkerheten och variationen. I de fall avfallsförordningen har tillämpats innebär undantaget också att den administrativa bördan minskar. Eftersom det inte är känt i vilken utsträckning avfallsförordningen har tillämpats på den här typen av avfall går det inte att kvantitativt bedöma minskningen i administrativ börda. Undantaget bedöms inte leda till några negativa effekter från miljö- och hälsoskyddssynpunkt.

Enligt förslaget undantas restprodukter som uppfyller villkoren för att klassificeras som biprodukter från avfallsförordningen. Villkoren bygger på praxis från EG-domstolen. Trots det bedöms paragrafen komma att ha betydelse i och med att villkoren kommer att tillämpas mer konsekvent och mer enhetligt inom Sverige och i jämförelse med andra medlemsstater. Sannolikt kommer det att leda till att vissa material som i dag betraktas som avfall inte längre kommer att göra det. Om ett material inte längre anses vara avfall kan det ha en positiv effekt på efterfrågan. Samtidigt innebär det att materialet i stället för avfallslagstiftningen kan komma att omfattas av bestämmelserna i EGFörordningen om kemikalierregistrering, dvs. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, 30.12.2006, s. 1, Celex 32006R1907).

Undantaget för biprodukter kan innebära att avfallsinnehavare med avfall som inte uppfyller kraven ser en möjlighet att kringgå avfallslagstiftningen. Det innebär en ökad risk för att avfall exempelvis används för anläggningsändamål trots att det inte är miljömässigt lämpligt. Det skulle i sin tur leda till ett ökat tillsynsbehov. Bedömningen är ändå att det även utifrån ett tillsynsperspektiv är lättare att tillämpa regelverket om de omständigheter som ska bedömas handlar om huruvida ett ämne eller föremål uppfyller kriterierna för att vara en biprodukt och inte handlar om huruvida ämnet eller föremålet är avfall. Det betyder i sin tur att tillämpningen också blir enklare för den som avser att nyttiggöra sig en biprodukt. Förändringen förväntas alltså leda till en ökad tydlighet i avfallslagstiftningen för framför allt verksamhetsutövare och kommuner.

Krav på anmälan för handlare och mäklare

Enligt förslaget införs krav på att den som i fråga om avfall är handlare eller mäklare utan att fysiskt befatta sig med avfallet ska anmäla sin verksamhet till länsstyrelsen. Den som ombesörjer återvinning eller bortskaffande avfall för annans räkning omfattas redan i dag av krav på anmälan till länsstyrelsen enligt 37 § avfallsförordningen. Få företag bedöms bedriva mäklarverksamhet eller handla med avfall utan att omfattas av kravet på anmälan enligt 37 § avfallsförordningen. I NUTEK:s rapport "Näringslivets administrativa kostnader på miljöområdet" (R 2006:01) beräknas tidsåtgången för en sådan anmälan till en arbetsdag. Med tanke på att det enbart handlar om att anmäla sin verksamhet genom att fylla i en blankett är tidsåtgången troligen överskattad. Något alternativ till anmälningsplikten finns inte, om Sverige ska följa det nya ramdirektivets krav. Det viktiga blir att inte göra anmälningsplikten mer omständlig än vad som är absolut nödvändigt.

Anteckningskyldighet för handlare, mäklare och insamlare

Enligt förslaget till en ny avfallsförordning införs även krav på att handlare, mäklare och insamlare ska föra anteckningar över det avfall som de handlar med, förmedlar eller samlar in. Den tid som krävs för att föra anteckningarna motsvarar troligen den tid det tar för behandlingsanläggningar att uppfylla motsvarande krav. Enligt NUTEK:s rapport lägger dessa knappt två timmar varje år på att uppfylla kravet. Antalet företag som enbart agerar som mäklare eller handlare utan att lagra, transportera eller på annat sätt hantera avfallet är okänt men bedöms vara litet.

Förändringarna avseende handlare och mäklare förväntas leda till något utökat tillsynsansvar för kommunerna samt något större administrativ börda för handlare och mäklare. Något alternativ till skyldigheten att föra anteckningar finns inte, om Sverige ska följa det nya ramdirektivets krav. Det viktiga blir att inte göra skyldigheten mer omständlig än vad som är absolut nödvändigt.

Förbud mot blandning av farligt avfall

Förbudet mot blandning av farligt avfall föreslås även omfatta utspädning. Det är i princip ett förtydligande av det nuvarande förbudet mot att blanda farligt avfall med annat avfall eller material. Utspädning försvårar och fördyrar behandlingen av farligt avfall och omhändertagandet av föroreningar. I de fall utspädning förekommer i dag bör förtydligandet därför ha en positiv miljö- och hälsoeffekt. För dem som innehar små mängder avfall kan förbudet innebära högre kostnader för omhändertagandet. Något alternativ till förbudet finns inte, om Sverige ska följa det nya ramdirektivets krav.

Transportdokument

I dag ligger ansvaret på att upprätta ett transportdokument på avsändaren. Enligt NUTEK:s rapport uppskattas tidsåtgången till i genomsnitt 10 minuter per transport. Den föreslagna ändringen innebär att ansvaret delas av avsändaren och mottagaren eller transportören och att fokus flyttas från transporten till själva överlåtelsen av avfallet. Det innebär att oavsett om den avfallsinnehavare som avser att lämna över avfallet till någon annan själv transporterar avfallet eller inte, kan det i praktiken vara tillräckligt att avfallslämnaren vid överlåtelsen bekräftar avfallsslaget och avfallsmängden och låter den administrativa hanteringen skötas av den som yrkesmässigt ägnar sig åt att ta emot eller transportera avfallet och har utarbetade rutiner för detta. Därigenom bör tiden för att upprätta dokument minska betydligt. Trots att nuvarande undantag för transport av mindre mängder eget avfall tas bort bedöms den totala administrativa bördan därför inte öka.

Spillolja

Bestämmelserna i förordningen (1993:1268) om spillolja om att förhindra utsläpp av spillolja motsvaras av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Det nuvarande förbudet mot för-

bränning av spillolja i mindre förbränningsanläggningar fyller ingen funktion, eftersom kraven i förordningen (2002:1060) om avfallsförbränning är så höga att de i praktiken hindrar förbränning av spillolja i små anläggningar. De nuvarande kraven på förbränning i större anläggningar fyller inte heller någon funktion eftersom det finns strängare krav i förordningen om avfallsförbränning. I fråga om bestämmelserna om märkning i förordningen om spillolja finns det i kemikalielagstiftningen krav på märkning som bör kunna uppfylla samma syfte. Att dessa särskilda bestämmelser i förordningen om spillolja tas bort bedöms sammantaget vara regelförenklande för framför allt avfallsinnehavarna och bedöms inte få några negativa miljö- och hälsoeffekter.

När det gäller de krav i förordningen om spillolja som avser rapportering till Naturvårdsverket och att spillolja ska lämnas utan onödigt dröjsmål till en behandlingsanläggning saknas motsvarande bestämmelser i annan lagstiftning. Att kraven tas bort innebär en regelförenkling som bedöms sakna negativa miljö- och hälsoeffekter.

Bestämmelsen om att halten PCB i isolerolja ska analyseras innan oljan blandas med andra oljor föreslås ändras till att det räcker om halten PCB-produkter har fastställts. Det innebär att man kan fastställa halten PCB-produkter på annat sätt än genom analys. Ändringen innebär en regelförenkling för framför allt spilloljans innehavare men bedöms också sakna negativa miljö- och hälsoeffekter.

10.2 Möjlighet att lämna hushållsavfall till annan än kommunen

Konsekvenser för verksamhetsutövare och avfallsentreprenörer

Naturvårdsverket uppskattar att i genomsnitt cirka 20 procent av allt hushållsavfall utgörs av avfall från verksamheter. Det finns dock stora variationer mellan olika kommuner, andelen kan va-

riera mellan 10 och 50 procent beroende på vilka näringsverksamheter som dominerar. Konsekvenserna av de föreslagna ändringarna beror av hur de verksamhetsutövare som ger upphov till hushållsavfall kommer att agera.

Som Naturvårdsverket har beskrivit i sin rapport "Konsekvenser av en begränsning av definitionen av hushållsavfall" kan verksamheter som ger upphov till jämförligt avfall, dvs. hushållsavfall, grovt delas upp i två kategorier: *dels* (kategori 1) de som i dag har egna abonnemang för hushållsavfall, vilket rör sig om mellan 25 000 och 50 000 verksamheter, *dels* (kategori 2) de som i dag via fastighetsägaren har gemensamma abonnemang med egna privata hushåll eller andra verksamheter, vilket kan vara uppemot 100 000 verksamheter. Dessa uppgifter är uppskattningar gjorda av Avfall Sverige. Antalet verksamheter som delar abonnemang med andra är mycket svårt att uppskatta eftersom det i kommunernas statistik inte framgår vilka som delar på abonnemanget.

Det är framförallt inom kategori 1 som verksamhetsutövarna kan förväntas välja att anlita andra än kommunens entreprenörer. Det är inom denna kategori man finner de verksamheter som har en stor andel sådant avfall som det råder delade meningar om huruvida avfallet är hushållsavfall eller inte. Exempel på sådana verksamheter är större livsmedelsbutiker, restauranger och köpcentrum. Dessa verksamheter har många gånger redan i dag avtal med privata entreprenörer för insamling av annat verksamhetsavfall. Att anlita andra än kommunens entreprenörer bör i dessa fall medföra samordningsvinster för verksamhetsutövarna och möjlighet för de privata entreprenörerna att erbjuda nya tjänster.

Verksamheter i kategori 2 har ofta relativt begränsade mängder avfall och bedöms av både kostnads-, utrymmes- och bekvämlighetsskäl i stor utsträckning välja att låta sitt avfall även fortsättningsvis samlas in i det kommunala insamlingsystemet. I den mån avfallet uppkommer i bostäder innebär förslaget att de inte har möjlighet att välja någon annan aktör än den kommunala.

Sammantaget är det svårt att i dag, närmare än vad som här beskrivits, förutse hur stor del av hushållsavfallet – eller det avfall som det råder delade meningar om huruvida avfallet är hushållsavfall eller inte – från verksamheter som kommer att samlas in av annan än kommunen eller den som kommunen anlitar. För verksamhetsutövarna blir det möjligt att ta ett större ansvar för hanteringen av sitt avfall och ställa krav på hur det ska hanteras och behandlas. Verksamhetsutövarna behöver inte heller lägga resurser på att föra bevisning i frågan om huruvida avfallet är hushållsavfall eller inte. För närvarande är det upp till kommunen att avgöra hur hushållsavfallet – och i praktiken ofta även det avfall som det råder delade meningar om huruvida avfallet är hushållsavfall eller inte – ska samlas in och behandlas samt priset för denna tjänst. Genom förslaget blir det avfallslämnaren som avgör vem som ska hämta avfallet. Avfallslämnarens val kommer att grunda sig på pris, smidighet, teknik, miljöanpassning etc. Det innebär att det kommer att uppstå en konkurrens mellan avfallsentreprenörer om att utveckla de lösningar som bäst uppfyller kundens önskemål. Naturvårdsverket bedömer att en ökad konkurrens för detta avfall kan komma att leda till att nya, effektiva och kundanpassade tekniker och rutiner utvecklas, i synnerhet i insamlingsledet. Troligen är det framförallt de större avfallsföretagen som kommer att kunna erbjuda helhetslösningar och service som är bättre än den kommunala servicen. Det är i dagsläget svårt att bedöma vilka effekter förändringarna kommer att ha på prisbilden för avfallslämnare, men ändringen är ägnad att främja en hantering som ger varje avfallshantering sitt rätta pris.

Konsekvenser för kommuner

Ett syfte med avfallslagstiftningen är att avfallsmängderna ska minska. Därmed minskar också behovet för kommunerna att behöva hantera avfall. Konsekvenserna av det förslag i den här promemorian som syftar till att göra det möjligt för andra än kommunen att ta hand om hushållsavfall skiljer sig åt avsevärt mellan olika kommuner. Det beror inte bara på hur stor andel av kommunens insamling av hushållsavfall som härrör från verksamheter, utan också på hur stor andel av insamlingen som utgörs av sådant avfall från verksamheter som det råder delade meningar om huruvida avfallet är hushållsavfall eller inte.

Genom att verksamhetsutövare som har ordnat avfallshantering utan att behöva anlita kommunens service också kan få ordna hanteringen av det hushållsavfall som uppkommer i samband med verksamheten – och det avfall som det råder delade meningar om huruvida avfallet är hushållsavfall eller inte – avlastas kommunen från ansvaret för avfallet.

Nivån på kommunens avfallstaxa förväntas få en viktig betydelse för hur många verksamhetsutövare som väljer att anlita andra avfallsaktörer. I de fall där kommunen inte längre behöver ge service åt verksamhetsutövare, kommer kommunens fasta kostnader för avfallshantering att behöva fördelas på färre avfallslämnare. Om kommunens servicebörda minskar med många verksamhetsutövare, kan avfallstaxan komma att behöva höjas för de hushåll och verksamhetsutövare som kommunen fortfarande behöver ge service åt. Som beskrivits tidigare är den sannolika effekten dock att det stora flertalet av verksamheterna kommer att behöva fortsatt kommunal service. Genom förslaget kan det skapas ett ökat tryck på kommunerna att erbjuda en god service.

Mot bakgrund av ovanstående är det i dagsläget svårt att bedöma vilka effekter på prisbilden förslaget kommer att få på avfallslämnare i kommunerna. Det kan troligen variera utifrån förhållandena i den enskilda kommunen.

Förslaget förväntas, framför allt i ett inledande skede, leda till försämrade planeringsförutsättningar för kommunerna, eftersom förslaget innebär att – utöver sådana faktorer som redan i dag påverkar kommunernas avfallshanteringsbörda (dvs. hur många verksamhetsutövare det är som över tiden behöver bli av med hushållsavfall och hur stora mängder hushållsavfall det handlar om) – ytterligare en faktor (dvs. verksamhetsutövarens val i frågan om att använda sig av kommunens tjänster) påverkar kommunernas skyldighet att ge kommunal service.

En del av hushållsavfallet utgörs av matavfall. Förslaget gör det svårare för kommunerna att beräkna hur mycket matavfall som kommer att behöva hanteras av kommunen och därmed också hur stor kapacitet för biologisk behandling av matavfallet som kommunen behöver ordna. Den kommunala planeringen för utbyggnaden av biologiska behandlingsanläggningar kan därmed påverkas negativt.

Enligt förslaget kommer kommunen att få information om vilka verksamheter som lämnar hushållsavfall till andra än kommunen. Det har betydelse inte bara för planeringen av kommunens avfallshantering utan också för kommunens möjligheter att göra ett bra tillsynsarbete. Kommunen kan finansiera tillsynen med tillsynsavgifter.

Det är framför allt i insamlingen av avfall som kommunernas hanteringsbörda kommer att minska. När det sedan gäller behandlingen av avfallet är kommunerna i dag dominerande aktörer. Infrastrukturen för förbränning av avfall är redan väl utbyggd. Kommunerna, tillsammans med de kommunala bolagen samt de tre stora energibolagen Fortum, Vattenfall och E.ON förfogar över drygt 90 procent av den totala avfallsförbränningskapaciteten. I dag sker en kommunal utbyggnad av kapaciteten för biologisk behandling och 133 kommuner har i dag separat insamling av matavfall och ytterligare cirka 100 kommuner planerar att införa separat insamling av matavfall i någon form. På grund av de relativt stora investeringar som krävs för att bygga upp rötnings- och förbränningsanläggningar är det sannolikt att åtminstone på kort till medellång sikt kommunerna fortsatt

kommer att stå för en stor del av denna behandlingskapacitet. De privata företag som anlitas för att samla in verksamheternas hushållsavfall kommer därför i stor utsträckning att i sin tur behöva träffa avtal med kommunala bolag om behandling av avfallet.

Konsekvenser för behandlingen av hushållsavfall

En viktig fråga är vilken behandling som de privata företagen väljer för avfallet. Enligt Avfall Sveriges statistik för 2007 skickades 2 190 980 ton hushållsavfall till förbränning och 561 300 ton hushållsavfall genomgick biologisk behandling (Avfall Sverige, "Svensk avfallshantering 2008"). I denna statistik inkluderas hushållsavfallet från verksamheter. Den uppkomna mängden matavfall från hushåll i Sverige uppskattas till 900 000 ton och från restauranger, storkök och butiker till 250 000 ton. Det finns alltså en potential för ökad biologisk behandling.

I dag är kostnaderna för biologisk behandling generellt sett högre än kostnaderna för förbränning. Som beskrivet ovan kan förslaget leda till att kommunernas tillgång till matavfall till sina anläggningar för biologisk behandling blir mindre. Detta kan i sin tur kan minska kommunernas investeringsvilja i sådana anläggningar. Samtidigt kan möjligheten att anlita en privat avfallsentreprenör leda till behandling av matavfall även i de kommuner som i dag saknar matavfallsinsamling. Hur utbyggnaden totalt sett påverkas är osäkert, men det beror mycket på utvecklingen av andra faktorer som energipriser, skatter och andra styrmedel. Den högre kostnaden för biologisk behandling kan innebära att verksamhetsutövare väljer att inte sortera ut matavfallet och i stället skickar allt avfall till förbränning – med risk att komma i konflikt med avfallshierarkin. En positiv motverkande faktor är företagens interna miljö kvalitetsarbete. Företag med en hög ambitionsnivå i miljöfrågor kan – särskilt med tanke på avfallshierarkin – komma att kräva att den entreprenör som samlar in hushållsavfallet erbjuder separat insamling av matavfall. Det finns också potential för en ökning av den biologiska behandlingen för

vissa specifika avfallsströmmar som i dag i relativt liten utsträckning behandlas på detta sätt. Ett sådant exempel är återvinning av vegetabiliska fetter och oljor som bedöms öka.

10.3 Regelförenkling för avfallstransportörer

Den svenska regleringen om avfallstransporter går i dag utöver det som krävs enligt EG-rätten och innebär mer administration för företagen och länsstyrelserna genom tillståndsprövningen. Miljönyttan med detta har ifrågasatts av ett flertal aktörer. De förutsättningar som i dag kontrolleras vid en tillståndsprövning är generellt en kontroll av att andra regelverk följs och de regelverken påverkas inte av förslaget. Exempelvis kontrolleras ansvars- och trafikförsäkring, senaste årsredovisning för att visa att företaget har en god ekonomi, kontroll av yrkestrafiktillstånd (vilket kräver tillräckliga ekonomiska resurser) och ADR-intyg (om det avfall som ska transporteras är farligt avfall). Kraven om anmälan hos behörig myndighet för avfallstransportörer, tillsammans med det övriga regelverket på området, bedöms ge tillräckliga förutsättningar för kontroll över avfallsflödena.

Förslagets förväntade effekt är att den administrativa bördan för företagen minskar genom att tillståndskravet ersätts av en anmälan. Kostnaden för svenskt näringsliv för ansökan om tillstånd för transport av avfall uppgår enligt Tillväxtverkets databas "Malin" till 520 467 kronor per år. En anmälan bedöms ta mindre tid i anspråk för företagen vilket således leder till att företagens kostnader minskar. Till detta bör läggas att myndigheternas kostnader för handläggning och administration bör kunna minskas då tillståndsansökningarna ersätts med en anmälan.

Sammanfattningsvis bedöms förslaget innebära en minskning av företagens administrativa börda samtidigt som inga negativa miljökonsekvenser bedöms uppkomma.

11 Författningskommentar till ändringarna i miljöbalken

11.1 15 kap. Avfall

Det nuvarande 15 kap. miljöbalken upphävs och ersätts med ett nytt 15 kap. Det beror på att de ändringar som följer av det nya ramdirektivet om avfall tillsammans med de språkliga och redaktionella ändringarna i övrigt, är så omfattande att det tekniskt sett är lämpligt att upphäva hela det nuvarande kapitlet och ta in bestämmelserna, ändrade och nya, i ett nytt 15 kap. med en ny disposition. Kapitlets rubrik ändras till Avfall. Språket moderniseras.

Författningskommentarer till motsvarande bestämmelser i nuvarande 15 kap. är fortfarande tillämpliga, om inte annat följer av det som sägs här.

Syfte

Under rubriken finns en paragraf som anger syftet med kapitlet.

1 §

I kapitlets inledande paragraf införs en ny bestämmelse om syftet med 15 kap. I paragrafen uttrycks den avfallshierarki som finns beskriven i artikel 4 i ramdirektivet och som ska gälla som prioriteringsordning för lagstiftning och politik på avfallsområdet. Syftet är att avfall i första hand ska förebyggas och i andra hand, på det sätt som är mest lämpligt från hälso- och miljösynpunkt,

hanteras så att det eller de föremål som avfallet utgörs av återanvänds, avfallet materialåtervinns eller avfallet energiåtervinns, i nu nämnd prioritetsordning. Först i sista hand ska avfallet bortskaffas. Vid bedömningen av vad som är mest lämpligt ska man värdera olika handlingsalternativ med hänsyn till vad som ger bäst resultat för miljön som helhet. Vid bedömningen av vilka åtgärder eller vilken hantering som är mer lämplig än annan är det viktigt att se på helhetseffekterna för miljön. Det betyder att det i fråga om ett visst avfall kan vara lättare än i fråga om ett annat avfall att komma fram till att en hantering som är längre ned i prioriteringsordningen ändå kan anses mest lämplig. Med helhetsperspektivet blir det också nödvändigt att se på avfallet med ett livscykel tänkande, dvs. den miljöpåverkan som ämnena eller föremålen har under hela livscykeln från råvaruttag till uppkomsten och hanteringen av ämnena och föremålen som avfall. Helhetsperspektivet gör t.ex. också att en hantering som innebär att avfall transporteras långväga för att deponeras eller brännas blir svår att förena med avfallshierarkin, om transporten ger miljö nackdelar som inte uppvägs av de samlade miljö fördelarna med den hanteringen.

Det i 1 § beskrivna syftet har betydelse när regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet eller en kommun med stöd av en bestämmelse i 15 kap. meddelar föreskrifter. De föreskrifter som meddelas bör nämligen vara ägnade att främja samma syfte. Syftet i 1 § konkretiseras vidare genom att det i vissa materiella bestämmelser i 15 kap. hänvisas till det som sägs i 1 §.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.1.1.

Definitioner

Under rubriken samlas alla definitioner som behövs för att underlätta utformningen och förståelsen av bestämmelserna i kapitlet.

2 §

Paragrafen innehåller definitioner av ”avfall”, ”hushållsavfall” och ”uttjänt bil”. Definitionerna av ”hushållsavfall” och ”uttjänt bil” överensstämmer med motsvarande definitioner i nuvarande 2 §. Definitionen av ”avfall”, som har utformats i överensstämmelse med det nya ramdirektivet om avfall, har delvis fått en ny utformning. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.1.2.

3 §

Paragrafen innehåller definitioner av ”återanvändning”, ”återvinning” och ”bortskaffande”. Definitionerna är nya och behandlas i avsnitt 7.1.2.

4 §

I paragrafen definieras uttrycket ”hantera avfall”. Definitionen innebär en ändring i förhållande till den nuvarande definitionen av ”hantering av avfall” i 3 § på så sätt att ”hantera avfall” omfattar all fysisk befattning med avfall samt även vissa åtgärder som inte innebär sådan fysisk befattning – bl.a. omfattas åtgärder som handlare och mäklare vidtar. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.1.2.

5 §

Paragrafen, som innehåller en definition av ”producent”, motsvarar nuvarande 4 §. De ändringar som görs jämfört med den nuvarande lydelsen är endast avsedda att förtydliga att punkten 1 och 2 är alternativa – dvs. det räcker att punkten 1 eller punkten 2 är uppfylld för att en person ska anses vara producent i kapitlets mening.

6 §

Paragrafen innehåller en definition av ”fastighetsinnehavare”. Definitionen innebär en ändring i förhållande till den nuvarande definitionen i 5 § på så sätt att med fastighetsinnehavare avses

även den som har nyttjanderätt till fastigheten. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.1.2.

7 §

Paragrafen innehåller en definition av "bilsprotare". Definitionen är ny men innebär ingen ändring av kapitlets bestämmelser i sak. Definitionen behandlas i avsnitt 7.1.2.

Avfallsinnehavarens ansvar

Under rubriken finns en bestämmelse om avfallsinnehavarens ansvar.

8 §

Bestämmelsen motsvarar nuvarande 5 a § första stycket. Den ändring som görs jämfört med den nuvarande lydelsen är endast språklig.

Producentansvar

Under rubriken placeras de bestämmelser som reglerar producentansvar.

9 och 10 §§

Bestämmelserna motsvarar nuvarande 6 och 7 §§.

11 §

Bestämmelsen motsvarar delvis nuvarande 7 a §. Den nya systematiken i kapitlet innebär att de nuvarande punkterna 5 och 6 flyttas från bestämmelserna om producentansvar till bestämmelserna om krav på tillstånd, auktorisation eller certifiering.

Kommunens ansvar

Under rubriken placeras de bestämmelser som reglerar kommunens ansvar.

12 §

Bestämmelsen som behandlar kommunens ansvar för hushållsavfall motsvarar i princip nuvarande 8 § första stycket. En nyhet är att kommunens ansvar för återvinning och bortskaffande kopplas till syftet i 1 §. I övrigt är de ändringar som görs jämfört med tidigare lydelse redaktionella och språkliga. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.1.3.

13 §

I denna paragraf samlas de situationer där regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela undantag från kommunens ansvar för hushållsavfall.

Första stycket 1 motsvarar den situation som beskrivs i nuvarande 8 § första stycket första meningen.

Första stycket 2 motsvarar den situation som beskrivs i nuvarande 8 § första stycket samt andra stycket.

Första stycket 3 behandlar den situation som beskrivs i nuvarande 17 §.

Bemyndigandena i sig motsvarar de nuvarande bemyndigandena i fråga om producentansvar (6 §) och hantering av avfall (9 § första stycket). En nyhet är att fastighetsinnehavares möjligheter att själva ta hand om hushållsavfall kopplas till syftet i 1 §. I övrigt är de ändringar som görs jämfört med de nuvarande bestämmelserna endast redaktionella och språkliga.

Bestämmelserna behandlas i avsnitt 7.1.3.

14 §

Paragrafen, som behandlar de situationer där kommunens ansvar kan utökas till att omfatta även annat avfall än hushållsavfall, motsvarar nuvarande 10 §. En nyhet är att kommunens ansvar kopplas till syftet i 1 §. I övrigt är de ändringar som görs jämfört med tidigare lydelse redaktionella och språkliga.

15 §

I paragrafen finns bestämmelser om vilka hänsyn som kommunen ska ta vid fullgörande av sitt ansvar för hushållsavfall och eventuellt annat avfall samt vid utformning av föreskrifter. Bestämmelsen motsvarar nuvarande 8 § andra och tredje styckena. De ändringar som görs jämfört med den nuvarande lydelsen är endast redaktionella och språkliga.

Förbud för andra att hantera avfall som kommunen ska hantera

Under rubriken placeras de bestämmelser som reglerar förbud för andra att hantera avfall som kommunen ska hantera.

16 §

I paragrafens första stycke finns en bestämmelse om förbud för andra än kommunen eller den som kommunen anlitar att utföra sådan hantering av avfall som ska utföras av kommunen. Den hantering det kan vara fråga om är transport, återvinning och bortskaffande av hushållsavfall och, om det med stöd av 14 § har meddelats föreskrifter om det, annat avfall än hushållsavfall. Bestämmelsen motsvarar delvis nuvarande 18 § första stycket och 21 §. En skillnad jämfört med tidigare är att förbudet i paragrafen inte omfattar avfall som hanteras av en producent. De ändringar som i övrigt görs jämfört med den nuvarande lydelsen är endast redaktionella och språkliga.

Paragrafens andra stycke motsvarar nuvarande 18 § andra stycket. De ändringar som görs jämfört med den nuvarande lydelsen är endast redaktionella och språkliga.

Bestämmelserna behandlas i avsnitt 7.1.4.

17 §

I paragrafen behandlas i *punkten 1* möjlighet till dispens från förbudet i 16 § och i *punkten 2* möjlighet till tillstånd för viss avfallshantering även om tillstånd inte krävs. Innehållet i paragrafen motsvarar i princip nuvarande 18 § tredje och fjärde styck-

ena. En nyhet är att möjligheten att söka tillstånd utökas från att avse tillstånd för omhändertagande på den egna fastigheten till att avse tillstånd för all avfallshantering. Bestämmelserna behandlas i avsnitt 7.1.4.

Förbud mot nedskräpning

Under rubriken finns en bestämmelse om förbud mot nedskräpning.

18 §

Bestämmelsen motsvarar nuvarande 30 §.

Förbud mot dumpning och förbränning

Under rubriken finns bestämmelser om förbud mot dumpning och förbränning.

19 och 20 §§

Bestämmelserna motsvarar nuvarande 31–33 §§. De ändringar som görs jämfört med de nuvarande lydelsena är endast redaktionella och språkliga.

Krav på tillstånd, auktorisation eller certifiering

Under rubriken placeras de bestämmelser som avser krav på tillstånd, auktorisation eller certifiering.

21 §

Bestämmelsen motsvarar nuvarande 7 a § 5 och 6.

22 §

Bestämmelsen motsvarar nuvarande 24 § 1.

23 §

Bestämmelsen motsvarar nuvarande 22 § 2. De ändringar som görs är endast redaktionella och språkliga.

Anmälningssplikt

Under rubriken placeras de bestämmelser som avser krav på anmälan för viss hantering av avfall.

24 §

Första stycket 1 och 2 motsvarar delvis nuvarande 27 § (yrkesmässigt samla in samt för annans räkning yrkesmässigt ombesörja bortskaffande eller återvinning) samt 25 § första stycket 1 (yrkesmässigt transportera). En nyhet är att bemyndigandena utökas till att avse även inte yrkesmässig verksamhet samt att det görs tydligt att anmälningssplikten får avse mäklare och även handlare. En annan nyhet är att krav på tillstånd inte längre kan ställas för transporter av avfall.

Första stycket 3 och 4 innehåller nya bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter. *Punkten 3* avser föreskrifter om anmälningssplikt för att lämna avfall till någon annan än kommunen, något som kan vara aktuellt t.ex. för den som enligt föreskrifter meddelade med stöd av 13 § första stycket 2 lämnar avfall till någon annan än kommunen. *Punkten 4* avser möjlighet att meddela föreskrifter om anmälningssplikt för den som tar hand om avfall på sin egen fastighet med stöd av 16 § andra stycket, något som kan vara aktuellt t.ex. för den som på sin egen fastighet komposterar avfall.

Av *andra stycket* följer att sådana föreskrifter som avses i första stycket 3 och 4 också får meddelas av kommunerna, men det förutsätter att regeringen ger kommunerna ett sådant bemyndigande.

Uppgifter om och borttransport av avfall som uppkommer i yrkesmässig verksamhet

Under rubriken placeras vissa bestämmelser som gäller för den som i yrkesmässig verksamhet ger upphov till avfall.

25 §

Första stycket 1 motsvarar nuvarande 16 § samt även nuvarande 26 §. *Första stycket 2* motsvarar nuvarande 25 § första stycket 2. En nyhet är att föreskrifter om skyldighet enligt punkten 2 även kan avse hushållsavfall. Därutöver kan föreskrifterna – utöver den som lämnar av avfall för borttransport – även avse den som lämnar avfall för någon annan hantering som det krävs en anmälan eller ett tillstånd för.

Av *andra stycket* följer att sådana föreskrifter som avses i första stycket 1 också får meddelas av kommunerna, men det förutsätter att regeringen ger kommunerna ett sådant bemyndigande.

Särskilda skyldigheter för den som hanterar uttjänta bilar

Under rubriken placeras de bestämmelser som avser särskilda skyldigheter för den som hanterar uttjänta bilar.

26 §

Bestämmelsen motsvarar nuvarande 24 § 3–5.

Deponering av avfall

Under rubriken placeras de särskilda bestämmelser som avser deponering av avfall.

27 och 28 §§

Bestämmelserna motsvarar nuvarande 34 och 35 §§.

Anordningar för hantering av avfall

Under rubriken placeras en bestämmelse som avser anordningar för hantering av avfall.

29 §

Bestämmelsen är ny. Det bedöms finnas ett behov för regeringen att, utöver föreskrifter om hur avfall ska hanteras, även kunna meddela föreskrifter om anordningar för hantering av avfall, dvs. föreskrifter som tar sikte på hur anordningar är konstruerade eller ska skötas.

Ytterligare föreskrifter om avfall

Under rubriken placeras en bestämmelse med bemyndiganden för regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, att meddela föreskrifter.

30 §

I paragrafen finns bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka hanteringar av avfall som utgör återvinning och bortskaffande och de ytterligare föreskrifter om hur avfall ska hanteras som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön eller som i fråga om avfall behövs till följd av Sveriges medlemskap i EU. Det sistnämnda bemyndigandet (*första stycket 2*) är till skillnad från de andra bemyndigandena (*första stycket 1 och 3*) inte begränsat till hantering av avfall utan gäller även andra slags föreskrifter om avfall, förutsatt att föreskrifterna behövs för att följa EG-rättens krav. Paragrafen motsvarar delvis de nuvarande bestämmelserna i 9 § första stycket och 28 §. Bemyndigandena preciseras jämfört med nuvarande bemyndigandena.

Av *andra stycket* följer att sådana föreskrifter som avses i första stycket 3 (dvs. hanteringsföreskrifter som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön) också får

meddelas av kommunerna, men det förutsätter att regeringen ger kommunerna ett sådant bemyndigande.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.1.5.

Kommunal renhållningsordning

Under rubriken placeras de bestämmelser som avser kommunal renhållningsordning.

31 §

I paragrafen behandlas skyldigheten för en kommun att ha en renhållningsordning som ska antas av kommunfullmäktige. Innehållet i paragrafen motsvarar i princip nuvarande 11 och 12 §§. Det förtydligas att det är de föreskrifter som kommunen har meddelat som ska finnas med i renhållningsordningen. Vidare preciseras syftet med avfallsplanen. De ändringar som i övrigt görs jämfört med tidigare bestämmelser är endast redaktionella och språkliga. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.1.6.

32–35 §§

Paragraferna motsvarar innehållet i nuvarande 13–15 §§. De ändringar som görs är endast redaktionella och språkliga. Bestämmelserna behandlas i avsnitt 7.1.6.

36 §

Paragrafen motsvarar i princip nuvarande 11 § andra stycket. En nyhet är att bemyndigandet formuleras så att föreskrifterna även får avse hur avfallsplanen ska hållas aktuell. Med stöd av detta bemyndigande kan regeringen t.ex. meddela föreskrifter om hur ofta kommunerna ska uppdatera sina avfallsplaner.

Skyldighet för kommunerna att informera

Under rubriken placeras de bestämmelser som avser skyldighet för kommunerna att lämna information.

37 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 9 § andra stycket. En nyhet är att bemyndigandet utökas till att omfatta även innehållet i avfallsplanerna. Bestämmelserna behandlas i avsitt 7.1.7.

Föreskrifter för försvaret

Under rubriken placeras en bestämmelse avseende avvikande föreskrifter för försvaret.

38 §

Bestämmelsen motsvarar nuvarande 29 §.

11.2 19 kap.

5 §

I andra stycket införs följdändringar med anledning av ändringarna i 22 kap. De ändringar som i övrigt görs är endast språkliga och redaktionella.

11.3 22 kap.

25 a §

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om vad en dom som omfattar tillstånd att lagra, återvinna eller bortskaffa avfall ska innehålla. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.2.

25 b §

En ändring är att *punkten* 2 i den nuvarande bestämmelsen tas bort då detta krav följer av den nya 25 a §. Som en följd av detta får de nuvarande punkterna 3–5 en ny numrering. Vidare införs som en ny *punkt* 5 krav på villkor om att energiåtervinning ska

ske med hög energieffektivitet. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.2.

26 c §

Paragrafen motsvarar nuvarande 25 a § med de ändringarna att *punkterna 2 och 5* i den nuvarande bestämmelsen tas bort då dessa krav redan följer av den nya 25 a §. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.2.

Bilaga 1

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Emma Colleen
Tel: 08-698 15 42
emma.colleen
@naturvardsverket.se

PM
2009-04-02 Dnr 523-2217-09 Rm

Regelförenkling avseende dumpningsdispenser

1 Sammanfattning

Naturvårdsverket har utarbetat ett förslag till ändring av 46 § avfallsförordningen som innebär att länsstyrelsen istället för Naturvårdsverket får i uppgift att pröva frågor om dispens från dumpningsförbudet i 15 kap. 31 § miljöbalken. Det finns enligt den utredning som Naturvårdsverket låtit göra inga rättsliga hinder mot genomförandet av förslaget.

Naturvårdsverkets förslag till ändring av 46 § första stycket avfallsförordningen (2001:1063) har följande lydelse.

Nuvarande lydelse	Naturvårdsverkets förslag
<p>Frågor om dispens från dumpningsförbud enligt 15 kap. 33 § miljöbalken prövas av Naturvårdsverket efter att ha hört Fiskeriverket. En sådan dispens skall avse visst slag och viss mängd avfall samt tiden, platsen och sättet för dumpningen.</p>	<p>Frågor om dispens från dumpningsförbud enligt 15 kap. 33 § miljöbalken prövas av <i>länsstyrelsen i det län där avfallet avses dumpas, efter att ha hört Fiskeriverket och SGU. Vid behov ska länsstyrelsen samråda även med andra berörda myndigheter.</i> En sådan dispens ska avse visst slag och viss mängd avfall samt tiden, platsen och sättet för dumpningen.</p>

Förslaget innebär att dumpningsdispenser ska prövas av länsstyrelsen i det län där avfallet avses att dumpas. Detta eftersom de genom sin kunskap om förhållanden inom länet är bäst skickade att avgöra vilka effekter dumpningen kan väntas medföra samt vilka eventuella villkor dispensen därmed bör förenas med.

Naturvårdsverkets förslag innebär fördelar ur processekonomisk synvinkel eftersom handläggningen av anmälningar av vattenverksamhet och prövningen av dumpningsdispenser i större utsträckning än idag kommer att prövas av en och samma myndighet. Det är positivt för verksamhetsutövarna eftersom endast en ansökan som omfattar både vattenverksamheten och dumpningen behöver lämnas in. En samordnad prövning medför också en förbättrad helhetssyn i sakfrågan och därmed positiva konsekvenser för miljön.

För länsstyrelserna innebär förslaget att arbetsbördan ökar något eftersom de kommer att handlägga dumpningsansökningarna. Samtidigt måste hänsyn tas till att länsstyrelsen idag yttrar sig i Naturvårdsverkets dispensärenden, vilket alltså nu upphör. Förslaget innebär också att det blir samma myndighet som prövar dumpningsdispensen och i många fall utövar tillsynen.

Idag har Naturvårdsverket en skyldighet att före varje dispensbeslut höra Fiskeriverket. Naturvårdsverket föreslår att det läggs till en samrådsskyldighet med SGU och att det vid behov även ska ske samråd med andra berörda myndigheter.

För att Sverige fortsättningsvis ska kunna fullgöra sin rapporteringsskyldighet enligt internationella konventioner bör det i avfallsförordningen införas en bestämmelse om att respektive länsstyrelse en gång per år ska skicka en redogörelse till Naturvårdsverket.

En sådan bestämmelse föreslås ges följande lydelse.

46 a § Varje länsstyrelse ska årligen till Naturvårdsverket redovisa de dumpningsdispenser som har meddelats under året och de faktiska dumpningar som skett.

Några andra ändringar behövs inte göras i regelverket med anledning av detta förslag.

2 Inledning

Naturvårdsverket har låtit Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB utarbeta ett förslag till ändring av 46 § avfallsförordningen (2001:1063), som innebär att länsstyrelserna i stället för Naturvårdsverket ska pröva frågor om dispens från dumpningsförbudet i 15 kap. 31 § miljöbalken. I uppdraget har det utretts om det finns några hinder mot förslaget samt förslagets konsekvenser för Naturvårdsverket, länsstyrelserna, verksamhetsutövarna och miljön. Dessa frågor behandlas i avsnitt 3.

3 Naturvårdsverkets förslag

3.1 Bakgrund

I enlighet med internationella konventioner som Sverige har ratificerat innehåller miljöbalken ett förbud mot dumpning av avfall i havet. Från

förbudet får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddela dispens i enskilda fall. I avfallsförordningen föreskrivs att Naturvårdsverket prövar frågor om dispens från dumpningsförbudet i det enskilda fallet. I förordningen anges vidare att *Naturvårdsverket* får meddela föreskrifter angående dels ansökan om dispens, dels tillämpningen av bestämmelserna i miljöbalken rörande förbudet mot dumpning (15 kap. 31-33 §§ miljöbalken).

Frågan om dispens från dumpningsförbudet kan även prövas av miljödomstolen i samband med prövning av miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet (21 kap. 3 § miljöbalken). Det är inte ovanligt att miljödomstolarna prövar sådana frågor i samband med prövning av exempelvis muddring i vattenområde (vattenverksamhet). Förutsättningar för att miljödomstolen ska kunna pröva en fråga om dispens från dumpningsförbudet anges i 21 kap. miljöbalken (som även hänvisar till 14 kap. 1-7 §§ rättegångsbalken). En sådan samlad prövning kan ske antingen genom att sökanden begär att miljödomstolen prövar frågan om dumpningsdispens eller att miljödomstolen förbehåller sig denna prövning (21 kap. 3 § första respektive andra stycket miljöbalken). Länsstyrelsen, som i form av miljöprövningsdelegationen, prövar ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet, har inte samma möjlighet som miljödomstolen i detta avseende (jfr. 19 kap. 3 § miljöbalken).

Länsstyrelserna har genom dels ändring av bilaga 1 till *förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd* som trädde i kraft den 1 januari 2008 (SFS 2007:624), dels ändring av *förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.* som trädde i kraft den 15 maj 2007 (SFS 2007:168) getts ett ökat ansvar vid förprovning av miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet. När det gäller miljöfarlig verksamhet är det miljöprövningsdelegationerna som berörs genom ett ökat antal s.k. B-verksamheter (d.v.s. mindre omfattande/ miljöpåverkande tillståndspliktig verksamhet) medan ändringarna i fråga om vattenverksamhet berör länsstyrelsen i dess egenskap som tillsynsmyndighet genom att vissa typer av vattenverksamhet har blivit anmälningspliktig (d.v.s. den förprövas på samma sätt som s.k. C-verksamhet enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd). Naturvårdsverkets förslag innebär således att det kommer

att finnas förutsättningar för länsstyrelsen att pröva vattenverksamhet och dumpning av avfall i ett och samma ärende.

Idag har Naturvårdsverket en skyldighet att före varje dispensbeslut höra Fiskeriverket. Naturvårdsverket föreslår att det läggs till en samrådsskyldighet med SGU. SGU har kunskap om bottenbeskaffenhet vilket Naturvårdsverket alltid bedömer har relevans i samband med prövning som rör dispens mot dumpningsförbudet. Naturvårdsverket föreslår även att det läggs till en skyldighet för länsstyrelserna att vid behov samråda med andra berörda myndigheter.

Naturvårdsverkets förslag till ändring av 46 § första stycket avfallsförordningen (2001:1063) har följande lydelse.

Nuvarande lydelse	Naturvårdsverkets förslag
<p>Frågor om dispens från dumpningsförbud enligt 15 kap. 33 § miljöbalken prövas av <i>Naturvårdsverket</i> efter att ha hört Fiskeriverket. En sådan dispens skall avse visst slag och viss mängd avfall samt tiden, platsen och sättet för dumpningen.</p>	<p>Frågor om dispens från dumpningsförbud enligt 15 kap. 33 § miljöbalken prövas av <i>länsstyrelsen i det län där avfallet avses dumpas, efter att ha hört Fiskeriverket och SGU. Vid behov ska länsstyrelsen samråda även med andra berörda myndigheter.</i> En sådan dispens <i>ska</i> avse visst slag och viss mängd avfall samt tiden, platsen och sättet för dumpningen.</p>

3.2 Gällande rätt

3.2.1 Internationell rätt

Enligt 1972 års konvention om förhindrande av havsföroreningar till följd av dumpning av avfall (den s.k. *Londonkonventionen*, SÖ 1974:8) är det förbjudet att dumpa särskilt angivna miljöfarliga ämnen i havet.

Sverige har tillträtt konventionen och införlivade den inledningsvis i svensk rätt genom *lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten*. Sistnämnda lag har numera inkorporerats i miljöbalken (däribland i 15 kap. 31 § miljöbalken).

Utöver Londonkonventionen har Sverige ratificerat två andra konventioner, vilka (bland annat) förbjuder dumpning av avfall i havet. Konventionerna är dels 1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö (även Kattegatt), den s.k. *Helsingforskonventionen* (SÖ 1976:13 och SÖ 1996:22), dels Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten, den s.k. *Pariskonventionen* (SÖ 1994:25).

Till skillnad från miljöbalken innehåller ovan angivna konventioner en definition av *dumpning*. En sådan finns också i Förenta nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982. Definitionen är i stort sett densamma i alla konventionerna. Med *dumpning* avses dels avsiktlig kvittblivning i havet eller på havsbotten (i 1996 års protokoll till Londonkonventionen anges även avsiktlig kvittblivning i geologiska fickor under havsbotten) av avfall eller andra ämnen från fartyg, flygplan, plattformar eller andra konstruktioner till havs, dels avsiktlig kvittblivning i havet av fartyg, andra konstruktioner till havs eller flygplan. Från dumpningsbegreppet undantas utsläpp till havs till följd av olyckor eller till följd av normal drift på fartyg m.m.

Nämnda konventioner medger möjlighet till *undantag* för dumpning av muddrade massor. Därutöver medger Pariskonventionen undantag från dumpningsförbudet för dumpning av bland annat inert naturligt material, avfall från fiskeindustrin samt koldioxid.

Konventionerna skiljer mellan *kvittblivning* samt *användning* av ämne såsom utfyllnad i vattenområde. Ett användande av ett ämne utan kvittblivningsavsikt medför att ämnet inte utgör avfall samt att användandet inte omfattas av förbudet mot dumpning.¹¹

¹¹ Liknande tankegångar finns beträffande den EG-rättsliga avfallsdefinitionen, som utgör grunden till den avfallsdefinition som återfinns i 15 kap. miljöbalken. För att något ska anses utgöra avfall krävs att innehavaren "gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med" (15 kap. 1 § miljöbalken).

Det kan i sammanhanget noteras att Helsingforskonventionen ska tillämpas på Östersjöområdet, som enligt konventionen även omfattar de konventionsslutande parternas inre vatten, dvs. vattnet på landsidan om de baslinjer från vilka territorialhavets bredd beräknas till landgränsen (se artikel 1 Helsingforskonventionen). Detta innebär att Sverige har godtagit att dumpningsförbudet även ska gälla i Sveriges inre vatten. Det kan vidare noteras att enligt Helsingforskonventionen kan dispens från förbudet endast ges vid dumpning av muddermassor. Helsingforskonventionen förbjuder emellertid endast dumpning från *fartyg, andra konstruktioner till havs eller luftfartyg*.

3.2.2 Svensk rätt

- 15 kap. miljöbalken

Enligt 15 kap. 31 § miljöbalken får avfall inte dumpas inom Sveriges sjöterritorium eller ekonomiska zon. Sveriges sjöterritorium samt ekonomiska zon anges i *lagen (1966:374) om Sveriges sjöterritorium* respektive *förordningen (1992:1226) om Sveriges ekonomiska zon*. Med Sveriges sjöterritorium avses såväl inre vatten (insjöar, vattendrag och kanaler) som territorialhavet.

Dumpningsförbudet enligt 15 kap. 31 § miljöbalken gäller oavsett om avfallet utgörs av ett fast ämne, vätska eller gas samt gäller oavsett om avfall dumpas från svenska fartyg eller luftfartyg i det fria havet. Vidare får avfall som är avsett att dumpas i det fria havet inte heller föras ut ur landet eller ut ur den ekonomiska zonen.

I 15 kap. 32 § miljöbalken anges att dumpningsförbudet inte omfattar sådana utsläpp av skadliga ämnen från fartyg som regleras genom *lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg*. Detta för att undvika dubbelreglering.

Enligt 15 kap. 33 § miljöbalken får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer genom beslut i det enskilda fallet medge *dispens* från dumpningsförbudet. Dispens förutsätter enligt

bestämmelsen att avfallet kan dumpas utan olägenhet för människors hälsa och miljön. Om det genom dumpning uppkommer olägenhet som inte förutsågs när medgivandet gavs, får den myndighet som har lämnat medgivandet meddela föreläggande i syfte att avhjälpa olägenheten. Om olägenheten inte avhjälps eller villkor eller föreskrifter åsidosätts, får dumpningsdispensen återkallas.

- *Avfallsförordningen*

Regeringen har med stöd av bemyndigandet i 15 kap. 33 § miljöbalken i 46 § avfallsförordningen (2001:1063) föreskrivit att Naturvårdsverket ska pröva frågor om dispens från dumpningsförbudet efter att ha hört Fiskeriverket. Enligt samma bestämmelse ska en dispens avse ett visst *slag* och en viss *mängd* avfall samt ange tiden, platsen och sättet för dumpningen av avfallet.

Regeringen har även bemyndigat Naturvårdsverket att dels meddela föreskrifter angående innehållet i en dispensansökan (46 § andra stycket), dels meddela ytterligare föreskrifter rörande tillämpningen av 15 kap. 31-33 §§ miljöbalken (47 §), det sistnämnda efter att ha hört Tullverket och Kustbevakningen. Naturvårdsverket har inte utnyttjat något av dessa bemyndiganden. Som framgått ovan innebär Naturvårdsverkets förslag inte någon ändring av verkets möjligheter att meddela föreskrifter.

Den 19 november 2008 antogs ett nytt ramdirektiv för avfall (2008/98/EG). För närvarande pågår arbete med att implementera det i svenska lagstiftning vilket ska vara klart den 12 december 2010. Enligt Artikel 2 punkt 3 ska icke-farliga sediment undantas för tillämpningsområdet för direktivet.

- *Förarbeten, doktrin m.m.*

Enligt förarbetena till miljöbalken gäller dumpningsförbudet dumpning från alla slags transportmedel, även utländska fartyg och luftfartyg.¹²

¹² Se prop. 1997/98:45, del 2, sid. 201

Det anges även att dumpningsförbudet gäller svenska fartyg eller luftfartyg inom andra havsområden, inklusive det fria havet. Vidare anges att förbudet även gäller dumpning av avfall på is, dvs. fall där avfallet inte omedelbart hamnar i vattnet. Dumpningsförbudet omfattar även situationer där exempelvis avfallet sänks i behållare eller där transportmedlet med last av avfall sänks.

I kommentaren till miljöbalken anges att 15 kap. 31 § miljöbalken införlivar bestämmelserna i *lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten*.¹³ Vidare anges att dumpningsbegreppet utgår från en kvittblivningsavsikt, dvs. att det alltid är fråga om dumpning när föremålets ägare manifesterar sin vilja att bli av med egendomen inom ett vattenområde eller på det fria havet genom att föremålet sänks eller på annat sätt dumpas i vattnet, oavsett om det är oljeriggar, bilar, pråmar med last av osäljbara produkter eller avfall av mer konventionellt slag (jfr. ovan rörande kvittblivningsavsikten i bl.a. Helsingforskonventionen).

Vad gäller dumpningsbegreppet har inte detta definierats i miljöbalken. Begreppet bör dock tolkas i ljuset av de konventioner som Sverige ratificerat, dvs. i princip avse avsiktlig kvittblivning av avfall (vilket bekräftas av uttalanden i kommentaren till miljöbalken).

- *Anmälningspliktiga vattenverksamheter*

Enligt 19 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. anges att istället för tillståndsplikt gäller *anmälningsplikt* för vissa i bestämmelsen angivna vattenverksamheter (däribland grävning, schaktning, muddring, sprängning m.m. i vattenområde). Anmälan ska ske till tillsynsmyndigheten. För miljöfarlig verksamhet gäller motsvarande krav för s.k. C-verksamheter enligt 21 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Tillsyn över vattenverksamhet utövas som huvudregel av länsstyrelsen, se bilagan till *förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken* (punkten B7). Tillsynsansvaret kan emellertid enligt 10 § överlätas till

¹³ Bengtsson m.fl., sid. 15:45 ff

kommunal nämnd om kommunfullmäktige gjort framställning härom (se 26 kap. 3 § miljöbalken) och då blir det också den kommunala nämnden som handlägger anmälan om vattenverksamhet. Man kan således *inte* utgå från att länsstyrelsen *alltid* kommer att ta ställning till anmälan av anmälningspliktiga vattenverksamheter.

3.3 Hinder mot samt konsekvenser av Naturvårdsverkets förslag

3.3.1 Bemyndigandet m.m.

Enligt 15 kap. 32 § miljöbalken får regeringen eller den *myndighet* regeringen bestämmer medge dispens från dumpningsförbudet. Som angetts ovan har regeringen utnyttjat detta bemyndigande genom att utse Naturvårdsverket till prövningsmyndighet (46 § avfallsförordningen).

Eftersom länsstyrelsen liksom Naturvårdsverket är en myndighet finns inget hinder i riksdagens bemyndigande mot att föreskriva att länsstyrelsen ska pröva frågor om dumpningsdispens.

Inte heller i övrigt har några rättsliga *hinder* mot Naturvårdsverkets förslag identifierats (t.ex. i regeringsformen eller i den sk länsstyrelseinstruktionen, se vidare nedan).

3.3.2 Processekonomiska konsekvenser m.m.

Naturvårdsverkets förslag innebär förbättrade förutsättningar för att samordna prövningen av dispenser från dumpningsförbudet med prövningen av den verksamhet som gett upphov till det avfall som avses bli föremål för dumpning i vattnet. Om avfallet uppkommer vid en anmälningspliktig vattenverksamhet, blir länsstyrelsen prövningsmyndighet för såväl vattenverksamheten som dumpningen förutsatt att länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för den aktuella vattenverksamheten (enligt 19 § förordningen (1998:1388) om

vattenverksamheter ska anmälan om vattenverksamhet göras till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndighet kan också vara kommunen enligt B7 i tillsynsförordningen.) Det blir alltså en processekonomisk vinst att länsstyrelsen kan handlägga anmälan om vattenverksamhet och frågan om dumpningsdispens i ett och samma ärende. Om avfallet uppkommer vid en tillståndspliktig vattenverksamhet, får miljödomstolen även fortsättningsvis förbehålla sig prövningen av såväl vattenverksamheten som dumpningen. Detta bör anses vara en ur processekonomisk synvinkel positiv konsekvens av Naturvårdsverkets förslag. Det är sannolikt att såväl verksamhetsutövarna som de rättstillämpande myndigheterna får minskade processkostnader. Samordningen torde även ge en bättre helhetssyn på sakfrågan, dvs. den materiella prövningens kvalitet torde kunna förbättras eftersom prövningsmyndigheten får en bättre inblick i projektet som helhet inklusive dess miljökonsekvenser.

3.3.3 *Konsekvenser för länsstyrelserna*

Länsstyrelserna kommer att få en något ökad arbetsbörda med anledning av förslaget. Konkret kan det betyda uppdatering av hemsidor, framtagande av informationsskrivelser, nya eller uppdaterade ansökningsblanketter och utökad information vid samråd och andra kontakter vid verksamhetsutövarna.

De samordningsvinster som omnämns i avsnitt 3.3.2 torde dock inte innebära ett ökat antal ärenden, utan endast att vissa ärenden som redan ingår i länsstyrelsernas ansvarsområde kommer att omfatta ytterligare en fråga att pröva. Detta skulle dock kunna få konsekvenser för handläggningstiderna. Hur mycket, i tid räknat, det skulle innebära beror på ärendets komplexitet samt eventuella behov av kompletteringar. Samtidigt måste hänsyn tas till att länsstyrelsen regelmässigt fått yttra sig i Naturvårdsverkets beslutsärenden, vilket alltså nu upphör.

3.3.4 Verksamhetsutövarna

Förslaget bedöms få positiva effekter för verksamhetsutövarna genom den samordnade prövning som förslaget medför. Det innebär att verksamhetsutövare kan lämna in en enda ansökan som omfattar både vattenverksamheten och dumpningen, något som innebär minskade processkostnader. Det blir emellertid inte alltid fråga om en samordning. I de fall där tillsynen för vattenverksamheter överlåts till kommunal nämnd, ska också den anmälningspliktiga verksamheten prövas av den kommunala myndigheten. I sådana fall blir det ingen samordningsvinst. Vad Naturvårdsverket erfar är det inte särskilt vanligt att tillsynen för vattenverksamheter överläts på kommuner. I de fall där vattenverksamheten sker i ett län och dumpningen önskas göras i ett annat län blir det inte heller någon samordningsvinst, eftersom dumpningsansökan ska prövas av länsstyrelsen i det län där avfallet avses att dumpas. Dock bedöms det vara aktuellt i sällsynta fall och då blir det ingen försämring för verksamhetsutövaren från dagens situation där dispensprövningen i alla fall sker på annan myndighet (Naturvårdsverket) än muddringstillståndet.

3.3.5 Konsekvenser för miljön

Eftersom prövningen kommer ske enligt samma regelverk som i dag, finns inte anledning att anta att Naturvårdsverkets förslag får några direkta konsekvenser för miljön. Den förbättrade samordningen och helhetssynen (se avsnitt 3.3.2 ovan) innebär däremot en förbättring av bedömningarnas kvalitet, vilket kommer miljön till godo.

3.3.6 Andra författningsändringar med anledning av Naturvårdsverkets förslag

Enligt de internationella konventionerna har Sverige åtagit sig att rapportera meddelade dispenser från dumpningsförbudet till respektive konventionsorgan (t.ex. till *Kommissionen för skydd av Östersjöns marina miljö* enligt Helsingforskonventionen). Dessa förpliktelser fullgörs av Naturvårdsverket. Någon ändring i detta avseende föreslås

inte. För att Naturvårdsverket ska kunna fullgöra sina förpliktelser bör det i avfallsförordningen införas en bestämmelse om att respektive länsstyrelse en gång per år ska skicka en redogörelse till Naturvårdsverket så att verket i sin tur kan uppfylla sin rapporteringsskyldighet.

En sådan bestämmelse föreslås ges följande lydelse.

46 a § Varje länsstyrelse ska årligen till Naturvårdsverket redovisa de dumpningsdispenser som har meddelats under året och de faktiska dumpningar som skett.

Naturvårdsverket kan med stöd av bemyndigandet i 47 § avfallsförordningen, meddela föreskrifter om hur rapportering ska ske samt vad rapporterna ska innehålla.

Utöver ovanstående har inget behov av konsekvensändringar i inventerade författningar konstaterats (avgiftsförordningen (1992:191), förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, förordning (2002:864) med länsstyrelseinstruktion samt förordning (2007:1052) med instruktion för Naturvårdsverket.

3.4 Särskilda överväganden om prövning mm inom länsstyrelsen

Miljöfrågor kan i huvudsak prövas på två sätt inom länsstyrelserna; dels av länsstyrelsen som sådan, dels av miljöprövningsdelegationen inom länsstyrelsen.

3.4.1 Länsstyrelsebeslut

Den generella beslutanderätten inom länsstyrelserna vilar som huvudregel på landshövdingen. Enligt 14 § förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion får landshövdingen, om det finns synnerliga skäl för det, överlåta till en tjänsteman att avgöra ärenden

som avser föreskrifter som inte är av principiellt slag eller annars av större vikt. I den arbetsordning som ska tas fram inom länsstyrelsen delegeras emellertid som regel beslutanderätten i tillsynsärenden enligt miljöbalken till en tjänsteman i chefsposition (se om förutsättningarna härför i 21 § *verksförordningen* (1995:1322), som den 1 januari 2008 ersattes av *myndighetsförordningen* (2007:515), dock utan någon ändring av intresse i detta sammanhang). Skulle beslutanderätten i dispensärenden läggas på länsstyrelsen som sådan, borde den som huvudregel vara delegerad till tjänsteman i chefsposition.

3.4.2 Miljöprövningsdelegationen

Enligt 24 § *förordningen* (2002:864) med *länsstyrelseinstruktion* ska det inom varje länsstyrelse finnas en miljöprövningsdelegation. Miljöprövningsdelegationen ska enligt förordningen pröva följande ärenden (vilka enligt miljöbalken ska prövas av länsstyrelsen):

1. ärenden om tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt vad som följer av 9 kap. 8 § miljöbalken, och
2. ärenden enligt 24 kap. 3 och 5 §§ miljöbalken om återkallelse av tillstånd, omprövning av tillstånd samt ändring och upphävande av villkor eller andra bestämmelser om miljöfarlig verksamhet.

Miljöprövningsdelegationen ska enligt 25 § *förordningen* med *länsstyrelseinstruktion* bestå av ordförande och en miljöakkunnig. Ordföranden i miljöprövningsdelegationen ska vara jurist med domarerfarenhet och ha särskild erfarenhet av miljöfrågor och andra frågor som behandlas i miljöbalken. En miljöakkunnig ska ha teknisk eller naturvetenskaplig utbildning och ha särskild erfarenhet av frågor om skydd för människors hälsa och miljön.

Enligt 26 § *förordningen* med *länsstyrelseinstruktion* ska ärenden vid miljöprövningsdelegationen beredas av anställda vid länsstyrelsen i samråd med ordföranden. Ordföranden får ensam vidta förberedande åtgärder och meddela beslut om avskrivning. Beslut i övriga frågor fattas av ordföranden och den miljöakkunnige gemensamt. Kan de inte enas gäller den mening som företräds av ordföranden. Andra

föredragande än ordföranden eller den miljöskunnige har inte rätt att delta i miljöprövningsdelegationens beslut.

Vid tjänstgöring utanför miljöprövningsdelegationens verksamhet får ordföranden eller ersättare för ordföranden inte besluta i eller delta i handläggningen av ärenden som avser bland annat yttranden till miljödomstol i tillståndsmål som prövas i första instans av miljödomstol, tillsyn över miljöfarlig verksamhet som är tillståndspliktig enligt vad som följer av 9 kap. 6 § miljöbalken samt sådan verksamhet som i övrigt kan komma att prövas av miljöprövningsdelegationen. Liknande bestämmelser gäller för den miljöskunnige. Dessa s.k. jävsregler syftar till att undvika situationer där länsstyrelsens dömande roll blandas ihop med dess roll som tillsynsmyndighet. Miljöprövningsdelegationen har en domstolsliknande roll och ska därför av rättssäkerhetshänsyn vara tydligt skild från länsstyrelsen i dess egenskap av tillsynsmyndighet.

Förordningen (2002:864) med länsstyrelseinstruktion upphörde den 1 januari 2008 och ersattes av förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion. Någon ändring i ovanstående hänseende föreskrivs emellertid inte.

3.4.3 Tillsynen

En omständighet att beakta är tillsynsfrågan. Enligt punkten E 1 i bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken är det förutom den kommunala nämnden även länsstyrelsen som har tillsynen av dumpning som sker från fartyg eller luftfartyg. Förslaget innebär att det i många fall blir samma myndighet – länsstyrelsen – som både prövar dumpningsdispensen och också i de flesta fall utövar tillsynen. Lämpligheten i detta kan diskuteras, särskilt mot bakgrund av de diskussioner som fördes i samband med miljöbalkens ikraftträdande, då de fristående miljöprövningsdelegationerna inrättades för att säkerställa att länsstyrelsernas tillståndsprövning skulle komma att ske på ett rättssäkert sätt. Det finns i och för sig inget rättsligt hinder mot att tillsynsmyndigheten prövar ansökningar om tillstånd rörande verksamheter över vilka myndigheten också utövar

tillsyn. I dag prövas ansökningar om dumpningsdispens av Naturvårdsverket som också är tillsynsvägledande på området. Enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd prövar en kommunal nämnd ansökningar om tillstånd till enskilda avlopp samtidigt som nämnden har tillsynsansvaret över anläggningarna. Även om det är tillåtet, har regeringens principiella uppfattning varit att tillståndsrollen när det gäller prövning av ärenden för miljöfarlig verksamhet, bör säras från de övriga rollerna och att tillstånd och tillsyn helst inte bör ligga hos samma myndighet, se prop. 1997/98:45, del 1, s 470 ff.

3.4.4 Naturvårdsverkets bedömning

Det finns alltså vissa skäl som talar för att ansökan om dumpningsdispens borde prövas av miljöprövningsdelegationen. I sådant fall skulle länsstyrelsen pröva den anmälningspliktiga vattenverksamheten medan miljöprövningsdelegationen skulle pröva dumpningsdispensen. En sådan lösning vill vi dock ej förorda eftersom samordningsvinsterna då går om intet.

Verket förordar att dispensrätten läggs på länsstyrelsen.

3.4.5 Vilken länsstyrelse som ska pröva ansökan om dumpningsdispens

Vårt förslag innebär att ansökningar om dispens prövas av länsstyrelsen i det län där avfallet avses att dumpas. Detta eftersom länsstyrelserna har den bästa kännedomen om de lokala fysiska förhållandena som råder och är därmed bäst lämpade till att avgöra vilka effekter dumpningen kan förväntas medföra samt vilka eventuella villkor dispensen därmed bör förenas med. Allt detta är av stor vikt vid prövning av dispens från dumpningsförbudet.

Naturvårdsverkets förslag till ändring av 46 § första stycket avfallsförordningen (2001:1063) har följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Frågor om dispens från dumpningsförbud enligt 15 kap. 33 § miljöbalken prövas av *Naturvårdsverket* efter att ha hört Fiskeriverket. En sådan dispens skall avse visst slag och viss mängd avfall samt tiden, platsen och sättet för dumpningen.

Naturvårdsverkets förslag

Frågor om dispens från dumpningsförbud enligt 15 kap. 33 § miljöbalken prövas av *länsstyrelsen i det län där avfallet avses dumpas, efter att ha hört Fiskeriverket och SGU. Vid behov ska länsstyrelsen samråda även med andra berörda myndigheter.* En sådan dispens *ska* avse visst slag och viss mängd avfall samt tiden, platsen och sättet för dumpningen.

Bilaga 2

Jämförande paragrafregister

15 kap. miljöbalken

<i>Förslaget</i>	<i>Nuvarande bestämmelse</i>
1 §	–
2 §	1 §, 2 §
3 §	–
4 §	3 §
5 §	4 §
6 §	5 §
7 §	–
8 §	5 a §
9 §	6 §
10 §	7 §
11 §	7 a § 1–4, 7
12 §	8 § 1 st
13 § 1	8 § 1 st, 9 § 1 st
13 § 2	8 § 1–2 st, 9 § 1 st
13 § 3	17 §, 9 § 1 st
14 §	10 §

<i>Förslaget</i>	<i>Nuvarande bestämmelse</i>
15 §	8 § 2–3 st
16 §	18 § 1–2 st, 21 § 1 st
17 §	18 § 3–4 st
18 §	30 §
19 §	31–32 §§
20 §	33 §
21 §	7a § 5, 6
22 §	24 § 1
23 §	22 § 2
24 § 1–2	25 § 1, 27 §
24 § 3–4	-
25 § 1	16 §, 26 §
25 § 2	25 § 2
26 §	24 § 3–5
27–28 §§	34–35 §§
29 §	-
30 § 1	-
30 § 2	28 §
30 § 3	9 § 1 st
31 §	11 §, 12 §
32–35 §§	13–15 §§
36 §	11 § 2 st
37 §	9 § 2 st
38 §	29 §

Avfallsförordningen

<i>Förslaget</i>	<i>Nuvarande bestämmelse i avfallsförordningen (2001:1063), om inte annat anges</i>
1 §	1 §
2 §	2 §, 4 §
3 §	4 §
4 §	6 §
5 §	2 § förordningen (1993:1268) om spillolja
6 §	4 §, 5 §
7 §	4 §
8 §	8 §, 9 § 3
9 §	–
10 §	–
11 §	38 § 1 st
12 §	37 §
13 §	26 §, 27 §, 34 §
14 §	37 § 1 st
15 §	37 § 2 st
16 §	–
17 §	36 §
18 §	–
19 §	–
20 §	39 §
21 §	42 §
22 §	21 § 1 st
23 §	21 § 2 st

<i>Förslaget</i>	<i>Nuvarande bestämmelse i avfallsförordningen (2001:1063), om inte annat anges</i>
24 §	51 §
25 §	43 §
26 §	–
27 §	44 §
28 §	–
29 §	41 § 1 st
30 §	41 § 3 st
31 §	9 § 1
32 §	21 § 3 st
33 §	9 § 1
34 §	9 § 2
35 §	7 § 2 st
36 §	23 §
37 §	23 a §
38 §	24 §
39 §	25 § 1–3 st
40 §	25 § 4 st
41 §	21 c §
42 §	21 d §
43 §	–
44 §	5 § 5 förordningen (1993:1268) om spillolja
45 §	5 § 4 förordningen (1993:1268) om spillolja
46 §	6 a § förordningen (1993:1268) om spillolja
47 §	22 § 1 st

<i>Förslaget</i>	<i>Nuvarande bestämmelse i avfallsförordningen (2001:1063), om inte annat anges</i>
48 §	22 § 2 st
49 §	19 § 1 st, 20 §
50 §	19 § 2–3 st
51 §	46 § 1 st
52 §	46 § 2 st
53 §	5 § förordningen (2007:383) om gränsöverskridande transporter av avfall
54 §	4 § förordningen (2007:383) om gränsöverskridande transporter av avfall
55 §	6 § förordningen (2007:383) om gränsöverskridande transporter av avfall
56 §	40 §
57 § 1	38 § 2 st
57 § 2	16 § 1 st
57 § 3	17 §
57 § 4	14 §
57 § 5	17 §
57 § 6	13 §
58 §	16 § 2 st, 18 § 1 st
59 §	10 §, 10 a §
60 §	11 §
61 §	11 a § 1–2 st
62 §	11 a § 1 st
63 §	11 a § 3 st, 12 §
64 §	–

<i>Förslaget</i>	<i>Nuvarande bestämmelse i avfallsförordningen (2001:1063), om inte annat anges</i>
65 §	–
66 §	48 §
67 §	50 § 1 st
68 §	45 §
69 §	8 § förordningen (2007:383) om gränsöverskridande transporter av avfall
70 §	52 §
71 §	53 §
72 §	50 § 2 st

Departementsserien 2009

Kronologisk förteckning

1. Förstärkt integritetsskydd vid signalspaning. Fö.
2. Skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel. Jo.
3. Fordonsbesiktning. N.
4. Översyn av vissa mediemyndigheter – en effektivare administration. Ku.
5. Författningsändringar med anledning av VIS-förordningen. Ju.
6. Ekonomiska villkor för ledamöter av Europaparlamentet. Ju.
7. Effektivare regler och bättre beslutsunderlag för arbetsmarknadspolitiken. A.
8. Genomförandet av delar av Prömrådsbeslutet. Ju.
9. Förbättrad utslussning från sluten ungdomsvård och ändrade gallringsregler i belastningsregistret. Ju.
10. Stärkt finanspolitiskt ramverk – översyn av budgetlagens bestämmelser om utgiftstak. Fi.
11. Oberoendet i den kommunala revisionen. Fi.
12. Registrering av personuppgifter vid katastrofer utomlands. Ju.
13. Konsumenttjänster m.m. Ju.
14. Konsumentombudsmannen – en översyn IJ.
15. En enklare ledighetslagstiftning. A.
16. Produktsäkerhet vid offentliga tjänster. IJ.
17. Straffrättsliga åtgärder till förebyggande av terrorism. Ju.
18. Behovsbedömning av annat än ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. S.
19. Insatser för en alkohol- och narkotikafri graviditet. S.
20. Rätt till gymnasial vuxenutbildning och gymnasial särvtux. U.
21. Bortom krisen. Om ett framgångsrikt Sverige i den nya globala ekonomin. U.
22. Genomförande av FN:s vapenprotokoll m.m. Ju.
23. Det nya punktskattedirektivet. Fi.
24. Effektivare skatter på klimat- och energiområdet. Fi.
25. Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet. Del 1+2. U.
26. Förbättringar i arbetslöshetsförsäkringen. A.
27. Ny lag om ekologisk produktion. Jo.
28. Ny delgivningslag m.m. Ju.
29. Återbetalningsskyldighet i straffrättsliga förfaranden, m.m. Ju.
30. Nya rättsmedel m.m. på upphandlingsområdet. Fi.
31. Patientnämnderna – begränsning av sekretessbrytande bestämmelse. S.
32. Teknisk sprit m.m. S.
33. Förändringar i Lex Sarah-bestämmelsen m.m. S.
34. Ett undantag från skyldigheten att upprätta koncernredovisning. Ju.
35. Vad kräver krisen av främjandet? UD.
36. Upphandling från statliga och kommunala företag. Fi.
37. Nya avfallsregler. M.

Departementsserien 2009

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

- Författningsändringar med anledning av VIS-förordningen. [5]
Ekonomiska villkor för ledamöter av Europaparlamentet. [6]
Genomförandet av delar av Prümrådsbeslutet. [8]
Förbättrad utslussning från slutna ungdomsvård och ändrade gallringsregler i belastningsregistret. [9]
Registrering av personuppgifter vid katastrofer utomlands. [12]
Konsumenttjänster m.m. [13]
Straffrättsliga åtgärder till förebyggande av terrorism. [17]
Genomförande av FN:s vapenprotokoll m.m. [22]
Ny delgivningslag m.m. [28]
Återbetalningsskyldighet i straffrättsliga faranden, m.m. [29]
Ett undantag från skyldigheten att upprätta koncernredovisning. [34]

Utrikesdepartementet

- Vad kräver krisen av främjandet? [35]

Försvarsdepartementet

- Förstärkt integritetsskydd vid signalspaning. [1]

Socialdepartementet

- Behovsbedömning av annat än ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. [18]
Insatser för en alkohol- och narkotikafri graviditet. [19]
Patientnämnderna – begränsning av sekretessbrytande bestämmelse. [31]
Teknisk sprit m.m. [32]
Förändringar i Lex Sarah-bestämmelsen m.m. [33]

Finansdepartementet

- Stärkt finanspolitiskt ramverk – översyn av budgetlagens bestämmelser om utgiftstak. [10]
Oberoendet i den kommunala revisionen. [11]
Det nya punktskattedirektivet. [23]
Effektivare skatter på klimat- och energiområdet. [24]
Nya rättsmedel m.m. på upphandlingsområdet. [30]
Upphandling från statliga och kommunala företag. [36]

Utbildningsdepartementet

- Rätt till gymnasial vuxenutbildning och gymnasial särsvux. [20]
Bortom krisen. Om ett framgångsrikt Sverige i den nya globala ekonomin. [21]
Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet. Del 1+2. [25]

Jordbruksdepartementet

- Skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel. [2]
Ny lag om ekologisk produktion. [27]

Miljödepartementet

- Nya avfallsregler. [37]

Näringsdepartementet

- Fordonsbesiktning. [3]

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

- Konsumentombudsmannen – en översyn. [14]
Produktsäkerhet vid offentliga tjänster. [16]

Kulturdepartementet

- Översyn av vissa mediemyndigheter – en effektivare administration. [4]

Arbetsmarknadsdepartementet

Effektivare regler och bättre beslutsunderlag
för arbetsmarknadspolitiken. [7]

En enklare ledighetslagstiftning. [15]

Förbättringar i arbetslöshetsförsäkringen. [26]